

VP6-19.2.1.-56-1-17

Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület
4484 Ibrány, Hősök tere 2-4.
Telefon: +36 70/6789-600
Honlap: www.kozepszabolcsileader.hu
E-mail: kozepszabolcsileader@gmail.com

A RÉTKÖZ FEJLŐDÉSÉÉRT

Közép- Szabolcsi LEADER Egyesület HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2014-2020

VP6-19.2.1.-56-1-17 kódszámú Pályázati Felhíváshoz

2017. november 29.

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz	5
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	7
3. A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	10
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	11
4.1 Helyzetfeltárás.....	11
4.2 A 2007-2013-as HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések.....	19
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	20
4.4 SWOT	25
4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása	26
5. Horizontális célok	29
5.1 Esélyegyenlőség.....	29
5.2 Környezeti fenntarthatóság.....	31
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása	32
7. A stratégia beavatkozási logikája	33
7.1 A stratégia jövőképe	33
7.2 A stratégia célhierarchiája	34
8. Cselekvési terv	36
8.1 Az intézkedések leírása.....	36
8.2 Együttműködések	56
8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	58
8.4. Kommunikációs terv	63
8.5. Monitoring és értékelési terv	66
9. Indikatív pénzügyi terv	68
Kiegészítő információk	69
Mellékletek.....	74

Vezetői összefoglaló

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága 2015. szeptemberében ismerte el előzetesen az Közép-Szabolcsi LEADER Egyesülethez tartozó településeket a 2014-2020 közötti programozási időszak Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításához kapcsolódó fejlesztési területként. Az előzetes elismeréssel rendelkező területhez nyolc település tartozik: Balsa, Búj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek, melyek közül Ibrány és Nagyhalász települések városi ranggal rendelkeznek. A HFS tervezéssel érintett nyolc település a 2007-2013 –as programozási időszakban két LEADER Helyi Akciócsoporthoz: a Tiszatér LEADER Egyesület (6 település) és a Nyírség Fejlődéséért és a Rétközért Vidékfejlesztési Egyesület (2 település) fejlesztési területéhez tartozott. A 2014-2020 programozási időszakra a nyolc település kivált a korábbi LEADER Akciócsoportokból és új vidékfejlesztési közösséget hozott létre, összesen 59 alapító taggal, amely a Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület néven folytatja a vidékfejlesztéshez kötő feladatát a Rétköz településein.

Munkaszervezet bemutatása:

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület munkaszervezeti irodája Ibrányban, az **Ibrányi Járási Hivatal** épületében ~~László Művelődési Központban~~ található. Az épület lehetőséget biztosít a közgyűlések, tervezői csoport ülések, munkacsoport megbeszélések, de nagyobb létszámot befogadó konferenciák megtartásához is.

A munkaszervezet jelenleg ~~két három főállású~~ munkavállalót foglalkoztat. A munkaszervezet vezetője ~~felsőfokú végzettséggel és több éves közösség szervező és projekt koordinátor tapasztalattal és tíz éves vidékfejlesztési területen szerzett szakmai tapasztalattal~~ rendelkezik. Az ~~adminisztrátori /ügyintézői számviteli referens~~ feladatot ellátó munkatárs, ~~valamint a vidékfejlesztési referens munkatárs 8 óras foglalkoztatásban látja el a tevékenységét.~~ Mindketten felsőfokú, szakirányú végzettséggel rendelkeznek. ~~Az Irányító Hatósággal létrejövő együttműködési megállapodást követően munkaszervezetünk még legalább egy főállású gazdasági végzettségű munkavállalóval kívánja bővíteni a szakmai apparátusát a LEADER Helyi Akciócsoport feladatellátásában.~~

A munkaszervezet rendszeresen szervez fórumokat, műhelymunkákat és szakmai rendezvényeket a térségben, valamint heti öt munkanapon ügyfélszolgálatl áll az érdeklődők rendelkezésére.

Előre egyeztetett alkalmakon a településekre kihelyezett ügyfél tájékoztatásra és személyes konzultációra is lehetőséget biztosít.

Elérendő célok:

A Helyi Fejlesztési Stratégia az alapja a 2014-2020-as pályázati időszakban a vidékfejlesztési források felhasználásának. A LEADER Program az Európai Unió vidékfejlesztési politikájának kiemelt része, amelynek célja a vidéki gazdaság fejlődése érdekében tett intézkedések összekapcsolása.

Amennyiben a Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület által elkészített Helyi Fejlesztési Stratégia az Irányító Hatóság által elfogadásra kerül, úgy a LEADER térség **298.988.706 Ft-ot 241.724.485,- Ft-ot** használhat fel **(determinációt követően)** a fejlesztési elképzelések megvalósítására

A térség legnagyobb problémája az alacsony foglalkoztatottsági szint, amely alacsony képzettséggel, elvándorlással a lakosság öregedésével, elszegényedésével társul. A Gávavencsellő kivételével valamennyi településen hátrányos helyzetű lakosság számának növekedése figyelhető meg, amely több pl. Ibrányban, Nagyhalászban, Paszabon telepszerűen, gettósodva van elkülönülve. Itt rendkívüli nagy a szegénység és az infrastrukturális elmaradottság, amely főként a roma lakosságot érinti. Nagyon fontos a gyors és célirányos segítségnyújtás pl. az RSZTOP; az EFOP 1.7.1 intézkedésekkel.

A vállalkozási szerkezeten belüli arányok eltolódása a mikro-, kisvállalkozások irányába, az alkalmazotti réteg számára kevés perspektívát nyújtanak. Foglalkoztatási infrastruktúra hiánya és a meglévő rossz minősége, közösségi együttműködés hiánya, vállalkozási szerkezet egyenlőtlensége, hangsúlyeltolódása nehezíti a megoldások realizálását.

Éppen ezért, a stratégia átfogó célja kell, hogy legyen

- a jövedelmi képesség fokozása, a települések népesség megtartó erejének növelése,
 - Kis-és és mikrovállalkozások megerősítése, kisléptékű infrastruktúra fejlesztése, telephely fejlesztéssel, eszköz beszerzéssel.
 - Helyi termékek előállítását és piacra jutását elősegítő fejlesztések támogatása, a feldolgozószektor fejlesztési lehetőségeinek megteremtése
 - Értékteremtő foglalkoztatás és aktivitás növelése a térség és tájegység gazdaság jövedelmező ágazatainak fejlesztésével, valamint a szociális gazdaság erősítésével.
 - Verseny- és exportképes élelmiszergazdaság megerősítése, amely a térségben megtermelt mezőgazdasági termékekre támaszkodik, jelentős hozzáadott értéket generál, új értéket, új termékeket állít elő, innováción, innovatív megoldásokon alapul, védjegy rendszer kialakítása, helyi termék márkaképzés.
-
- Prioritást érdemel a célkitűzés során a turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése (pl. szálláshelyek létrehozása, a meglévők minőségi fejlesztése, vizi-, lovas-, kerékpáros és a gyalogos turizmus feltételeinek megteremtése), mivel ezek a térségünkben még fejlesztendő területek, annál is inkább, mert a Rétköz kínálta turisztikai és természeti értékek még nem kerültek feltárássra, ezért fontos cél ezek közösségi programokon keresztül való feltérképezése és gazdasági hasznosítása.
 - környezet és természetvédelemhez kapcsolódó a naturpark koncepcióban, valamint a Bejárható Magyarország Programban megfogalmazott célok, :
 - Naturpark és TDM szervezet létrehozása
 - Kiemelt feladat a különböző szempontból hátrányos helyzetű csoportok és az itt élő nagyszámú roma lakosság társadalmi integrációjának gyorsítása a foglalkoztatás, oktatás, képzés, kultúra, egészségügy, és lakhatás területén.
 - Nagyon fontos célkitűzés a civil és társadalmi szervezetek szerepvállalásának és együttműködési lehetőségeinek megerősítése és feltételeinek megteremtése.

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

Magyarország Kormányának VP-19.1-15. Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítésének támogatás c. felhívásával az volt a célja, hogy az előzetes LEADER Helyi Akciócsoport elismeréssel rendelkező szervezetek elkészítsék a HACS területének Helyi Fejlesztési Stratégiáját. A Kormány a **Partnerségi Megállapodásban** célul tűzte ki a társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelmet, ezen belül a vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóbbá tételét.

Helyi Fejlesztési Stratégia specifikus céljai:

- A térség turisztikai kínálatának létrehozása, illetve vonzóbbá tétele, a helyi ételek feltárása és gazdasági hasznosítása

- A vidéki térség alapszolgáltatásainak fejlesztése
- A térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás
- A helyi vállalkozások fejlesztése
- Turisztikai programcsomag kialakítása
- Szelíd térségfejlesztési modell kialakítása, közösségi tájérték gyűjtés, értéktár
- Helyi termékek feldolgozása, és ehhez kapcsolódó szemléletformáló ismeretterjesztés
- Helyi termékek gyártásának és piacra jutásának támogatása
- Egészség tudatos és környezet tudatos oktatásra nevelés
- Hagyományőrző rendezvények támogatása
- Községi terek létrehozásának támogatása
- Képzések támogatása
- Szociális és egészségügyi szolgáltatások elérésének biztosítása a hátrányos helyzetű területeken közösségi közlekedési infrastruktúra fejlesztéssel.

Helyi Fejlesztési Stratégia intézkedései:

- 1) Képzési programok megvalósítása a Közép- Szabolcsi LEADER HACS területén
- 2) *Helyi termék piacra jutásának segítése*
- 3) Községi terek fejlesztése és/ vagy térfigyelő rendszer kialakítása a LEADER HACS területén
- 4) Községépítő és/vagy hagyományőrzésre épülő rendezvények támogatása
- 5) Községi célú közlekedés fejlesztés
- 6) Helyi vállalkozások fejlesztése
- 7) *EFOP 1.7 Községfejlesztés, szakmai kapacitás erősítése a hátrányos helyzetű településeken*
- 8) *Helyi termék előállítás a REL Programban*
- 9) *Térségek közötti és nemzetközi együttműködés létrehozása*

A HFS kapcsolódási pontjai a KSK rendelet tematikus céljaihoz:

- A kis- és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása:
- A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem:
- Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba

A HFS kapcsolódási pontjai az EMVA rendeletben meghatározott prioritásokhoz és fókuszterületekhez:

Vidékfejlesztési Program 3. Prioritás: az élelmiszerlánc szervezésének – többek között a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és forgalmazásának, az állatjólétnek és a mezőgazdaság terén alkalmazott kockázatkezelésnek – az előmozdítása

- 3A fókuszterület: az elsődleges termelők versenyképességének javítása, mégpedig azáltal, hogy megfelelőbb módon integrálják őket az agrár-élelmiszeripari láncba a minőségrendszerek révén, a

mezőgazdasági termékek értékének növelése, valamint a helyi piacokon, a rövid ellátási láncokban, továbbá a termelői csoportokban és szervezetekben és a szakmaközi szervezetekben folytatott promóció: 4. specifikus cél

- a **Vidékfejlesztési Program 6. prioritásához** kapcsolódik, melynek átfogó célja a vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóbbá tétele. Ezt a vidéki településeken elérhető szolgáltatások körének bővítésével, színvonalának és hozzáférhetőségének javításával, a szolgáltató kis léptékű infrastruktúra megerősítésével, valamint a lokális együttműködésekben rejlő belső erőforrások kihasználásával tudja elérni. A Vidékfejlesztési Program prioritására tekintettel további cél a munkavállalás, a munkaerő mobilitás feltételeinek javítása, a lokális gazdasági tevékenységek segítése, közreműködés a vidéki szegénység és kirekesztettség oldásában speciális megoldások által. 4. specifikus cél (. felhívás)

A HFS kapcsolódási pontjai a VP LEADER intézkedésének céljaihoz:

- a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások): 3. prioritás
- a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása: 2. prioritás
- a vidéki térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzókéességének erősítése: 1. prioritás
- a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése: 3. prioritás

A HFS kapcsolódik a 2011-2020 közötti időszakra megfogalmazott **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiához** is (**NTFS**), melynek fő célja a társadalmi kirekesztés, szegénység elleni küzdelem és gazdasági fejlődés előmozdítása vidéken a helyi természeti és humán erőforrásokra és igényekre támaszkodva a HFS-ben megfogalmazottak alapján. A stratégiában tett javaslatok a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

Magyarország Kormányának 1184/2013 (IV.9.) határozata alapján elindult a **Bejárható Magyarország Program** (továbbiakban: BMP), mely az egyik legnagyobb potenciállal rendelkező hazai kezdeményezés. A Program a természetjárás legtagabb körű értelmezésével határozza meg a szabadban megvalósítható, a környezetvédelmet, és honismeretet előtérbe helyező tevékenységeket, és fontosnak tartja - az ezekhez szükséges feltételek javítása mellett - a programnak az oktatásba- és továbbképzésekbe, valamint a turizmus- és gazdaságfejlesztési koncepciókba történő integrálását is. A Programban szereplő öt járásmódból négy jár mód: gyalogos, kerékpáros, lovas, és túrakenus segítségével megismerhetők a térségünk természeti- és kulturális értékei. Gazdasági szempontból a turizmus fejlődése bevétel növekedést eredményez a helyi vállalkozások, illetve a helyi önkormányzatok számára egyaránt. Segíti a helyi vállalkozások fennmaradását, a tradicionális tevékenységek megőrzését. Piacot jelent a helyi termelés számára, élőmunka igényes iparágként hozzájárul a foglalkoztatottság növekedéséhez.

Hozzájárul továbbá a lakosság környezet és egészségtudatos életmódjának, mint életformának a kialakításához is, amelynek nagy szerepe van az egészség helyreállításában, megőrzésében.

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája alapvetően a térségi adottságokra, lehetőségekre alapozva született meg. Ugyanakkor a magasabb szintű stratégiai dokumentumokhoz való kapcsolása is egyértelműen látható. AZ Egyesület a fent említett programokat és intézkedéseket szem előtt tartva alkotja meg Helyi Fejlesztési Stratégiáját, dolgozza ki a térségben felmerülő problémákra válaszát és intézkedéseit.

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

1. Előzmény – információ gyűjtés a helyi közösség bevonásával

A Közép- Szabolcsi LEADER Egyesület (akkor még Ibrány és Térsége Természetvédelmi Egyesület) - mint a Vidékfejlesztési Program megvalósításához kapcsolódó Helyi Fejlesztési Stratégia tervezési területeként előzetes elismeréssel rendelkező szervezet - az Irányító Hatósággal 2015. augusztus 28. napján létrejött megállapodásában vállalta a Helyi Fejlesztési Stratégia tervezési területén legalább 8 fórum megvalósítását és a szervezet térségbe való bevezetését, megismertetését.

A fórunsorozat „A vidékfejlesztési feladatokat ellátó Ibrány és Térsége Természetvédelmi Egyesület szervezet bevezetése a térségben” címmel került meghirdetésre és megrendezésre a fejlesztési terület 8 településén. (Az egyesület névváltozása a jogerős változás bejegyzést követően: Közép- Szabolcsi LEADER Egyesület néven tevékenykedik).

A rendezvény sorozat célja volt, hogy a 2014-2020-as Vidékfejlesztési Program megvalósítása érdekében új LEADER HACS címbirtokosságra pályázó szervezetünk HFS tervezési területén olyan fórumokat valósítsunk meg, amelyek elősegítik a szervezet bevezetését, megismerését és meggyökeresedését a térségben és ezzel egy időben történjen meg a lakosság igényeinek felmérése is.

A fórunsorozat megvalósítására 2015. szeptember 1. és 2015. október 31. időszakban került sor Balsa, Búj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel és Tiszatelek településeken, amelyek úgy kerültek meghirdetésre, hogy azokon a szomszédos települések lakói is jelen lehettek, ezért minden eseményt a 8 településre szabva és minden településen kiakasztva és postaládákba eljuttatott szórólapokon hirdettünk meg, az elektronikus hírlevelek, és az egyesült, valamint a települések weblapján közölt tájékoztatások mellett.

Nagyon fontosnak tartottuk, hogy minél többen tudjanak részt venni a fórumokon, ezért az azokon való részvételt nem szűkítettük be helyi szintre, hanem lehetőséget adtunk azoknak az érdeklődőknek is, akik elfoglaltságuk miatt a lakóterületén nem tudott eljönni a meghirdetett időpontban, azonban ez nem csak a fórumon való kommunikációt tette lehetővé, hanem előre egyeztetett időpontokban a településeken tartott fogadóórákon, illetve erre a célra fenntartott irodánkban is lehetőséget biztosítottunk a személyes konzultációra.

Sokan vették és veszik igénybe jelenleg is az egyeztetett konzultáció lehetőségét, mivel **a települések között, igen rossz a közösségi közlekedés, a járásközpont csak nagyon nehezen érhető el.** A kihelyezett ügyfélfogadások keretében az egyéni fejlesztési elgondolásokat és azok lehetséges megoldásait beszéltük át. Ilyen típusú kommunikációra a későbbiekben is lehetőséget kell teremtenünk a tájékoztatás egyenletes és esélyteremtő biztosítása céljából.

Nagyon fontos, hogy nem csak pályázóként, hanem egy-egy közösség képviselőjeként is voltak jelen, amely keretében megfogalmazásra kerültek a közösséget segítő lehetőségek feltérképezései is.

A fórumokon nem prezentációs előadásokkal kívántuk felhívni a figyelmet az új lehetőségekre, hanem irányított kérdezői technika alkalmazásával történt az információ gyűjtés. Az irányított beszélgetés, azaz facilitálás és animálás keretében történő a lakosság megkérdezése nagyon hatékony módszer, mivel ez által minden résztvevő legalább egyszer megszólításra kerül, amelyben a település és fejlesztési elképzelések vonatkozásában a saját tapasztalatát, elképzelését osztotta meg velünk. A módszer segít rávezetni a jelenlévőket a közös gondolkodásra, és folyamatosan, lendületesen megtartja a figyelmet.

Olyan kérdésekre kerestük a választ, mint pl.:

Mi is az a LEADER? Tudják-e, hogy a település tábla mellett elhelyezett Európai LEADER Község tábla, mit jelent? Miért fontos ez a település közösségének? Miért fontos, hogy most itt vagyunk és beszélgetünk a közösség dolgairól. Miben tud segíteni a helyi közösségnek a LEADER Program? Pályázott-e már? Milyen tapasztalattal? Mire lenne pályázóként fejlesztési igénye? Fiatalként, idősként miben látja a település jövőjét? Min változtatna, hogy jobb legyen itt élni, hogy jobb legyen a

komfortérzése a településen. A településre idelátogató turistának, érdeklődőnek hogyan mutatná be a lakóhelyét, mit mutatna meg, melyek a település erősségei, gyengeségei? Miben tudunk mi segíteni? Miben tudna ő a változáshoz hozzájárulni? Vállalkozóként, miben gondolkodik? Mekkora projekt méretben és mire nyújtana be pályázatot?

Nagyon érdekes válaszok születtek, amelyek mind az intézkedések megfogalmazásában, mind pedig a helyzetelemzés elkészítésében adnak jelentős információt számunkra, melyek a stratégia készítése során beépítésre kerültek.

A fórum sorozat tovább folytatódott a HFS tervezés I. ütemének megvalósítása idején, amely leginkább szakmai rendezvények keretében valósultak meg. Ezek célja nem csak a HFS tervezéshez kapcsolódó intézkedések megfogalmazása volt, hanem ezzel egy időben a résztvevők új információkhoz való hozzáféréseinek biztosítása is, amelyben fontos szerepet kaptak a jó gyakorlatok bemutatása, a korábbi fejlesztési tapasztalatok összegzése is.

A Helyi Fejlesztési Stratégia kidolgozása során a tervezés átláthatósága továbbra is az alapvető célja az egyesületnek, hiszen a stratégia a lakosság egészének szól, annak megismerése közérdek.

A programok és fórumok meghirdetése változatlanul az egyesület honlapján www.kozepszabolcsileader.hu oldalon, az egyesület Facebook oldalán, minden partnerünk részére elektronikus levélben meghívót küldünk a rendezvényekre, valamint a térség településeinek honlapján, valamint hirdetőtábláin is meghirdetésre kerül.

A tervezés folyamán a térség szereplői között külön figyelmet fordítottunk a hátrányos helyzetű, kirekesztett csoportok megszólítására pl. Búj, Paszab települések, ahol nagyon magas a roma lakosság száma. Ezen társadalmi csoportok különösen érzékenyek a térségben bekövetkező negatív irányú gazdasági változásokra, így megszólításuk rendkívül fontos. A hátrányos helyzetű csoportok bevonása egyrészt a teljes nyilvánosságot biztosító eszközök (honlap, kérdőívek terjesztése, e-mail megkeresések, felhívások) alkalmazásával, a helyi vezető személyes közreműködésével, valamint az információszerzés hatékonyabb eszközeinek alkalmazásával történik (személyes konzultáció, fórumok tartása). Tekintettel arra, hogy a tervezési folyamat során a nyilvánosság biztosított, valamint az egyesület tagjai (vállalkozói, civil és közsféra) több alkalommal is tájékoztatást kapnak a stratégia kidolgozásáról, az ágazat közelség elve megvalósul.

A tervezési folyamatot és a stratégia megalkotását az Egyesület munkaszervezete koordinálja, melyet segít egy Tervezést Koordináló Csoport (TKCS). A TKCS-t az egyesület polgármesterekkel kiegészített elnökség tagjai alkotják, akik véleményező és javaslattevő szerepet látnak el különböző tematikák alapján.

A HFS tervezésben, illetve a LEADER program megvalósításában az Egyesület számára fontos a partnerség, mert általa jobb és realisabb jövőkép és ennek megfelelő stratégia készülhet, ami jobban szolgálja a térség felzárkózását, az ott élők életminőségének javítását. A helyi partnerségen alapuló részvétel segít a problémák és lehetőségek feltárásában, hiszen a részvétel sokféle adat gyűjtésében segíthet, de az egyetlen forrása az egyének vágyait, véleményét és értékrendjét tartalmazó információknak. A programok és projektek innovativitására is hatással van, hiszen az új ötletek, innovációk sokszor az eltérő gondolkodású partnerek találkozásából születnek. A partnerség segít aktivizálni a vidéki közösségeket, ennél fogva komoly közösségformáló erő. A LEADER számára a helyi emberek jelentik az elsődleges erőforrást, és a LEADER projektek megkülönböztető jellemzője a helyi lakosság képességeibe vetett bizalom, amely megengedi, hogy az ott lakók döntsék el, milyen fejlődési irány illik leginkább környezetükhöz, kultúrájukhoz, képzettségükhöz és hagyományaikhoz.

A kevésbé mobil társadalmi csoportokhoz vagy közösségekhez a helyi rendezvényekhez kapcsolódva teszünk kísérletet a közösség szereplőinek megszólítására. pl. Nagyhalász – homoktanyán a nyugdíjas csoport hagyományőrző rendezvényén kérdeztük az időseket a településük jövőképéről, véleményük szerinti fejlesztési szükségletekről és a nyugdíjas klub pályázati lehetőségeiről. Az ilyen típusú megkérdezések nyitottabbak, véleményeiket könnyebben elmondó beszélgetéseket eredményez.

Fontos megemlítenünk, hogy a helyi fórumok során tapasztalt információ hiány és a megkérdezettek igényét figyelembe véve (több szféra közös gondolkodása), ezért a kis létszámú, kifejezetten csak egyes célcsoportok megszólítása helyett a mindenki számára elérhető műhelymunkák, műhely konferenciák kerültek megvalósításra. Ezek igen magas látogatottságot eredményeztek, 60-100 fős részvételi aránnyal zárultak, amely igazolj számunkra az típusú rendezvények szükségességét.

Tekintettel arra, hogy a HFS tervezés már 2015. szeptemberétől kezdődően az I. – II. mérföldkő megvalósításának időpontjáig folyamatos és elválaszthatatlan része ezért az események kronológia sorrendben történő megvalósulása az **1. számú mellékletben** foglaltak szerint történt.

A HFS tervezési folyamatot és a stratégia megalkotását az Egyesület Munkaszervezete koordinálja, amely munkáját az Egyesület tagságából felállított Tervezést Koordináló Csoport segíti. A TKCS tagjai véleményező és javaslattevő szerepet látnak el különböző tematikák alapján (gazdaságfejlesztés, turizmus, esélyegyenlőség, roma kérdés, kultúra, hagyományőrzés, egyház, ifjúság, civil, önkormányzatok stb.)

Az Esélyegyenlőség biztosítása tervezésénél Tajthi Péter Paszab polgármestere, valamint Mátyásné Czirájék Éva, a Szalmaszál Egyesület vezetője vettek részt. Paszab település lakosságának 70%, míg az alapfokú oktatásban a településen élő gyerekek 90%-a roma származású. Ezért nagyon fontos a foglalkoztatásban, a közösségfejlesztésben, a felzárkóztatásban az integrálásban az ehhez kapcsolódó speciális pályázati lehetőségek kidolgozása. Nagyon fontos a településen még a szolgáltatások hozzáféréseinek, így az egészségügyi és közigazgatási szolgáltatások elérésének biztosítása, amely a járásközpontba való eljutás lehetőségének biztosítását is jelenti.

A Szalmaszál Egyesület kiemelt feladatot lát el a térség szociális segítőszolgálatában, az autista fiatalok gondozásában, melyek szintén speciális megoldások és ehhez kapcsolódó fejlesztési programok kidolgozását teszi szükségessé, amelyhez az Egyesület vezetője sok éves szakmai tapasztalattal és szakképzettséggel rendelkezik.

A célcsoport, ill. a tevékenységekhez megfogalmazott szükségletek és intézkedések:

1.1 Intézkedés megnevezése: Képzési programok megvalósítása a Közép- Szabolcsi LEADER HACS területén

3.1 Intézkedés megnevezése: Közösségi terek fejlesztése

5.1 Intézkedés megnevezése: Közösségi célú közlekedés fejlesztés

8.1 Intézkedés megnevezése: EFOP 1.7 Közösségfejlesztés, szakmai kapacitás erősítése a Közép – Szabolcsi LEADER HACS területén

A HFS tervezésben részt vevő szakemberek közül kiemelendő Román István, az egyesület szakmai alelnöke, az FM agrár-szakképzésért felelős helyettes államtitkára. Jelenlegi megbízatásával, valamint több éves Szabolcs – Szatmár – Bereg Megye közgyűlés alelnökeként betöltött megbízatásával számos területfejlesztési és vidékfejlesztési program kidolgozásában, előkészítésében jogi és tervezői előkészítésében, valamint megvalósításában vett részt.

Kiemelkedő szakmai tapasztalattal rendelkezik Gál Zoltán általános elnök, aki a pályázatok írása, valamint projektmenedzselés terén szerzett és szerez jelenleg is hasznos ismereteket. Folyamatos kapcsolatban van a térségi szereplőkkel úgyis, mint helyi vállalkozó. Fontos szerepe van a tervezési

folyamatban az egyesület elnökének Orosz Károlynak, aki élelmiszeripari mérnök végzettséggel és több éves település fejlesztési tapasztalattal járul hozzá a térségi tervezéshez.

A Tervezést Koordináló Csoport tagjai, az egyesületünk elnöksége, amely kiegészült a nem elnökségi tag önkormányzatok polgármestereivel, így annak tagsága 14 fő.

Kiemelt szerepet töltenek be a településvezetők, akik számos projekt megvalósításában, előkészítésében, gazdasági programok kidolgozásában vesznek részt több éve, valamint a 2007-2013-as Európai Unió programozási időszak LEADER Programjának megvalósításában is részt vettek, mind pályázó, mind döntéshozói oldalról.

Bíróné Nagy Csilla az Egyesület munkaszervezet vezetője közel 10 éves vidékfejlesztési tapasztalattal rendelkezik a LEADER program végrehajtása területén.

A projekt ötletek gyűjtése során 85 adatlap került benyújtásra szervezetünkhöz, amely gyűjtése folyamatos

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága (IH) az 5/2014. (II.6.) számú közleménye alapján lebonyolított előzetes regisztráció alapján 2015. szeptember 25. napján jóváhagyta a Közép – Szabolcsi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésére benyújtott kérelmét, amellyel jogosulttá vált a Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítésére.

A HFS tervezéssel érintett térség közigazgatásilag az Ibrány- Nagyhalászi járáshoz tartozik, Ibrány járásközponttal, amely a megye *hagyományosan mezőgazdasági jellegű kistérsége*, ahol a létrejövő üzemek is a könnyűiparhoz és a mezőgazdasági termékek feldolgozásához kötődnek. *(részletek a kistérség fejlesztési koncepciójából)* A kistérség számára meghatározó jelentőségű a környező országoktól való távolsága: három ország, Ukrajna, Románia és Szlovákia határa fekszik 70 km-es sugarú körön belül.

Területe 304,91 km², népessége 21 665 fő, népsűrűsége pedig 78 fő/km². A települések között Ibrány és Nagyhalász városi ranggal, míg a többi hat település: Balsa, Búj, Gávavencsellő, Paszab, Tiszatelek, Tiszabercel község besorolással rendelkeznek.

Települései és azok besorolása

Minden települése a 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet szerinti jelentős munkanélküliséggel sújtott település Paszab, Tiszabercel és Tiszatelek 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet szerint társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból is kedvezményezett települések. **(2. számú melléklet)**

A térséget természetföldrajzi szempontból a Tisza határozza meg. A természetes táj arculatát döntően megadja az anyameder, a lefűződött kanyarulatok szövevénye és a partjaikat borító galéria erdők sűrűje. Az Alföld régi képére emlékeztető flóra és faunaelemek között sok a hazai védettséget élvező és a közösségi jelentőségű faj. Szabályozás után nagyszámú és rendkívüli természetvédelmi értéket képviselő holtág és kubikgödör maradt vissza. Mesterséges vízfolyások közül a Lónyai-főcsatorna a legjelentősebb. Tisza vízminősége éves átlagban az I. vízminőségi osztályban sorolható, a komolyabb időszakos szennyezések a külföldi vízgyűjtőkből érkeznek. Áradások alkalmával jellemző a kommunális szemét és alkalmanként változó cián, nehézfém és egyéb szennyezés. Belföldi terhelést a kommunális szennyvíz bekerülése okozza, mely az utóbbi időben javult a települések szennyvízhálózat fejlesztésének következtében.

Gazdaságának szerkezetét a kisvállalkozások magas aránya, illetve a kevésbé technológia intenzív, ezért alacsony jövedelemtermelő képességű iparágak jellemzik. Nagyon fontos szerepet tölt be a mezőgazdaság (elsősorban a gyümölcsstermesztés: alma, szilva, meggy, barack, bogycsücsök

termesztése, valamint a zöldség és dohány termesztés). A térséget nem csak összeköti, de a tájegység hangulatát is nagymértékben meghatározza a Tisza folyó jelenléte.

A térségben pályázati forrásból számos fejlesztés indult meg a 2007- 2013-as programozási időszakban: a szélessávú internet teljes körben kiépült, valamint erőfeszítések történtek az infrastruktúra fejlesztésére, melynek eredményeképpen javult az utak állapota, és kiépülőben a csatornahálózat is. A térségbe települt vállalkozások beruházásaikhoz kiemelt támogatást igényelhettek a pályázati forrásokból.

A kistérség területéről két település tagja volt a korábbi Közép-Nyírségért és Rétközért Helyi Vidékfejlesztési Egyesületnek, hat település pedig a Tiszatér LEADER Közhasznú Egyesületnek. A közösségeket a helyi önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek alkották, saját helyi vidékfejlesztési stratégiával rendelkeztek. Ennek megvalósítására – a térségi programok közül egyedülállóan - saját hatáskörben elosztható forrásokkal is rendelkeznek. A stratégia gerincét a helyi kis és közepes vállalkozások fejlesztéseinek, a hozzáadott érték növelését célzó beruházásainak támogatása képezi. Elsősorban kisléptékű fejlesztések támogatottak, maximális adható támogatás 50 millió forint volt.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

Az Ibrány és Térsége Természetvédelmi Egyesület az Ibrányi Járás előzetesen elismert LEADER HACS tervezési területe nyolc települést foglal magába, Ibrány járásközponttal. Területe 304,91 km², népessége 23 484 fő (2015. január 1-i adatok alapján), népsűrűsége pedig 78 fő/km².

A települések között Ibrány és Nagyhalász városi ranggal, míg a többi hat település: Balsa, Buj, Gávavencsellő, Paszab, Tiszatelek, Tiszabercel község besorolással rendelkezik.

Az Ibrányi járás, mint közigazgatási egység, amely az Észak – Alföldi Régióban, Szabolcs – Szatmár – Bereg megyében helyezkedik el és a megye **hagyományosan mezőgazdasági jellegű kistérsége**, ahol a létrejövő üzemek is a könnyűiparhoz és a mezőgazdasági termékek feldolgozásához kötődnek. *(részletek a kistérség fejlesztési koncepciójából)* A kistérség számára meghatározó jelentőségű a környező országoktól való távolsága: három ország, Ukrajna, Románia és Szlovákia határa fekszik 70 km-es sugarú körön belül. A térséget természetföldrajzi szempontból a Tisza határozza meg.

A terület nagy része síkság, a terület vízfolyások tagolják. Jelentős a tavak, holtágak, erdős területek száma, mely turisztikai perspektívát kínál a Bejárható Magyarország. A természeti területek érintetlensége, a ritka növény és állatvilág az országos jelentőségű védett természeti területek nagyságát bizonyítja. A térség számos helyi termékkel (tájspecifikus, egyedi termékek, mezőgazdasági termékek helyi hozzáadott értékkel, kulturális termékek) rendelkezik, melyek piaci szerepe alatta marad az elvárhatónak. Rendkívüli szerepet tölt be a mezőgazdaság a zöldség termelés és gyümölcs termesztés. A térség és termék marketing nagyon hiányos, jelentős megújítást és átdolgozást igényel, amely elősegíti a térség gazdasági fejlődését. Nagyon hiányos a térség helyi értékeinek, adottságainak összegyűjtése, gazdasági és turisztikai hasznosításban történő marketingje. A térségben jelentős kihasználatlan potenciál rejlik az idegenforgalmat illetően, amelyben nagy lehetőséget kínál a homokpados Tisza, az ártéri erdők adta vadászturizmus.

A tájértékekre alapozott szelíd térségfejlesztéssel jelentősen hozzá lehetne járulni a térség gazdaságfejlesztéséhez. Hiányos a térségi marketing, alacsony szintű a térségi márkák elterjedtsége és a hozzáadott érték. Az ipari infrastruktúra gyenge, a KKV-k erőtlének. Jelenleg az Ibrányi Járás számos nehézséggel, amely leginkább a kistelepüléseken pl.: Paszab, Buj, Tiszabercelen érzékelhető. Ezek a településeken az országos átlagnál is jóval magasabb, helyenként 70%-os a roma lakosság aránya. Egyszerre kell foglalkozni a hátrányos helyzetből adódó társadalmi gondok kezelésével és a

hátrányos helyzetből való kitörés lehetőségét megteremtő fejlesztésekkel. Központi probléma, hogy a munkanélküliség és a munkaerő hiánya egyszerre van jelen a térségben. A munkaerő kínálat és kereslet nem találkozik. Már ma is érzékelhető a könnyűipar és az élelmiszeripar területén, hogy a helyi gazdaság fejlődésének egyik akadálya a piacképes munkaerő hiánya. Fontos figyelembe venni a mezőgazdaság speciális munkaerő igényét és foglalkoztatási sajátosságait. Gazdasági infrastruktúra fejlesztése szempontjából a mezőgazdasági termékek (zöldség, gyümölcs) piacra juttatása a legfontosabb térségi feladat. Az önfoglalkoztatás és az alacsony képzettségűek foglalkoztatása szempontjából ez rendkívül fontos. A helyi feldolgozó ipar technológiai hátránya figyelmeztető és kezelendő.

A versenyhátrány megszüntetése fontos, nagy összegű technológiai fejlesztésre lenne szükség. Térségi sajátoságként meg kell oldani az időskorúak és a szociálisan rászorulókat ellátását, amely ugyancsak munkahelyet teremthet és erősítheti a térség belső kohézióját. Az egyre jelentősebb számban itt élő romák társadalmi integrációjának elmaradása az egyik legkomolyabb veszély, amivel szembe kell néznie a járásnak. A térség legnagyobb problémája az alacsony foglalkoztatottsági szint, amely alacsony képzettséggel, elvándorlással a lakosság öregedésével, elszegényedésével társul. A hátrányos helyzetű lakosság számának növekedése figyelhető meg, több településen telepszerűen, gettósodva van elkülönülve. A vállalkozási szerkezetben belüli arányok eltolódása a mikro-, kisvállalkozások irányába, az alkalmazotti réteg számára kevés perspektívát nyújtanak. Foglalkoztatási infrastruktúra hiánya és a meglévő rossz minősége, közösségi együttműködés hiánya, vállalkozási szerkezet egyenlőtlensége, hangsúlyeltolódása nehezíti a megoldások realizálását.

Település földrajz:

Településhálózatára jellemző az aprófalvas és tanyás térségek magas aránya. Geopolitikai helyzetéből adódóan meghatározóak a határ menti együttműködési kapcsolatok, a közlekedési infrastruktúra jól kiépült, határ menti területei ugyanakkor a szomszéd országokba átnyúló összefüggő perifériát alkotnak. Gazdaságának szerkezetét a kisvállalkozások magas aránya, illetve a kevésbé technológia intenzív, ezért alacsony jövedelemtermelő képességű iparágak jellemzik. Nagyon fontos szerepet tölt be a mezőgazdaság (elsősorban a gyümölcsstermesztés: alma, szilva, meggy, barack, boglyós gyümölcsök termesztése, valamint a zöldség és dohány termesztés). A térséget nem csak összeköti, de a tájegység hangulatát is nagymértékben meghatározza a Tisza folyó jelenléte.

A folyó, a hullámterek, árterek, holtágak és ezekhez kapcsolódó mozaikos tájszerkezet, kihasználatlan ökológiai potenciálja, valamint az erre épülő gazdag, helyi hagyomány és kultúra csekély mértékben segíti a térség boldogulását., természetvédelmi területek, jelentős kultúrtörténeti emlékek, kastélyok, templomok, egyéb műemlékek, tradicionálissá vált fesztiválok, nagy tömegeket mozgó rendezvények, két világörökségi helyszín közvetlen közelsége viszont jelentős potenciált rejt magában, amely gazdasági és turisztikai hasznosulásában érdemes továbbgondolkodni.

Kapcsolatok megyeszékhellyel

A térség gazdasági és társadalmi életét meghatározza a megyeszékhely közelsége. Nyíregyháza közúton a 4-es úton 20-30 percen belül elérhető. A jó megközelíthetőség, valamint a megyeszékhely kedvezőbb munkaerő keresletének köszönhetően az ingázás a településekről jelentősnek mondható: a foglalkoztatottak 52 %-a más településen, főként Nyíregyházán talál magának munkát. A fontosabb hivatalok, gazdaságfejlesztő szervezetek megyei és regionális kirendeltségei szintén a megyeszékhelyen találhatók.

A települések, hasonlóan a megyei és kistérségi helyzethez, jelentős mennyiségű és olcsó munkaerő-állománnyal rendelkeznek. A rendelkezésre álló munkaerő összetételét vizsgálva a következő főbb megállapítások tehetők:

- A térség együttes lakosságszáma kb 24 ezer fő
- A munkaképes korú népességből 11,9 % az álláskeresők aránya
- A munkanélküliek 52 %-a 189 napon túli, un. tartósan munkanélküli. Az munkaerőpiaci reintegrálásuk jelentős nehézségekkel jár, hiszen nagy részük legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.
- A nyilvántartott álláskeresők 88 %-a fizikai foglalkozású
- A nyilvántartott álláskeresők 62 %-a 40 évesnél fiatalabb, jelentős (11 %) a pályakezdekők aránya is.

Az aktivitási ráta elmarad az országos és régiós értékektől is: a munkaképes korúak mindössze 42 %-a foglalkoztatott. A népesség gazdasági aktivitásának alacsony volta a munkanélküliségi rátában és a jövedelmi adatokban is tükröződik.

A népességből a fiatalok aránya viszont meghaladja az országos adatokat: a népesség 24 %-a 18 évnél fiatalabb, tehát biztosított a munkaerő-utánpótlás.

A helyben lakó képzett munkaerő helyi munkalehetőségek híján jellemzően a megyeszékhelyre ingázik munkába, azonban szívesebben vállalna helyben munkát

Infrastruktúra

Közmű ellátottság tekintetében a villamos-, és gáz hálózat kiépítettsége teljes. Néhány külterületi lakott rész kivételével az egészséges ivóvíz ellátás biztosított, a szennyvíz rendszer több településen teljesen hiányzik, vagy csak részben kiépített. Mind az ivóvízhálózat- mind a szennyvízhálózat teljes

kiépítésére kell törekedni. A bel- és árvízvédelem létesítményei nagyrészt kiépítettek, karbantartásuk, fejlesztésük erősen indokolt. A térség kisebb településein a vezetékes telefon szolgáltatás hiányos, ezeken a településeken az Internet szolgáltatás mikrohullámon működik. Mobil szolgáltatók lefedettsége majdnem teljes. Külterületi lakott részek megközelíthetősége az utak állapota miatt nehéz. Különösen nagy gond a roma telepek és többségében romák lakta részek infrastrukturális hiányainak pótlása.

Az idegenforgalmi háttér-infrastruktúra kiépítetlen. Térségünkben megtalálható a különös madár- és növényvilágú természetvédelmi terület: a Fehérszik. A kistérség belső piaca gyenge, szűk a helyi termékek köre, ezért a helyben keletkező bevételek/jövedelmek és szociális juttatások gyorsan kiáramlanak. A mezőgazdaság területén, a gyengébb, elsődlegesen környezetvédelmi meghatározottságú területeket új megközelítésben, a tájgazdálkodás szempontjainak figyelembe vételével kell újraértelmeznünk. A helyi gazdaság jövedelemtermelő képességére jellemző, hogy az ezer lakosra jutó adózók száma alacsonyabb a megyei és a régiós átlagnál is, a mikro-vállalkozások fejlesztésének ösztönzése szükséges. Az ötvenes évek második felétől folyamatos a képzett fiatal munkaerő elvándorlása, ennek következménye a népesség elöregedése és fogyása.

A települések változó műszaki feltételek mellett, de rendelkeznek a közművelődés, egészségügy és szociális alapellátásához szükséges feltételekkel, ez alól néhány kisebb község a kivétel. A települési önkormányzatok többségében hátrányos helyzetűek. A néhány évvel ezelőtti forráshiányos önkormányzatok gazdasági helyzete tovább romlott, fejlesztésre szinte alig tudnak forrást elkülöníteni, a fejlesztési forrásokat jellemzően hitelből finanszírozzák melynek kapcsán olykor a likviditási probléma sem ismeretlen egy-egy település számára.

Kiemelt feladat a különböző szempontból hátrányos helyzetű csoportok és az itt élő nagyszámú roma lakosság társadalmi integrációjának gyorsítása a foglalkoztatás, oktatás, képzés, kultúra, egészségügy, és lakhatás területén. Jelentős lehetőséget biztosíthat a felzárkózásban és a társadalmi integrációban a tanodaprogram, illetve a nemzetiségi kultúrákra alapuló

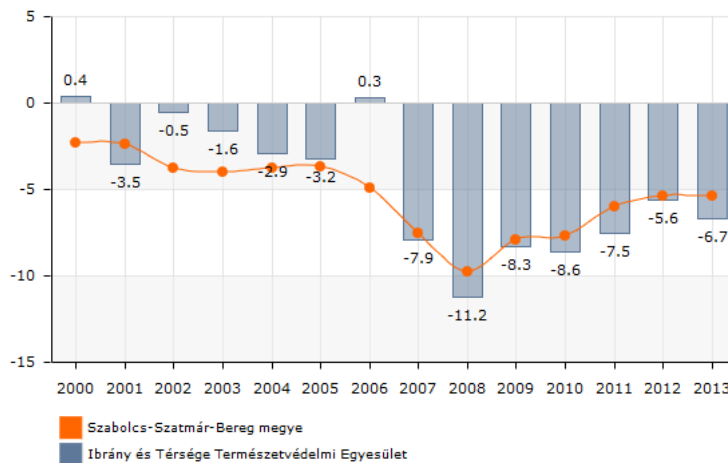
Fejlesztési lehetőségeinket erősítő tényező a terület déli részét megközelítő M3-as autópálya, Nyíregyházán keresztül a Rétköz elérhetősége is javult. Települések idegenforgalmi arculatának javítása érdekében elengedhetetlen a régi műemlék, helyi védelem alatt álló és utcaképi szempontból fontos épületek felújítása. Terek, utcák látványképének javítása, homlokzati rehabilitációja. Szükséges a térség arculatának, marketingjének kialakítása. Általános ismertségének növelése. Térségben jelen van az a fiatal, kreatív szellemi kapacitás, amely a megújulás humán erőforrása lehet.

Sajnos továbbra is **domináns probléma a fiatalok és az értelmiség elvándorlása** (egyik legnagyobb kihívás ennek a problémának a kezelése).

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbsége, ezer lakosra vetítve.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

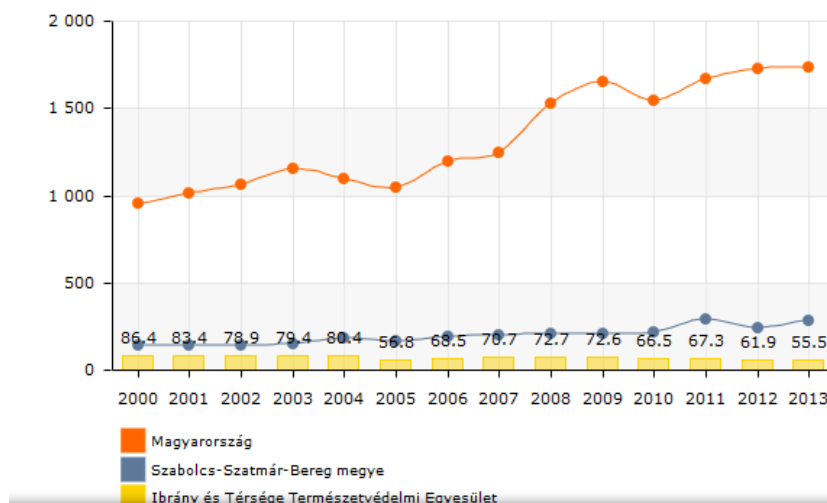
Gazdasági és társadalmi környezet

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az egy főre jutó GDP alapján az utolsó előtti helyen áll a megyék között, az egy főre jutó GDP 2010-ben csupán az országos átlag 54,5%-a volt, a Budapest nélkül számított megyék átlagának is csupán 73,9%-a. A megye gazdaságában lényeges szerepet tölt be a mezőgazdaság, ahogyan azt mind a GDP gazdasági ágak szerinti megoszlása (a mezőgazdaság hozzájárulása 8% Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, 3% országosan), mind az alkalmazásban állók és működő vállalkozások gazdasági ágak szerinti megoszlása is tükrözi. A tercier szektor szerepe egyre növekszik a fejlett országok gazdaságában. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdaságában szintén lényeges szerepet töltenek be a szolgáltató ágak, a GDP gazdasági ágak szerinti megoszlása szerint részesedésük 63,4 %, ami csak kis mértékben marad el az országos átlagtól.

Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft)

Társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra vetítve.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

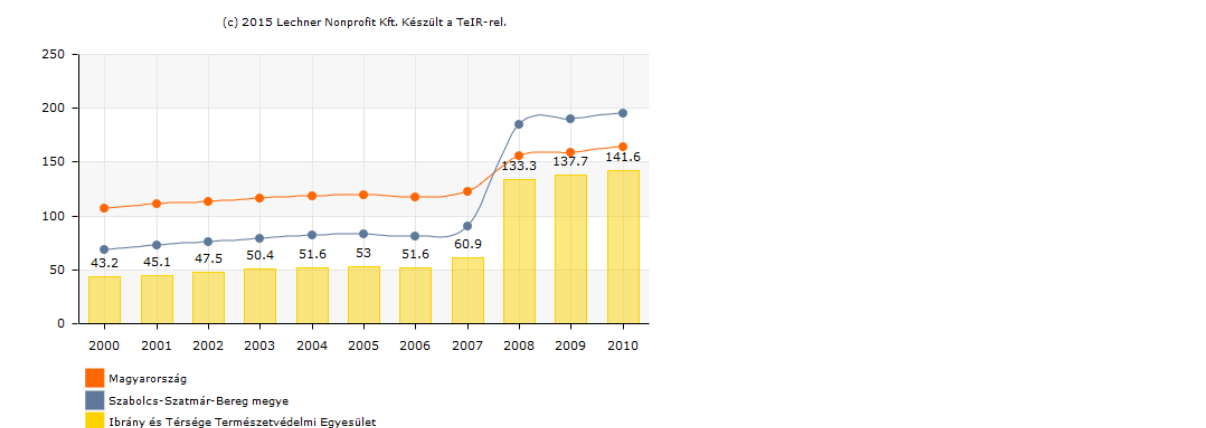
Az álláskereső népesség, az inaktív keresők és az eltartottak aránya az országban legrosszabb megyei átlagnak megfelelő. A térség népességének aktivitási rátája alacsony. Az álláskereső aránya a tartós és pályakezdő munkanélküliek között az országos átlagnál majdnem 80%-kal magasabb. Az álláskereső több mint fele alacsonyan kvalifikált (általános iskolát végzett, vagy még azt sem). A munkavállalók közel 30% térségen kívül dolgozik, településenként az arány eltérő. Az idénymunkák döntően a mezőgazdasághoz kötődnek és változó jelentőségűek a különböző településeken. Az álláskereső 30%-a rendelkezik szakmával vagy középfokú végzettséggel. Gimnáziumi érettségivel 7,4%, felsőfokú végzettséggel 2,7% rendelkezik, ez tükrözi a térség általánosan kedvezőtlen képzettségi szintjét. A tartós munkanélküliek aránya reálisan 30% körüli, az önkormányzatok néhány hónapos foglalkoztatási pályázatai jelentősen javítják a statisztikai mutatót. A pályakezdő munkanélküliek aránya 10% fölötti. A foglalkoztatási mutatók településenként igen eltérőek.

A térség vonzereje a befektetők számára alacsony. Az olcsó bér munkára alapozó vállalatok nem csábíthatók a térségbe. Budapest, Nyíregyháza és a fejlettebb vidékek humán-erőforrás elszívó hatása erősödik.

Csekély a civil szféra foglalkoztatási képessége és hajlandósága. Az esélyegyenlőség szerepének felértékelődése komoly javulást hozhat a foglalkoztatás területén. Külön ki kell emelnünk, hogy a roma lakosság által sűrűbben lakott településeken a legnagyobb a munkanélküliségi ráta (Paszab, Tiszatelek, Buj). Képzettségük, munkaerő piaci esélyeik lényegesen alacsonyabbak. Roma fiatalok egyharmada szerez szakmunkás bizonyítványt, gimnáziumot 1-2% végez. Népszerűek a térségi közmunkaprogramok, annál is inkább, mert más lehetőség nem igen lenne ekkora létszámú foglalkoztatásra. Igény mutatkozik a fiatalok elhelyezkedését segítő programok indítására és megvalósítására. A foglalkoztatás javulhat a térség turisztikai kapacitásának kiaknázásával, a Tisza és környéke megélhetést adhat sok családnak a térségben.

Regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra (db), 2010-ig

Megszűnő és átalakulási kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint. Módszertani változás miatt a 2011-től külön mutatóként szerepel

Alacsony a vállalkozói aktivitás, a vállalkozási szerkezetben az alacsonyabb tőkével alapítható társasági formák dominanciája a jellemző. A vállalkozások majdnem 80% egyéni vállalkozás. Az önkormányzatokhoz befolyó iparűzési adó alacsony összege mutatja a vállalkozások tőke szegénységét, szerény jövedelmét és alacsony munkahely teremtő képességét. A termelők gazdasági önszerveződése gyenge. A kistérségben kevés külföldi tulajdonú cég tevékenykedik, multinacionális cégek csak a kereskedelem területén jelentek meg. A jelentősebb szolgáltatások a helyi lakossági igények kielégítésére szerveződnek. A helyi gazdaság gyenge teljesítményének oka a piaci környezet

fejletlensége és a vállalkozások alacsony termelékenysége. Mezőgazdaságban foglalkoztatottak részaránya meghaladja az országos átlagot, és jelentős a kiegészítő tevékenységként gazdálkodók száma. Alacsony képzettségűek aránya magas e területen.

A nagy iparszerűen termelő gazdaságok mellett, erősen korlátozott piacképességgel működő, önfoglalkoztató kényszervállalkozások működnek, döntően a GOFR növényekre szűkült termékszerkezettel, még ott is, ahol ez nem indokolt. Működik a hagyományokkal rendelkező gyümölcs és zöldség termelés is, azonban a termelési módszerek korszerűtlenek. Termelésbiztonság növelése érdekében indokolt az öntözés kiépítése. Történelmi léptékben kiemelkedő állattartás a térség kiváló adottságai ellenére visszaszorult a nagyüzemi, intenzív keretek közzé. A korábbi háztáji termelés töredékére esett vissza, indokolt ezek fejlesztése, támogatása. Állatlétszámban az agrár-környezetgazdálkodási támogatásba bevont területeken, növekedés érzékelhető, EU normák szerinti tartás infrastrukturális feltételei hiányosak. Az országos átlag alatti mértékű erdőterületek jelentős része nemes nyár ültetvény, ennek potenciális termőhelyei kiemelkedő természetvédelmi értékkel bírnak. Faállomány csere indokolt.

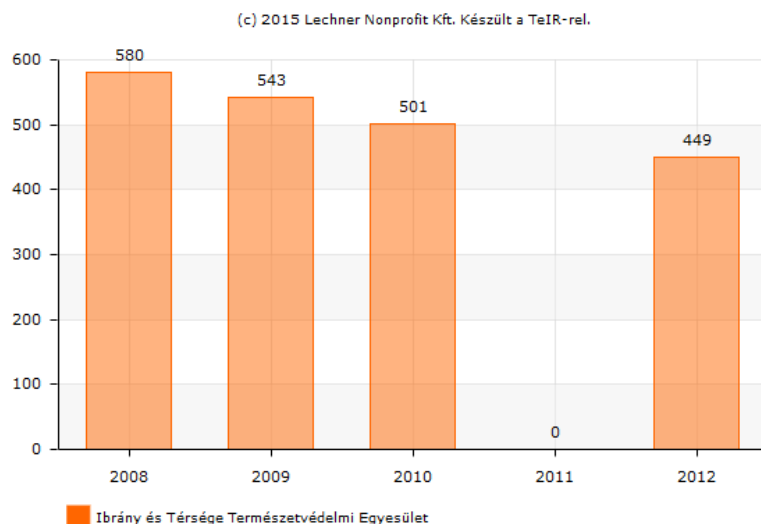
Alacsony a mezőgazdasági termékeken alapuló feldolgozóipar aránya. Ipari vállalkozások, és az iparban foglalkoztatottak aránya meghaladja a megyei átlagot, de az országostól jelentősen elmarad. Kézműves ipar hagyományai is élnek egyes településeken, amelyek megőrzése, tudás átadása nagyon fontos a térség vonatkozásában. Ilyen pl. Paszab, ahol több évszázados móltra visszatekintő szövés hagyományai élnek, de már csak nagyon kevesen művelik ezt a mesterséget. Nagyon fontos még megemlíteni a térségben jellemző gyékény fonást, a kenderből készült zsákokat és a háztartásokban használt eszközöket és mindennapi ruházatot.

A térség energia szükségletének döntő része kívülről érkezik, kivételt csupán a tiszalöki vízerőmű képez.

Energetikai szempontból jelentős tartalékok rejlenek a mező- és erdőgazdálkodás melléktermékeiben. Szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya és száma jóval alacsonyabb az országos átlagnál, döntő részük élelmiszer boltban dolgozik. Üzleti szolgáltatás szerény mértékű és elaprózott, az üzleti infrastruktúra hiányzik. Az idegenforgalmat kiszolgáló infrastruktúra kiépítettsége és színvonala a kedvező adottságok ellenére nem megfelelő, összetétele kedvezőtlen. Több kiemelten fejlesztendő turisztikai célpont található a térségben. Szükséges a turisztikai kínálat egységes kiejánlása. A vállalkozások részéről jelentős pályázati aktivitás tapasztalható, reális projektötletekkel rendelkeznek.

Működő egyéni vállalkozók száma (fő)

Működő egyéni vállalkozók száma, vállalkozási demográfia szerint

Civil és társadalmi szervezetek:

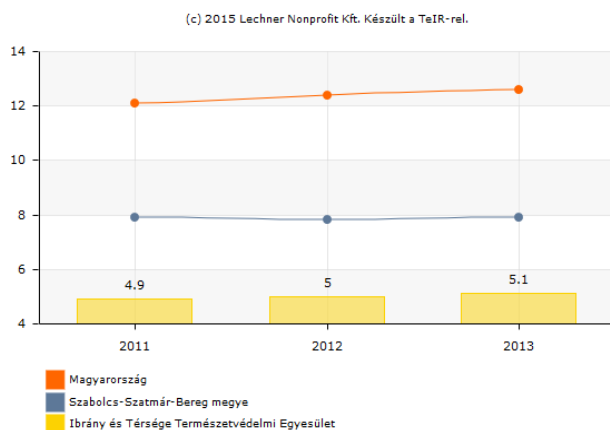
Meglepően nagy szám a települések gazdasági, társadalmi mutatóiból nem következtethetnénk ekkora civil aktivitásra. Sajnos az egyesületek döntő többsége a minimális tagdíjon kívül önkormányzati támogatásból gazdálkodik. Jelentős civil szervezetek több mint fele szabadidős tevékenységre szerveződött. A nagy múltú szervezetek szabadidős tevékenységekre szerveződtek. A civil szervezetek erősítésében jelentős gazdasági és foglalkoztatási tartalékai vannak a térségnek. A Helyi Közösség határain túlnyúló együttműködési törekvések rajzolódnak ki. Rendszeres információs- és szakmai tapasztalatcsere lehetőség áll a civilek rendelkezésére, melynek struktúráját erősíteni és szélesíteni szükséges.

A térség két legjelentősebb civil csoportja a horgász- illetve a vadászegyesületek. Mindkét szektor képviselte megtalálható a települések 3/4-én és elmondható, hogy a két szektor együttvéve több, mint ezer taggal működik. Anyagi kondícióikat tekintve a legnagyobb fejlesztési potenciállal rendelkeznek, hiszen azon civil szervezetek közé tartoznak, amelyek rendelkeznek tulajdonnal - amit lehet fejleszteni -, illetve rendelkeznek csekély forrással is - amiből van mit fejleszteni. A turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása kapcsán lépések mutatkoznak a horgász- és vadászegyesületek együttműködésére is.

Az elmúlt időszakban a térségben **javultak a civil szervezetek működési feltételei**: Bujon, Gávavencsellőn és Balsán az ÚMVP III-as tengelyének horizontális intézkedése jóvoltából **IKSZT-k** kerültek kialakításra, azonban nagyon fontos, hogy a közösségi programok megvalósításához és a működtetés folyamatos biztosításához nélkülözhetetlen az ezeket elősegítő támogatási lehetőségek megteremtése.

Regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma (db), (2011-től, GFO 11 szerint)

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalozási demográfia szerint, GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

A Helyi Fejlesztési Stratégia során folytatott helyzetfeltárás eredményeként az alábbi fejlesztési irányokat fogalmazta meg a térség lakossága

- Kis-és és középvállalkozások megerősítése, kisléptékű infrastruktúra fejlesztése, továbbá a feldolgozószektor fejlesztése.
- Értéktérítő foglalkoztatás és aktivitás növelése a térség és tájegység gazdaság jövedelmező ágazatainak fejlesztésével, valamint a szociális gazdaság erősítésével.
- Verseny- és exportképes élelmiszergazdaság megerősítése, amely a térségben megtermelt mezőgazdasági termékekre támaszkodik, jelentős hozzáadott értéket generál, új értéket, új termékeket állít elő, innováción, innovatív megoldásokon alapul.
- A térség adottságaihoz igazodva az energiahatékonyság, az energiaforrások racionális felhasználásának támogatása, új és megújuló energiaforrások alkalmazásának előmozdítása, hasznosíthatóságának elősegítése, az energiadiverzifikáció támogatása.
- A gazdaság igényeit jobban tükröző, annak változásaihoz gyorsan és rugalmasan alkalmazkodó szakképzési, felsőoktatási, innovációs és kutatási kapacitás kiépítése és folyamatos fejlesztése.
- Tanodaprogramban történő társadalmi felzárkóztatás, hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása.
- Helyi közösségek megerősítése közösségi programok megvalósításával, közösségi terek fejlesztésével.
- Civil társadalom megerősítése, foglalkoztatási és közösségi potenciáljának növelése.
- Tájértékekre, helyi örökségre, hagyományokra, helyi termékekre épülő turizmus és gazdaság fejlesztés figyelemmel a Tisza közelsége adta sokoldalú lehetőségek kiaknázására is.

1) A térség legfontosabb problémái:

Az önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek véleményének összegzéseként a munkanélküliséget tekintjük a térség legfontosabb problémájának. Különösen súlyos kérdés a foglalkoztatásból tartósan kiszorult, képzetlen, korlátozottan munkaképes embereket és a képzett fiatal munkaerőt foglalkoztatni képes munkahelyek hiánya. Egyszerre van jelen a munkanélküliség és a képzett munkaerő hiánya. Minden további probléma, elvándorlás, elöregedés, szociális problémák ebből adódnak. Természeti erőforrás, turisztikai kapacitás kihasználatlansága. A lakosság egészségügyi állapotának drasztikus romlása.

2) A térség legfontosabb lehetőségei:

A természeti, kultúrtörténeti adottságainkra épülő turizmus fejlesztésével a belső piac növelése, a szolgáltatások és helyi termékek fejlesztése. Az így keletkező bevételek, munkahelyek fordíthatják meg a helyzetfeltárásban részletezett kedvezőtlen folyamatokat. A helyi gazdaság, erősítése érdekében ki kell használni az oktatás területén meglévő adottságainkat. A lehetőségek kiaknázásához rendelkezünk, a fejlesztésekhez és ütőképes marketing stratégiához szükséges képzett humán erőforrással. Sikeres vidékfejlesztési programok megvalósításának tapasztalatai. Életképes projektötletek szakmai támogató rendszerének kiaknázása.

4.2 A 2007-2013-as HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület jelenlegi fejlesztési területe a 2007-2013 programozási időszakban két másik LEADER Helyi Akció Csoport területéhez tartozott, a Tiszatér Leader Közhasznú Egyesülethez (5 település), valamint a Közép –Nyírségért és a Rétközért Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesülethez (2 település), mely települések által új vidékfejlesztési közösséget alkotva jött létre a Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület. A 2007-2013 programozási időszakban megvalósult fejlesztési értékelés az Irányító Hatóság által rendelkezésre bocsátott, de a fenti LEADER HACs-ok által elkészített végbeszámolókból kerül összegzően bemutatásra.

- 1) **A TISZATÉR LEADER EGYESÜLET** területe 16 települést foglalt magába, melyek közül 4 város, 2 nagyközség és 10 község. A térség lakossága 56,000 fő, a falvakban élő lakosok száma megközelítőleg 24,000 fő. A térségi szerveződés és az együttműködés mikro térségi szinten Tiszavasvári, Rakamaz és Ibrány központtal történt.

Az Egyesület alapvető célja volt, hogy megteremtse, az "ide jönni", "itt aludni", "itt költeni" hármas alappillér infrastrukturális hátterét. Nemzetközileg és országosan legyen a térség.

A TISZATÉR Helyi Közösség általános fejlesztési célkitűzései:

- A térség népességének helyben-tartása az életkörülmények, életszínvonal javítása révén
- A térség gazdasági versenyképességének erősítése
- A térség természeti környezetének, valamint építészeti és kulturális örökségének védelme, megújítása

A TISZATÉR Helyi Közösség sajátos fejlesztési célkitűzései:

- Munkanélküliség csökkentése, új munkahelyek teremtése
- A térség gazdasági stabilitásainak megteremtése
- A helyi gazdaság diverzifikálása
- Település megújítás és a hagyományos épített környezet védelme
- Kulturális örökség megőrzése, ápolása
- Kisebbségi problémák differenciált kezelése
- Innovációs készség fokozása, partneri együttműködések ösztönzése
- A tiszamente földrajzi, társadalmi periféria helyzetének oldása
- A sajátos Tisza-menti és pusztai tájmegóvás és táj-rehabilitáció
- A környezetvédelemhez szükséges infrastruktúrák fejlesztése

A TISZATÉR LEADER EGYESÜLET megvalósult pályázatokat összegző forrástábla a 4. számú melléklet szerinti bontásban látható

- 2) **A Közép-Nyírségért és Rétközért Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület fejlesztési területébe** összesen 33 településen tartozott, amelyből két településünk Ibrány és Nagyhalász tartozott az Akciócsoporthoz.

A 2007-2013 közötti időszakban a **Közép- Nyírségért és Rétközért Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület** területén az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. és IV. tengelye keretében megvalósítandó fejlesztésekre 6,4 millió euró, azaz az akkori devizaárfolyamon számolva hozzávetőlegesen 1,7 milliárd Ft állt rendelkezésre a térség fejlesztésére.

2009. évben Falumegújításhoz és fejlesztéshez 16 nyertes pályázó 237 518 317 Ft, a Mikroállalkozások létrehozásához és fejlesztéséhez 35 nyertes pályázó 397 689 942 Ft, a Turisztikai tevékenységek ösztönzéséhez 8 nyertes pályázó 238 439 554 Ft, míg a Vidéki örökség megőrzéséhez 9 nyertes pályázó 103 424 254 Ft fejlesztési forráshoz.

2012. évben Falumegújításhoz és fejlesztéshez 2 nyertes pályázó 19 094 747 Ft, a **Mikrovállalkozások** létrehozásához és fejlesztéséhez 13 nyertes pályázó 249 729 492 Ft, a Turisztikai tevékenységek ösztönzéséhez 4 nyertes pályázó 115 553 405 Ft, míg a Vidéki örökség megőrzéséhez 8 nyertes pályázó 82 425 608 Ft fejlesztési forráshoz jutott a Helyi Akciócsoportnak köszönhetően.

A 2013-as évben **Falumegújításra- és fejlesztésre** kiírt pályázati körünkben 11 pályázónkat tudtuk helyt adó, vagy részben helyt adó döntésben részesíteni, összesen 92 409 455 Ft kötelezettségvállalás mellett.

Vidéki örökség megőrzésére kiírt pályázati körben 6 pályázónkat tudtuk helyt adó, vagy részben helyt adó döntésben részesíteni, összesen 69 172 629 Ft kötelezettségvállalás mellett.

Továbbá még a **2013-as** évben meghirdetésre került a **turisztikai tevékenységek ösztönzésére** életre hívott jogcím ötödik, egyben utolsó köre is. A jogcím szintén népszerűnek bizonyult a pályázók körében, így 379 601 780 millió Ft-nyi fejlesztési forrás került kiosztásra 2014. első negyedévében.

2009-ben kiírásra került a IV. tengely (LEADER), amely a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján hét célterülete vált elérhetővé a pályázók részére. A LEADER jogcím első körében **40 db** nyertes pályázó részesült támogatásban összesen **82 306 242 Ft-nyi támogatási összegben**.

2011. évben megtörtént a HFS felülvizsgálata, amely eredményeként 8 db célterületre **49 db** nyertes pályázat részesült támogatásban mintegy **98 536 221 Ft támogatási összegben**.

A **2012. évben** a harmadik, egyben utolsó körben összesen **124 db** pályázat részesült támogatásban, amelyből szolgáltatás fejlesztésre támogatásban részesült összesen **60 db** pályázó összesen **165 101 106 Ft** kötelezettségvállalás mellett, míg Gazdaságfejlesztés irányultságú kérelmeink tekintetében **64 db** pályázó részesült támogatásban, összesen **206 713 766 Ft** kötelezettségvállalás mellett.

A Közép-Nyírségért és Rétközért Helyi Közösség elsődleges célja volt a XXI. század elvárásainak megfelelően a hozzáadott érték növelése az agrárgazdaság fejlesztésében, a vállalkozói tevékenységben, a vonzó vidéki élettér kialakításában és a partnerségi kapcsolatok új dimenzióinak megteremtésében. A megvalósuló beruházásoknál kiemelt prioritást élveztek az új munkahelyek létrehozása, a korszerű és környezetkímélő technológiák alkalmazása, a fenntartható fejlődés biztosítása, a hosszútávú és gazdaságos működtetés feltételeinek a megteremtése valamint a hátrányos helyzetű lakosság helyzetének javítása. A problémák között első helyen állt minden településen a munkanélküliség, a munkahelyek hiánya, amit rögtön követ a tőkeszegénység, aztán a fiatalok elvándorlása a térségből. A mezőgazdasági termelésben – ami minden településen jellemző – szinte mindenütt piachiány gátolja a jövedelem szerzését.

Említésre méltó még a nagyon sok településről jelzett alacsony iskolázottság és szakképzetlenség. Magas a munkanélküliségi arány minden településen, még a kisvárosokban elenyésző az ipari munkahelyek száma. Fontos probléma a tőkeszegénység és a piacrajutás.

Következtetés

A Stratégiában meghatározott célkitűzések legtöbb része még ma is megegyezik a helyi vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok fejlesztési céljaival. A helyzetfeltárás és projektötlet gyűjtések is alátámasztották, a korábbi közjóléti, faluszépítő jellegű beruházások helyett a jövőben a munkahelyteremtés, a jövedelemszerző lehetőségek bővítése és az olyan problémák kezelése kell, hogy a Stratégia középpontjába álljon, mint például a fiatalok elvándorlásának megállítása. A SWOT analízisben lehetőségként megfogalmazott turisztika fejlesztése, a természeti lehetőségek kiaknázása (Tisza közelsége, TDM szervezet létrehozása, Bejárható Magyarország Program keretében a vízi turizmus erősítése, Natúrpark létrehozása, tájérték feltárására alapozott szelíd térségfejlesztési modell, stb.) mind a térségünk felemelkedésének, gazdasági fejlesztésének mozgató rugója lehet, mely a kormányzati törekvéseknek maradéktalanul megfelel.

A megvalósított projektek pályázói köréről elmondható, hogy tervezési területünkön a Vidéki örökségmegőrzés jogcím esetében az egyházi szektor, míg a falufejlesztés esetében az önkormányzati szektor dominanciája érvényesült. A mikrovállalkozás fejlesztése és a turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímek esetében az üzleti szférából kerültek ki a támogatottak.

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

1. A HFS tartalmát befolyásoló, a térség gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások

Az előző évek eredményeire és a helyi igényekre alapozva a HFS tervezésben célkitűzéseink továbbra is helyi vállalkozások fejlesztésének, a gazdaság diverzifikálásának, a helyi termékek erősítésének, a hozzáadott érték növelésének a képzettségi szint emelésének irányába mutatnak.

A LEADER célok tekintetében mindenképpen komoly változás az, hogy kisebb hangsúlyt kapnak a képzések és erőteljesebben jelentkeznek a gazdaságfejlesztési típusú célok, így a turisztika, a vállalkozásokat érintő komplex fejlesztések, amelyek szorosan kapcsolódhatnak a Bejárható Magyarország Programhoz is a szálláshelyek bővítésével és létrehozásával, valamint kiszolgáló egységek kialakításával.

Aktuális stratégiánkban a következő jövőkép fogalmazódott meg, amely teljesen azonosul a jogelőd LEADER HACS-ok prioritásaival, abból került átvételre:

„Tudás alapú, piacképes és diverzifikált gazdaság létrehozása a környezeti állapot megőrzésével, térségi összefogással.”

A Község legfontosabb célja a helyi gazdaság megerősítése, annak érdekében, hogy az itt élő emberek életminősége javuljon, a fejlett térségekhez hasonló szolgáltatásokhoz és lehetőségekhez jusson. A vidékfejlesztés eszközrendszere alapvetően a helyi mikro-, és kisvállalkozások erősítésén keresztül tudja ezt biztosítani, oly módon, hogy segíti e vállalkozások alapítását, a meglévők piacképességének javítását, azok diverzifikálásával és a gazdálkodás feltételeinek javításával.

Fontos, hogy a térség erősségei kihasználásra kerüljön a gazdaság fejlesztésében, ilyen pl. a zöldség, gyümölcs, dohány termelésre alkalmas termőföld adta lehetőségeket nagyobb mennyiség termelésben hasznosítani, a Tisza és a Rétköz adta természeti lehetőséget, valamint a szakrális és vallás történeti emlékeket a turizmus fejlesztésben hasznosítani (E5, E6, E7, E8).

E célok eredményes végrehajtása csak a térségben rejlő humánerőforrás kihasználásával, folyamatos, a gazdasági igényekhez alkalmazkodó fejlesztésével lehetséges.

Egy széles alapokon nyugvó gazdasági fejlődés, és életminőség javulás elképzelhetetlen a leszakadó rétegek, periférián élők és halmozottan hátrányos helyzetűek problémáinak kezelése, programba való bevonása nélkül.

A HFS-ben komoly figyelmet kívánunk szentelni a Rétköz kistáj sajátosságainak – épített örökségünk, természeti értékeink és kulturális hagyományaink - megőrzésére, bemutatására a környezeti állapot fenntartására és javítása érdekében, amelyhez eszközként a **„Bejárható Magyarország Program”**-ot, **„A magyarországi natúrparkok fejlesztési koncepciója”**-t, valamint a **közösség alapú szelíd térségfejlesztési mintaprogramokat** is fel fogunk használni a tervezéshez is és a megvalósításhoz is.

Építünk arra a partnerségben rejlő erőre is, mely a helyi közösség szereplőinek összefogásában rejlik. A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület fejlesztési területén nem működik **TDM** szervezet, ezen szervezet hiánya a térségben érzékelhető, a települések rendezvényei, szerveződései nincsenek összhangban. Megléte jelentős változást eredményezhetne a térségi turizmus szervezeti életében. Erre vonatkozó forrás tervezésünk **A LEADER –Helyi Akció Csoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása VP6 – 19.3.1-17 intézkedésre** alapul.

A **Társadalmi Megújulás Operatív Program** keretében az Ibrány-Nagyhalász kistérség és környéke 163 millió forintos uniós támogatásban részesült 2013-ban a **„Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért”** című pályázaton.

A projekt fő célja volt, hogy a halmozottan hátrányos településeken a mélyszegénységben élő családok életkörülményeit javítsák, segítség reintegrálódásukat a társadalomba, közösségépítő tevékenységekkel növeljék a társadalmi hálózat kialakulását.

Az akcióterületen a lakónépesség száma hosszú évek óta folyamatosan csökkenő tendenciát követ, ezek mellett egyre magasabb az idősek aránya, a fiatalok száma csökken, ami a térség elöregedéséhez vezet. Mindezek mellett a kistérségében a munkanélküliség tartósan magas, 10% feletti szintet mutat a rendszerváltás óta. Ezen negatív tényezők eredményeként a kistérség halmozottan hátrányos, mélyszegénység sújtotta területek közé tartozik, erősen marginalizálódott. A projekt során olyan egységes terv készítését vállaltak kialakítani, melynek fő irányvonalait a szociális, közösségfejlesztés és településfejlesztés képezi. A kistérségi koncepciók a fő célja, a megfelelő életminőség biztosítása a kistérség lakosai számára. A projekt keretében megvalósítandó programok: művelődési program, műhelyfoglalkozások a mélyszegénységben élőknek, pénzügyi stabilitás támogatása program, gondolkodj a jövőre nap, önszorgító hálózat kialakítása, lakossági fórumok, a szervezetek munkatársainak.

Integrált Közösségi Szolgáltató Ház került létrehozásra Balsa, Gávavencsellő és Buj településeken. A tevékenység a projekt hosszú távú és közvetlen céljaihoz is kapcsolódik: összehangolja és fejleszti a gyermekeket és családjaikat érintő szolgáltatásokat, növeli felzárkózási esélyeiket. Szolgáltatásaival hozzájárul a helyi közszolgáltatások fejlesztéséhez. Programjaival megerősíti a családok és a térségi szereplők részvételét a gyermekszegénység megelőzését és leküzdését szolgáló lokális stratégiai programok megalkotásában és megvalósításában. Elősegíti, hogy erősödjének meg a közintézmények és a szülők közötti együttműködések, és hogy javuljanak a kisgyermekes családok egészségügyi ellátási lehetőségei.

A **Bejárható Magyarország Programnak (BMP)**, mint egységes módszertannal rendelkező, integrált aktív- és kulturális turizmust ösztönző program egyszerre gyakorolhat kedvező hatást az egyes térségek helyi gazdaságára és társadalmára a turizmus multiplikatív hatásának köszönhetően. Gazdasági szempontból a turizmus fejlődése bevétel növekedést eredményez a helyi vállalkozások, illetve a helyi önkormányzatok számára egyaránt. Segítheti a helyi vállalkozások fennmaradását, illetve megerősödését, a tradicionális tevékenységek megőrzését. Piacot jelent a helyi termelés számára, élőmunka igényes iparágként hozzájárul a foglalkoztatottság növekedéséhez, ezáltal jövőképet teremt a rurális térségekben élőknek. Közép- és hosszú távon mérsékli a vidéki lakosság elvándorlását, mely társadalmi szempontból kulcskérdés. A **Bejárható Magyarország Program** – hoz az Ibrány település önkormányzata, általános iskolája, gimnáziuma, valamint két vállalkozó és egy civilszervezet már kapcsolódott is, amely eredményeként a Magyar Kajak - Kenu Szövetséggel együttműködve lapátos vízi megálló hely jött létre az ibrányi Tisza parton, a BMP módszertana az oktatási intézmények fizika, kémia, biológia és testnevelés órái keretében beépítésre kerül a kerettantervbe, valamint a pedagógusok továbbképzése és a kajak-kenu edzők kiképzése is megtörténik majd. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei TOP Turisztikai forrás keretében pedig támogatásban részesülnek az ez irányú kezdeményezések.

Fentiekből adódóan meghatározó, és egyértelműen kedvező lépés lehet a LEADER program és a Bejárható Magyarország Program stratégiai szintű együttműködése, az együttműködésből eredő szinergiák hatékony kihasználása.

Külső koherencia, kiegészítő jelleg:

A Helyi Fejlesztési Stratégia specifikus céljai és a célokhoz való operatív programok kapcsolódásai:

1. A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület területi természeti és kulturális értékekben gazdag térség, azonban sajnálatos módon az ezekhez kapcsolódó turisztikai szolgáltatások hiányosak és a területet meghatározó földrajzi táj a Rétköz adta természeti adottságok sajnálatos módon még nem került feltárássra. Az előző, 2007-2013-as időszakban ugyan történt előrelépés programcsomagok és szálláshelyek kialakítása terén, azonban a vonzerőt növelő szolgáltatások még mindig hiányoznak. A specifikus célhoz tartozó intézkedések célja, hogy pótolják az elmaradásokat. A források így a turizmus fejlesztéséhez, és a helyi vállalkozások fejlesztéséhez is hozzájárulnak.

pl.

- **Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése** (19. cikk)

- **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi Gazdasági Környezet Fejlesztése A Foglalkoztatás Elősegítésére** Prioritási Tengely

1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

- **Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7.1.2**

Turizmus prioritási tengely (pl. a vízi turizmus fejlesztése a Tisza mellett elhelyezkedő településeken: Ibrány, Balsa, Gávavencsellő, Tiszabercel, Tiszatelek)

2. A vidéki térség alapszolgáltatásainak fejlesztése

A specifikus célhoz tartozó intézkedések keretében a köztemetők fejlesztésére kapnak lehetőséget az önkormányzatok. A temetők állapotának megőrzése, fejlesztése, a szolgáltatások biztosítása a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok közé tartozik, azonban sokaknak, főleg a kisebb településeknek ez gyakran nehézséget okoz. A fejlesztések elvégzésére más támogatási forrás nem áll rendelkezésre EU-s és nemzeti keretek között.

- **Vidékfejlesztési Program: M07 - Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben** (20. cikk)

A kulturális és természeti örökségek, hagyományok bemutatása és megosztása révén fejlődik a helyi lakosok közötti összefogás, erősödik bennük kötődésük a települések iránt, a valahova tartozás érzése. (Paszabon pl.: paszabi szőttes manufaktúra, a Parnograszt Cigány Népzenei Együttes)

Az intézkedések révén megvalósuló programok, a megjelenő kiadványok a helyi lakosság számára is fontosak, és a térség turisztikai vonzerejét is növelni tudják. Az ismeretterjesztő programokba bevonásra kerülnek a hátrányos helyzetű lakosok is, az elsajátított tudással életminőségük javulásához járulunk hozzá. A célhoz tartozó intézkedések keretében kezdődik meg a helyi termékek minőségrendszerhez, védjegyszoftverhez való kapcsolódása.

- **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi Gazdasági Környezet Fejlesztése A Foglalkoztatás Elősegítésére** Prioritási Tengely,

- **1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés**

- **EFOP: 2.A.1.PRIORITÁSI TENGELY: Együttműködő társadalom**

- **EFOP:**

- **VP: M03 - A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei** (16. cikk)

4. A helyi vállalkozások fejlesztése

Az fejlesztési terület nem rendelkezik kimondottan egyedi természeti kincsekkel és egyedülálló gasztronómiai hagyományokkal, mint a közeli szatmári rész, azonban annak közelsége, valamint a Tokaj-hegylajai világörökségi helyszín közelsége között turisztikai áthaladó forgalom szükségessé teszi az áthaladók megszólítását és itt időzését. Éppen ezért indokolt, hogy gazdaságfejlesztési célú intézkedések egyrészt a helyi termékeket előállító helyi vállalkozásokra irányulnak. Esetükben a védjegyszoftver alkalmazásával biztosítjuk a megfelelő minőségű termékek támogatását.

Innovációs és tudásbázis gyarapító intézkedésként támogatjuk egy olyan „védjegy rendszer” létrehozását, amely a helyi szolgáltatások, termékek piacképességét és minőségét segítik elő.

- **VP: M03 - A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei** (16. cikk)

- **GINOP 1. Kis- És Középvállalkozások Versenyképességének Javítása**

- **VP M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)**
- **EMVA 3A fókuszterület: az elsődleges termelők versenyképességének javítása**, mégpedig azáltal, hogy megfelelőbb módon integrálják őket az agrár-élelmiszeripari láncba a minőségrendszerek révén, a mezőgazdasági termékek értékének növelése, valamint a helyi piacokon, a rövid ellátási láncokban, továbbá a termelői csoportokban és szervezetekben és a szakmaközi szervezetekben folytatott promóció;
- **EMVA 6A fókuszterület: a diverzifikálásnak, kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése;**
- **EMVA 6B fókuszterület: a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;**

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Stratégiai Programjához való illeszkedés:

Átfogó célok: 3. A vonzó megye - Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

Stratégiai célok:

- 1. Versenyképes élelmiszergazdaság - az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon
- 3. Proaktív megye - A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása
- 7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

Prioritások:

- 1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése
 - 3. prioritás: Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása – Turizmusfejlesztés részterület
 - 8. prioritás: Élhető vidéki térségek megteremtése
- amelyek a megyei területfejlesztési koncepcióban kerültek rögzítésre és megfogalmazásra.

Összegzés:

A Helyi Fejlesztési Stratégiánk szorosan kapcsolódik a 2014-2020 –as térséget érintő Területi tervezési folyamatokhoz és tervdokumentumokhoz. Illeszkedik a Nemzeti Fejlesztési Koncepcióhoz, az Országos Területrendezési Tervhez, valamint a Szabolcs – Szatmár – Bereg Megyei 2014-2020 fejlesztési koncepciójához és a magyarországi natúrparkok fejlesztési koncepciójához, a Bejárható Magyarország Program célkitűzéseire. A stratégiai tervezés során figyelembe vettük a települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjait, az Integrált Településfejlesztési Stratégiákkal együtt.

A HFS tartalmát befolyásoló, a térség gazdasági és környezeti fejlődéséért és a befogadást támogató programok, szolgáltatások:

A **2014-2020 programozási időszakban** helyi közösségünk részére **determinációt követően** rendelkezésre álló **fejlesztési forrás mindösszesen 298.988.706 Ft ~~241-724-485-Ft~~**, amely csak töredék része a szükséges és az előzetesen projektötletekben rögzített forrásigényeknek, ezért a kiemelt programokhoz elsősorban csak kiegészítő fejlesztéseket tudunk hozzárendelni. A kiegészítő jelleg elsősorban a szolgáltatásokra, helyi termékek és szolgáltatásokra, valamint az együttműködési kezdeményezésekhez, a rendezvényekhez, promóciós és információs tevékenységekhez tud kapcsolódni.

A dokumentum elkészítése során figyelemmel voltunk továbbá a térség számára vidékfejlesztési szempontból releváns szolgáltatásokra épülő beruházásokat is, pl. lapátos vízi megállóhelyekhez kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése, szálláshely kialakítása és bővítése, ehhez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésekhez, stb.

4.4 SWOT

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
1) Tisza közelsége, kiváló horgászati és vízi turisztikai lehetőségek 2) Egyedülálló ökológiai potenciál (Tisza holtágak) 3) Kiváló adottságok a vízi-, a kerékpáros, a lovas és a gyalog turizmus megvalósításához. 4) Állattenyésztési kultúra és az állattenyésztés kiváló táji adottságai 5) Kedvező talaj és éghajlati viszonyok a mezőgazdasági termelés területén 6) Jó adottságok a turizmus fejlesztéséhez 7) Kézműipari hagyományok 8) Keleti piac közelsége 9) Képzési háttér megfelelő (Nyíregyházi Egyetem, agár szakközép iskolák) 10) Olcsó munkaerő 11) Gazdag állat-és növényvilág 12) Országos és nemzetközi ismertségű gyümölcs termesztési hagyományok. 13) Erdőben és vadban gazdag tájegység 14) Potenciális felvevő piac a vadhús értékesítésére	1) Magas munkanélküliségi ráta 2) Térségben élők életszínvonala igen alacsony 3) Szakképzett munkaerő elvándorlása 4) Nyelvi képzés hiánya, alacsony szintű idegen-nyelv ismeret 5) Hátrányos helyzetűek nagy száma 6) Nem megfelelő közlekedési infrastruktúra 7) A turizmus infrastruktúrája kiépületlen 8) Gyenge marketingtevékenység 9) Tőkehiányos vállalkozások, civilszervezetek 10) Környezetvédelem alacsony szintje 11) Alacsony képzettségi szint 12) Sok kényszervállalkozás 13) szociális gazdaság, szociális szövetkezetek hiánya
LEHETŐSÉGEK	FENYEGETÉSEK
1) Minőségi turizmus kialakítása különösképpen a Tiszára és a Rétköz még feltáratlan adottságaira alapozva 2) Átképzések, képzések szervezése. 3) A Bejárható Magyarország Program keretében oktatási programok megvalósítása a közoktatási intézményekben és az ifjúságot összegyűjtő civil szervezetekben 4) Mezőgazdasági lehetőségek kihasználása 5) Feldolgozóipar fejlesztése 6) Környezetvédelem, természetvédelem fejlesztése, Naturpark létrehozása 7) Kulturális örökségekben rejlő lehetőségek kiaknázása 8) Szakmai támogató rendszerek kiépítése és hasznosítása 9) Vállalkozások fejlesztése, fejlesztési forrás bevonásával 10) Minőségi helyi termékek piacra jutásának megteremtése, márkaképzés, védjegy rendszer kialakítása 11) hazai és nemzetközi együtt működési lehetőségek kialakítása mind a civil, mind a	1) Marketing hiányában kihasználatlan kapacitások létrejötte 2) Hagyományok elhalása, utánpótlás hiány 3) A környezet védelmének elhanyagolása 4) Feketegazdaság megjelenése a turizmusban 5) Idegen kultúrák előretörése 6) Egyéni érdekek megjelenése a közösségi érdekekkel szemben (pl. nagybirtokosi rendszer a földközösséggel szemben) 7) Felesleges, pazarló beruházások, fejlesztések létrejötte 8) Környezeti katasztrófák. (árvíz, belvíz, jégkár) 9) Éghajlat változás 10) Fejlesztési források alacsony határfokú felhasználása vagy hiánya 11) Társadalmi befordulás, elszigetelődés 12) Forráshiány, valamint támogatások hiányában a fejlesztési elképzelések megghiúsulása. 13) Szakképzett munkaerő és a fiatalság elvándorlása

gazdasági és turisztikai lehetőségek vonatkozásában 12) A térséget a megyeszékhellyel és a szomszédos településekkel összekötő vasúti szárnyvonal megszűnt, a hátramaradt keskeny nyomtávú vasút vonal turizmusba való beintegrálása	14) MÁV elzárkózása a felhagyott vasúti sínpályák turisztikai célú hasznosítása elől. 15) Fokozódó szegénység és társadalmi kirekesztődés 16) Csökkenő állami és Unió finanszírozási lehetőségek Belső fogyasztás stagnálása, a kereskedelmi piacok zsugorodása
--	---

SWOT MÁTRIX	BELSŐ ERŐSSÉGEK	BELSŐ GYENGESÉGEK
KÜLSŐ LEHETŐSÉGEK	Offenzív stratégiák Térségi adottságokra épülő turizmusfejlesztés; helyi termékek előállításának támogatása a gazdaságfejlesztés érdekében •	Fejlesztő stratégiák Hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása ismeretterjesztéssel, társadalmi összetartás és helyi identitás növelése, a szülőföldhöz való kötődés erősítése helyi és térségi közösség építő programok megvalósításával
KÜLSŐ VESZÉLYEK	Védekező stratégiák A helyi termékek támogatása által a mezőgazdasági tevékenységek fenntartása, védelme, piaci versenyképességének növelése	Elkerülő stratégiák A gazdaság fejlesztésével, illetve a hátrányos helyzetű célcsoport stratégiába való bevonásával csökkenthető a leszakadás

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A SWOT-mátrix segítségével feltárássra kerültek a térség erősségei, gyengeségei, a külső lehetőségek és veszélyek. Az ebből kiolvasható stratégiai lépések a következők:

1) Offenzív stratégiák:

Térségi adottságokra épülő turizmusfejlesztés; helyi termékek előállításának támogatása a gazdaságfejlesztés érdekében, helyi szolgáltatások és helyi termékek piacra jutásának segítése, támogatása. Helyi élelmiszer feldolgozás és piacra jutás feltételeinek megteremtése.

2) Fejlesztő stratégiák:

Hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása ismeretterjesztéssel, társadalmi összetartás növelése helyi és térségi programok, valamint környezet és egészségtudatos programok megvalósításával, képzési programokkal. Hátrányos helyzetű, tehetséges gyermekek és fiatalok tehetség gondozása pl. Tanoda Programban.

3) Védekező stratégiák:

A helyi termékek támogatása által a mezőgazdasági tevékenységek fenntartása, védelme
Közösség vezérelt táj- és helyi értékek feltárása, szelíd térségfejlesztési modellek alkalmazása a turisztikai termék kínálat növelése, a szülőföldhöz való kötődés, a megerősödő helyi közösségek és a gazdasági hasznosítás érdekében.

4) Elkerülő stratégiák:

A gazdaság fejlesztésével, illetve a hátrányos helyzetű célcsoport részére megfogalmazott intézkedésekkel csökkenthető a leszakadás mértéke. Szociális gazdaság helyi szintű megerősítésével szociális szervezetek létrehozásával növelhető a hátrányos helyzetű munkavállalók munka világába történő visszaintegrálása, helyi szintű foglalkoztatása.

Ahogy azt a fentiekből látható, a Helyi Fejlesztési Stratégiának nem célja minden egyes az akcióterületen meglévő probléma kezelése, hiszen az erre rendelkezésre álló forrás korlátozott, így ez nem is lehetne megvalósítható, de más Operatív Programok kiegészítő elemeként, vagy létrehozásának előkészítéséhez jelentős segítségül szolgálhatnak, és amelyek nem csak átmeneti megoldást jelentenek a problémákra, de akár a hosszú távú hatást generáló intézkedések létrejöttét is kiegészíthetik.

A 2014-2020 Programozási időszakban rendelkezésre álló fejlesztési keret csak kis segítséget tud adni a térségben együttműködések, gazdaságfejlesztés, a településekről elvándorló fiatal munkaerő megfékezéséhez, valamint a szaktudás pótlásához. A Cselekvési tervben megfogalmazott intézkedésekben ezekre a kihívásokra igyekszünk megoldást találni.

Kapcsolódás az Operatív Programokhoz a 4.3 pontban rögzítettek szerint.

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A területfejlesztési politika mindenkor célja az ország területileg kiegyensúlyozott fejlődése, vagyis a leszakadó térségek felzárkóztatása, a külső és belső perifériák, elmaradott térségek felzárkóztatása, valamint a szegénység újratermelődésének visszaszorítása. Egyesület, mint előzetesen elismert LEADER HACS tervezési területe az Ibrányi Járás, amely kedvezményezett járásnak és komplex programmal fejlesztendő járásnak minősül a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján.

Valamennyi a stratégia tervezéshez kapcsolódó település társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett településeknek minősül és jelentős munkanélküliséggel sújtott térségnek számít a 105 /2015. (IV. 23.) Korm. rendelet értelmében.

A tervezési folyamatban kiemelt figyelmet kapott a fokozottan hátrányos helyzetű csoportok bevonása. Az önkormányzatokon, civil szervezeteken keresztül kerültek megkeresésre a stratégiába történő bevonás érdekében. Ehhez több nyilvánossági eszközt (e-mail, plakát, honlap) is alkalmazott a munkacsoport, hogy minél szélesebb körben értesülhessenek az érintettek a tervezési feladatokról, projektjavaslatok beküldésének lehetőségeiről, valamint a stratégia tervezésével kapcsolatos rendezvényekről, tájékoztatókról. A tervezés során figyelemmel voltunk továbbá a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban foglaltakra is.

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület jogosultsági területén lévő településeken - legfőbbképpen Paszab, Tiszabercel és Tiszatelek településeken - nagyon magas a halmozottan hátrányos helyzetű népesség aránya. Ezeken a településeken a legnagyobb létszámú a romalakosság aránya is, akik a településeken szegregáltak, telepeken élnek. A roma lakosság társadalmi beilleszkedése nagymértékben függ az iskolázottsági szintjüktől. Általánosságban elmondható hogy a településeken élő roma lakosság alacsony iskolai végzettségű, 8 általános vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek. A mélyszegénységben élők és romák között alacsony a szakképzésben résztvevők száma, még elenyészőbb az érettségihez kötött képzésben, valamint a felsőoktatásban résztvevők hányada. Csak igen kis százalékának van szakképzettsége, így munkavállalási területen is hátrányba kerülnek a képzettséggel rendelkező lakosokkal szemben. A településeken és környékén kevés olyan munkalehetőség van, ahol elhelyezkedésük biztosítottá válna, így a települési önkormányzatok a közfoglalkoztatás keretében próbálja – ha időszakosan is– a jövedelmi helyzetüket javítani. Ennek hiányában szociális ellátásokból élnek.

A HFS intézkedéseinek meghatározásánál mindegyik intézkedésnél kritériumként állítjuk fel a fogvatékkal élők és a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok kiemelését, melyet majd a pályázat elbírálása során plusz pontszámokkal tudjuk segíteni. Támogatni kívánjuk a fenntartható és népességmegőrző térség eléréséhez a meglévő (különböző profilú) egyesületek, szervezetek tevékenységének támogatását, továbbá az együttműködési lehetőségek feltárását célzó programokat. Támogatást kívánunk nyújtani olyan speciális térségi hiányszakmákat érintő előképzési programok megszervezéséhez és lebonyolításához, melyek hozzájárulhatnak az egyébként ilyen igényekkel rendelkező lakosság további tanulásához, a meglévő és induló vállalkozások hatékonyságának javításához és a vállalkozói kedv fokozásához. Szintén támogatni kívánjuk a társadalmi és szociális feszültségek csökkentését szolgáló, programokat, rendezvényeket.

Figyelmet kívánunk fordítani a hagyományos kézműipari, kisipari mesterségekkel történő megismerttetést célzó programok, rendezvények támogatására. Mindezzel célunk a civil szerveződések, önszerveződésének elősegítése és fejlődésük támogatása, a korosztályok közötti kohézió erősítése, a hátrányos helyzetben lévők segítése, a gyermekvállalási hajlandóság növelésének elősegítése, így a népesség megtartása. Fontos, hogy ezen célkitűzéseinkkel mi is segíthetünk abban,

hogy értékke tegyük a közösségért végzett munkát, széles körű motiváltságot teremtve a közösségért végzett tevékenységek vonatkozásába.

Tartós munkanélküliek foglalkoztatása közfoglalkoztatási programok révén, amelyben megvalósul közösségi célú foglalkoztatás (pl. közösségi alapú szociális vállalkozások, szociális szövetkezetek működtetése) egy kistérségi szervezésű szervezet keretein belül, amelyben lehetőség van a munkavállalók munkavégzésben történő előrelépésére, a teljesen támogatott státuszról a részlegesen támogatott státuszba. Előnyben kell részesíteni a romák, a nők, a megváltozott munkaképességűek, valamint a fogyatékkal élők munkaerő piaci esélyeinek javítását. Civil szervezetek bevonása szükséges a foglalkoztatás szervezésébe, a képzésbe, illetve a mentális fejlesztésbe. A foglalkoztatási programoknak a hazai finanszírozású közmunkaprogramok által nyújtott bértámogatást szükséges kiegészíteniük magasabb szintű munkaszervezéssel.

A szükséges alapfokú ismeretek megszerzése, szakképzés megszerzése, illetve egyéb kompetencia alapú képzése (pl. önkifejezés, logikus gondolkodás, digitális írástudás, idegen nyelvismeret). Tanoda programok létrehozásához kapcsolódva kiegészítő támogatást kívánunk nyújtani a programot megvalósító szervezetek részére.

A foglalkoztatottak eltérő igényű mentális fejlesztése és családsegítése, ami kapacitásbővítést igényel, A nyílt munkaerő piaci elhelyezések számának növelése érdekében a megye területén tevékenykedő munkaadókkal (pl. munkaerő-kölcsönzés révén), ezek érdekképviseleti és szakmai szervezeteivel való együttműködés bővítése, illetve további együttműködés a közfoglalkoztatás területén a települési és nemzetiségi önkormányzatokkal, ezek társulásaival, civil szervezetekkel, egyházakkal.

A hátrányos helyzetű gyermekek, - különösen Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek településeinken élnek-részükre nagyon fontos a korai nevelés ösztönzése, amely a célcsoport bevonásával nevelési, egészségfejlesztési programokat valósítanak meg közösségfejlesztő szakmai programok megvalósítása útján (pl. erőszakmentes konfliktuskezelő készségek fejlesztése; iskolán kívüli bűnmegelőzési célú szabadidős, oktatási, kulturális és sporttevékenységek, készségfejlesztő programok szervezése, egészségtudatos és környezettudatos oktatásra nevelés, stb).

A lepusztult lakókörnyezet infrastrukturális fejlesztése (lakóépületek energia hatékony felújítása, közművesítése), fedett és szabadtéri közösségi terek kialakítása és fejlesztése, mely fejlesztésekbe bevonhatók a közfoglalkoztatási programok.

5.2 Környezeti fenntarthatóság

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület a Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése és megvalósítása során az alábbiak szerint valósítja meg a környezeti fenntarthatóságot:

A HFS intézkedései és célkitűzései között megfogalmazásra került a Naturpark létrehozása, a környezet tudatos oktatásra nevelés, a tájértékekre alapozott szelíd térségfejlesztési modell kialakítása, ehhez kapcsolódóan a tájérték felmérése közösségi értékgyűjtéssel, továbbá a turizmus fejlesztéshez kapcsolódó fejlesztések támogatása.

„A magyarországi natúrparkok fejlesztési koncepciója (2015-2030)”-ban megfogalmazottakra figyelemmel vagyunk. A koncepció célja, hogy a névhasználati címmel rendelkező natúrparkok, továbbá a natúrparki névhasználati cím megszerzését tervező szervezetek számára a 2015-2030-as tervezési időszakra olyan fejlesztési irányokat, ajánlásokat fogalmazzon meg, amelyek összhangban vannak a természet- és kulturális örökség-védelmi, valamint a vidékfejlesztési prioritásokkal, továbbá javaslatokat tegyen a megvalósításhoz szükséges eszközrendszerre. A koncepcióban a natúrpark-modell célrendszerét 4 pillér mentén jelölték meg, amely beépítésre kerül a Helyi Fejlesztési Stratégia környezeti fenntarthatóságának célrendszerébe is, ezek az alábbiak szerinti bontásban kerülnek átfogó nevesítésre:

1. A természeti és kulturális örökség megőrzése: a táj gondozása, ápolása, a táj megőrzésre érdemes karakterelemeinek és a tájértékeknek a védelme, az élőhelyek, fajok fennmaradásának biztosítása a hozzájuk fűződő tudás, ismeret és hagyományos tájhasználat fenntartásával, továbbadásával és alkalmazásával.

2. Környezeti nevelés, szemléletformálás: az érintett lakosság és a natúrpark területére érkező látogatók környezeti szemléletének formálása a helyi természeti örökség és a megőrzésükre tett erőfeszítések, a helyi környezettudatosság bemutatásán keresztül.

3. Vidékfejlesztés: a helyi természeti és kulturális örökségi elemeken, valamint táji adottságokon alapuló, a táji értékeket megőrző, gyarapító helyi társadalmi-gazdasági fejlesztések támogatása a helyi közösségek bevonásával (pl. helyi termékek, helyi piacok, megőrzést, bemutatást támogató infrastruktúrafejlesztése, gazdasági együttműködések), közösség-építés.

4. Turizmus és rekreáció: az érintett táj szépségére, harmóniájára, természeti és kulturális adottságaira, sajátos értékeire, egyediségére építő és azt fenntartó turisztikai és rekreációs kínálat megfogalmazása, a gyógyulást és pihenést elősegítő termékfejlesztés, desztináció-építés, turisztikai piacra vitel, együttműködés, közös értékesítés stb.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája elkészítésénél fontosnak tartja a helyi gazdasági kapcsolatok fejlesztése mellett a jogosultsági területén átnyúló térségek közötti és nemzetközi együttműködési kapcsolatok létrehozásának vagy már a meglévőknek az erősítését is. Ezt teszi abból a célból is, hogy a helyi szereplők sikeresen, minél több helyi sajátossággal és helyi érdekkel járuljanak hozzá az uniós célok eléréséhez. Nagyon fontos szerepet kell, hogy kapjon a kézzel fogható értékek „verseny” helyzetbe hozása mellett a tartós együttműködéseket létrehozó közösségek segítése is. A helyi identitást, avagy a szülőföldhöz való kötődést erősítő intézkedésekkel lehetőséget biztosítunk a már meglévő kapcsolatok szorosabbá tételére, ápolására, másrészt az új együttműködések előmozdításával a térségen kívüli piac és kapcsolatok kialakítására is.

Stratégiánk kidolgozásánál a korábbi évek tapasztalatát figyelembe véve mutatjuk be a HFS innovatív és integrált elemeit.

Az előző tervezési időszakhoz képest szűkösebb források ellenére próbálunk újszerű megoldásokat találni és ezek mentén ösztönözni a különböző szektorok, ágazatok többszereplős fejlesztésének még nem egészen kialakult lehetőségeit.

Amellett, hogy a HFS szervesen kapcsolódik a 2014-2020-as időszakban alkalmazott Operatív Programokhoz, és más megyei, térségi fejlesztési tervekhez, stratégiákhoz (lásd: 4.3 pont), több olyan innovatív és kiegészítő elemet is tartalmaz, melyek tovább fokozzák a központi programok pozitív hatásait a Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület működési területén. Fontos és egyedi megközelítésnek gondoljuk azon térségi induló vállalkozások támogatását a szolgáltatási szektorban, melyek számára az alapvető feltételek sem adóttak tevékenységeik végzéséhez (tevékenység végzéséhez szükséges eszközök, pénz hiánya miatti munkaerő deficit, elégtelen vagy hiányzó marketingtevékenység miatti teljes ismeretlenség, kapcsolati tőke hiánya), így a más operatív programok által kínált fejlesztési lehetőségekkel sem tudnak élni. Ugyan ezen megfontolásból kívánjuk támogatni (egyfajta „kezdőlökést” adni) a térségre egyedileg jellemző hagyományos-, bio- és kézműves termékek, helyben termelt élelmiszerek piaca jutását, hozzásegítve ezzel pályázóinkat a további fejlődéshez (pl.: VP további forrásaiból).

Turisztikai téren kifejezetten a térségi hagyományokra épülő, öko-, és vadászturisztikai célú fejlesztéseket tekintjük kitörési pontnak (más OP-k célkitűzéseiben ilyen formában nem találhatóak turisztikai fejlesztési lehetőségek), melyek hozzájárulhatnak a megyei turisztikai célok megvalósulásához, a peremfeltételek fejlesztésével később lehetővé válnak komplexebb, átfogóbb turisztikai célok megvalósításai (megyei, térségi), érdekszervezeti tömörülések, így ez mindenképpen egy innovatív megközelítési módnak tekinthető.

Nagyon fontos elemnek tartjuk a Natúrpark létrehozását, valamint a Bejárható Magyarország Program megvalósítását a térségben, amely innovatív módon járul hozzá nem csak a helyi értékek összegyűjtésében és turisztikai hasznosításában, de az oktatásban is egy új innovatív lehetőséget nyit meg.

Fontosnak tartjuk HFS-ben a működési területünkön működő non-profit szervezetek számára olyanfajta támogatások elérhetővé tételét, melyek felhasználásával nagyobb nyilvánosságot kapnak programjaik, továbbá nem csak közvetlen (tárgyasult) formában jelentkeznek fejlesztési eredmények, hanem a térségi társadalom általános állapotának javulásához járulnak hozzá (pl.: egészséges életmódhoz köthető, sport és szűrő rendezvények, fiatalokat célzó, térségi hagyományokat felelevenítő és szórakoztató rendezvények, nevelő, szemléletformáló és oktató programok megvalósítása).

A LEADER programban arra szeretnénk ösztönözni a helyben élőket, hogy vegyenek részt a térség hosszú távú fejlődését meghatározó döntések meghozatalában, együttműködve az érdekelt gazdasági és társadalmi szereplőkkel, a civil és az önkormányzati szervezetekkel, közintézményekkel. Ennek

koordinálásában továbbra is nagy szerepe van a Helyi Akciócsoportnak, mint egy jogi személyiséggel rendelkező szervezetnek, amely képes arra, hogy ellássa a helyi szintű végrehajtással járó adminisztratív teendőket. Ebben a tervezési ciklus során ösztönöztük a helyi szereplőket a kezdeményezésre. Fórumok, tájékoztatók keretében ismertetjük a lehetőségeket a helyi érdekeltek körében.

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

- A stratégia megvalósítása során szemléletváltás történik, mely nemcsak a települések szféráinak együttműködését javítja, de a közös programok, a hálózatosodás révén településközi összefogás, térségi együttműködés jön létre.
- A földrajzi elhelyezkedés és a természeti-környezeti adottságok előnyeire építő versenyképes, fenntartható gazdaság megteremtése az itt élők számára a minőségi életkörülményeket biztosítja.
- A települések által lehetőségnek tartott turizmust fejleszteni kell, ám ehhez meg kell találni és megfelelő marketinggel be kell mutatni a helyi értéket, a vonzerőt meg kell szilárdítani. A hagyományokra és adottságokra alapozott mezőgazdasági termelést a feldolgozottsági szint emelésével és az előállított termékek piacra jutásának segítségével lehet fenntarthatóvá tenni.
- A térségi hálózatok, mint pl. a natúrparki együttműködések és a Bejárható Magyarország Program keretében létrejövő települések közötti együttműködés a közös jövőt jelentheti. Ezt folyamatosan, minél szélesebb körben történő szemléletváltással, az érdekek felismerésével és összehangolásával lehet csak elérni.
- A térség értékeinek megismerése által erősödik az identitás. A megvalósuló fejlesztések hozzájárulnak ahhoz, hogy a térségről egyedi arculat alakuljon ki, javuljon a térségben élők életminősége, a térség vonzóbbá váljon a látogatók számára. A fiatalok is helyben maradnak, mert a térség perspektívát kínál számukra.
- Prioritást kell kapnia a nem mezőgazdasági tevékenységeket (helyi energiatermelés, élelmiszer-feldolgozás, értékesítése, kézművesség stb.), az ezekre irányuló helyi mikro-, kisvállalkozásokat, a falusi-, horgász-, kerékpáros-, lovas, vízi és gyalogos turizmus térségi fejlődését, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó szálláshelyeinek bővítését, a helyi hagyományok ápolását.
- A vidékfejlesztési program forráselosztási arányait és a forrásokhoz való hozzáférés szabályait úgy alakítjuk át, hogy azok a mikro- és kisvállalkozások erősítését, a vállalkozói aktivitást, ez által a foglalkoztatás és a vidéki életminőség javítását szolgálják. Ugyanakkor elköteleztünk vagyunk abban is, hogy fokozottan támogassuk a természeti és kulturális örökség fenntartását, a falvak fejlesztését szolgáló programokat, javítsuk a helyi szolgáltatásokat.
- A civil szervezetek, vállalkozók és állami szervek közötti együttműködés és integráció olyan szintjét kívánjuk elérni, amely lehetővé teszi egyéni és közösségi kezdeményezés ösztönzését és támogatását a térség gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.
- 2020-ra az együttműködésekre, mintaértékű vállalkozói beruházásokra alapozott helyi vidékfejlesztés jelentős eredményeket ér el a helyi termék előállítás és értékesítés, Rétköz

Natúrpark védjegy rendszer ill. márkaképzés, a foglalkoztatás bővítés, valamint a fiatalok elvándorlásának megállítása területén.

A cél elérése érdekében a komplex térségi fejlesztési folyamatban - a helyi partnerek segítségével – bevonásra kerülnek a LEADER intézkedésen kívüli forrásokból (pl. Rövid Ellátási Lánc Tematikus Alprogram) finanszírozott projektek is.

7.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép
A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárul a lakosság életminőségének, a térség népesség megtartó erejének növeléséhez. A vállalkozások fejlesztésével hozzájárul a helyi gazdaság megerősítéséhez és versenyképességének növeléséhez, a helyi foglalkoztatáshoz. A térség természeti-, kulturális és helyi értékeinek feltárásával, turisztikai és gazdasági hasznosításával hozzájárul a szülőföldhöz való kötődéshez és az elvándorlás megszüntetéséhez.

	Átfogó cél(ok)
1.	A térség népességének helyben-tartása az életkörülmények, életszínvonal javítása révén
2.	A térség gazdasági versenyképességének erősítése
3.	A térség természeti környezetének, valamint építészeti és kulturális örökségének védelme, megújítása

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	a helyi gazdaság diverzifikálása, új munkahelyek teremtése, meglévő munkahelyek megerősítése, kapacitás bővítése	piacképes helyi termék (db) új munkahelyteremtés (db)	10 3
2.	A társadalmi befogadás és felzárkóztatás	képzésben résztvevők száma (fő) rendezvényeken résztvevők száma (fő)	50 fő 3 500 fő
3.	Hazai és nemzetközi együttműködésekkel a térség gazdasági gazdaság stabilitásának növelése	Létrejövő együttműködések száma	25
4.	Település megújítás és a hagyományos épített környezet védelme, kulturális örökség megőrzése, ápolása, közösségi terek fejlesztése és létrehozása	fejlesztéssel érintett közösségi terek száma (db)	10
5.	A térség természeti környezetének, valamint építészeti és kulturális örökségének feltérképezése, összegyűjtése, és turisztika -, gazdasági hasznosítása	Térségi tájékoztató kiadvány Műhelymunkák, közösségi terepi értékgyűjtés	5 10
6.	Természeti környezet megőrzése, rehabilitációja - Natúrpark létrehozása	A Natúrpark kialakításában résztvevő települések száma: Látogatók száma évi (fő) védjegyes termékek létrehozása (db)	10 település 800 fő 15 termék

--	--	--	--

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ¹					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Képzési programok megvalósítása a Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén	TÖRÖLVE	x	x	x	x	x
2.	Helyi termék piacra jutásának segítése, népszerűsítése, helyi vállalkozások vagy fejlesztése						x
3.	Közösségi terek fejlesztése és/ vagy térfigyelő rendszer kialakítása a LEADER HACS területén		x	x	x	x	
4.	Közösségépítő és/vagy hagyományőrzésre épülő rendezvények támogatása		x	x	x	x	x
5.	LEADER HACS területén belüli vállalkozások támogatása						
6.	A LEADER –Helyi Akció Csoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása VP6 – 19.3.1-17			x		x	
7.	EFOP 1.7 Közösségfejlesztés, szakmai kapacitás erősítése a Közép – Szabolcsi LEADER HACS területén		x				

A választott célok szöveges indoklása:

A terület fejlesztés mindenkori célja az ország területileg kiegyensúlyozott fejlődése, azaz a leszakadó térségek és közösségek felzárkóztatása. A 2005-ben elfogadott Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK) a hazai térségfejlesztés még jelenleg is érvényes dokumentumában hívja fel a figyelmet az elmaradott térségek felzárkóztatásának fontosságára, a szegénység újratermelődésének veszélyére. A stratégiában megfogalmazott intézkedések és célkitűzések illeszkednek a helyi lakosság által megfogalmazott fejlesztési igényekhez és elképzelésekhez.

Az **EFOP 1.7 intézkedés keretében** előre láthatólag 2017-ben lesz lehetőség az egymást segítő, az elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörésére irányuló programok helyi tervezésére és megvalósítására.

A Vidékfejlesztési Programon belül pedig célunk a térségek közötti és nemzetközi együttműködésnek létrehozása, amely által hozzá tudunk járulni és elő tudjuk segíteni a térség és a térségi szereplők, a helyi adottságok szűkebb közösségen túli megismertetését.

¹ Egy intézkedés több célhoz is hozzájárulhat. Jelölje X-szel!

8. Cselekvési terv

1. Intézkedés

Determináció okán törölve

1.1 Intézkedés megnevezése: Képzési programok megvalósítása a Közép- Szabolcsi LEADER HACS területén

Intézkedéshez tervezett forrás: 25 000 000,-Ft volt.

8.1 Az intézkedések leírása

1. Intézkedés

1.1 Intézkedés megnevezése: Képzési programok megvalósítása a Közép- Szabolcsi LEADER HACS területén

1.2. Specifikus cél: A társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem, társadalmi tőke fejlesztés

1.3. Indoklás, alátámasztás:

a) A térségben az országos és megyei átlaghoz képest is elmarad a mikrovállalkozások száma. A társadalmi vállalkozások mennyisége minimális. A működő gazdasági szervezetek által előállított termékek és szolgáltatások versenyképessége alacsony. A vállalkozások számára rendelkezésre álló technológia a legtöbb esetben elavult, nem energia hatékony. A legtöbb mikro vállalkozás számára kisléptékű² fejlesztés is elégséges ahhoz, hogy az általa előállított termék hozzáadott értékének növelésével, vagy szolgáltatásfejlesztéssel új piacot szerezzen és így új munkahelyet, munkahelyeket hozzon létre. A működő mikro és kisvállalkozásoknál marketingtevékenység nincs, vagy minimálisak az erre a célra fordított költségek

b) A térségben élők által megfogalmazódott olyan igény, amely képzések szervezésének, lebonyolításnak támogatására irányul. Célja a Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén élők készségeinek fejlesztése és társadalmi biztonságának támogatása, gazdaságélénkítés, önfoglalkoztatás vagy munkahelymegőrzés. Az élethosszig tartó tanulás érdekében, a megváltozott gazdasági helyzethez igazodóan, a térségben élők foglalkoztatási esélyeinek javítása érdekében szervezett képzésekre vehető igénybe a támogatás. Mentálhigiénés előadások szervezése, egészség és környezet tudatos oktatásra nevelés.

1.4 A támogatható tevékenységi területek:

Támogatás vehető igénybe kizárólag komplex fejlesztés esetén:

- nyelvi képzés kivételével a Közép-Szabolcsi LEADER HACS településein megszervezett egészséges életmódra nevelő előadások, képzések, szűrések, az oktatáshoz szükséges eszközök beszerzésének támogatása, társadalmi tőke fejlesztése céljából és/vagy
- nyelvi képzés kivételével a Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén a környezettudatos oktatás és nevelés segítése céljából megrendezett a résztvevők számára ingyenes rendezvények, foglalkozás sorozatok támogatása, mely célterület hozzájárul a helyi társadalmi tőke fejlesztéséhez.
- a Közép-Szabolcsi LEADER HACS településein megszervezett táboroztatáshoz és/vagy foglalkozássorozathoz és kizárólag ezekhez kapcsolódó nyelvi képzéshez
- a Közép-Szabolcsi LEADER HACS nyelvi képzésére

Komplex az a fejlesztés, amely legalább egy másik tevékenységgel együtt valósul meg pl.: képzés–marketing, képzés–eszközbeszerzés, képzés–rendezvény(sorozat), stb.

1.5 Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A tervezett intézkedés megvalósítására más operatív programból nem támogatható, ezt a HACS fogalmazta meg a felmerült igények alapján.

1.6. A jogosultak köre:

a) **Az ügyfél köre:** azon ügyfelek, akik székhelye kizárólag a Közép-Szabolcsi LEADER Akciócsoport területére van bejegyezve vagy olyan országos szervezet, amely a Közép-Szabolcsi LEADER Akciócsoport területén működő területi szervezettel rendelkezik.

- induló vagy működő mikrovállalkozás
- egyéni vállalkozó
- magánszemély /őstermelő
- települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás,
- egyházi jogi személy
- nonprofit szervezet
- LEADER HACS (abban az esetben, ha a VP módosítása erre lehetőséget ad)

b) **települések köre:** A HACS térség valamennyi települése

1.7. Kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a projekt kiválasztás során kizárólag a helyi akciócsoport területén megvalósuló fejlesztés támogatható.
- a pályázó vállalja, hogy a megvalósult képzés végén a résztvevőkkel egy tesztet irattat, mely méri, hogy mennyire volt eredményes az oktatás, nevelés. A pályázónak vállalnia kell, hogy a projekt megvalósítása előtt 30 nappal írásban értesíti az Akciócsoportot és a megvalósult projektről képes, szöveges beszámolót készíteni, amit 10 napon belül elektronikus levélben megküld a Közép-Szabolcsi LEADER Közhasznú Egyesület kozepszabolcsileader@gmail.com e-mail címére az Egyesület www.kozepszabolcsileader.hu weboldalán lévő „Megvalósult Projektek” menüben való közzétételre.
- mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 partner von be (nem konzorcium csak együttműködés). Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó szerve, intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalatoknak jól elkülöníthetőnek és az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek.
- a projektgazda vállalja, hogy a fenntartási időszakban évente adatot szolgáltat a HACS részére a projektben vállalt kötelezettségek teljesítéséről
- **A támogatható projekt működtetése során legalább kettő LEADER alapelvnek teljesülnie kell az alábbiak szerint:**
 - **alulról felfelé építkező megközelítés:** olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést.
 - **kiválasztási alapelv a helyi partnerségek közötti együttműködés:** a pályázó vállalja, hogy legalább kettő vagy több szféra bevonásával és együttműködésével valósítja meg a projektet;
 - **Fenntarthatóság:** a kiválasztásnál fontos alapelvként szerepel a **hosszútávon való fenntarthatóság**.
 - a kiválasztásnál fontos alapelvként szerepel a **környezeti fenntarthatóság**
 - az általán támogatást milyen mértékig egészíti ki saját forrással.
 - A tervezett tevékenységek hozzájárulnak a számszerűsíthető eredmények (indikátorok) eléréséhez.
- Fontos alapelv és kritérium, hogy a megvalósításra kerülő projektnek gazdaságfejlesztő hatása legyen. Ez történhet a képzésbe bevont szférák munkavállalóinak kompetencia fejlesztésével, azok versenyképességének növelése, illetve munkahely megtartás érdekében érdekében folytatott szakmai és nyelvi képzések, tréningek vállalásával és ezekhez kapcsolódó eszközbeszerzéssel, szakmai workshopokkal.

1. ~~Elszámolható költségek:~~ Képzés költségei (helyszínbérlés költségei, anyagköltség, alapanyag költség, oktatói segédanyag, eszközbérlés, kisértékű eszközbeszerzés) **kizárólag komplex projekt** esetén vehető igénybe, **maximum 5 millió Ft** összeghatárig;
2. ~~Étel- és italfogyasztás~~
3. ~~Előadói/ oktatói tiszteletdíjak kizárólag vállalkozói szerződés vagy megbízási szerződés keretében~~
4. ~~Kizárólag HACs területén belül történő táborozáshoz vagy foglalkozássorozathoz kapcsolódó szállásköltség és képzés költsége~~
5. ~~Oktató elszállásolásához kapcsolódó költség~~
6. ~~Személyszállítás költségei~~
7. ~~Marketing – **kizárólag komplex projekt** esetén vehető igénybe, **maximum 1 millió Ft** összeghatárig:~~
 - a) ~~hirdetések költségei;~~
 - b) ~~kiadványok, szórólapok elkészítésének és terjesztésének költségei (adatgyűjtés, adatbázis-használati jog, szerkesztés, terjesztés költségei, nyomdai, fotó és grafikai költségek);~~
 - c) ~~reklámfilmek elkészítésének és terjesztésének költségei;~~
 - d) ~~kiállítások részvételi költségei (kiállítók költségei);~~
 - e) ~~promóciók költségei (ajándéktárgyak készíttetése);~~
 - f) ~~helyi termék védjegy rendszerének elkészítési költségei;~~
 - g) ~~weboldal elkészítésének költségei~~
8. ~~Eszközbeszerzés: a fejleszteni kívánt tevékenységhez kötődő eszközök beszerzése;~~
9. ~~Rendezvény (rendezvénysorozat, tábor,) költségei – **kizárólag komplex fejlesztése esetén, maximum 2 millió Ft összeghatárig**~~
 - a) ~~előadói tiszteletdíjak és az ezekhez kapcsolódó útiköltség térítés;~~
 - b) ~~sátrak, szabadtéri bemutatóhelyek, egészségügyi mobil eszközök bérlési és telepítési költségei;~~
 - c) ~~eszköz-, terem-bérlés, és helyszínbérlés költségei;~~
 - d) ~~helyi termék bemutató költségei (hostessek költsége, alapanyag);~~
 - e) ~~a rendezvény érdekében felmerülő szárazföldi személy, és teherszállítási szolgáltatás;~~
 - f) ~~a köz, és egészségbiztonsággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének költsége;~~
 - g) ~~étel-, italfogyasztás illetve ezek alapanyag költségei;~~
10. ~~A 272/2014 (XI.05) Kormányrendeletben meghatározott elszámolható kiadások;~~
11. ~~Arculati elemek (Arculati Kézikönyvben meghatározottak szerint + LEADER HACs logó)~~

1.8 Tervezett forrás:

a) ~~az adott intézkedésre allokált forrás: 25 000 000,- Ft~~

b) ~~a támogatás aránya:~~

~~A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás (figyelemmel a 290/2014 (XI.26.) Kormányrendelet szerinti komplex programmal fejlesztendő járásra)~~

Jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

- ~~mikrovállalkozás esetében 70%-a;~~
- ~~egyéni vállalkozó esetében 70%-a;~~
- ~~magánszemély esetében 70%-a;~~
- ~~települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 70%-a;~~
- ~~egyházi jogi személy esetében 70%-a;~~

~~— nonprofit szervezet esetében 70%-a.~~

~~**Nem jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén:** ha a gazdasági tevékenység nem ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:~~

- ~~— mikrovállalkozás esetében 95%-a;~~
- ~~— egyéni vállalkozó esetében 95 %-a;~~
- ~~— magánszemély esetében 95 %-a;~~
- ~~— települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 95%-a;~~
- ~~— egyházi jogi személy esetében 95%-a;~~
- ~~— nonprofit szervezet esetében 95%-a.~~

a) ~~projektméret korlátai:~~

- ~~— minimum támogatási összeg: **500.000,- Ft**~~
- ~~— maximum támogatási összeg: **5.000.000,- Ft**~~

b) ~~támogatás módja:~~ Egyszerűsített költségelszámolás

~~1.9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:~~ ~~2017. I. félév – 2019. II. félév~~

~~1.10. Kimeneti indikátorok:~~ A támogatott projektek száma: ~~1–5 db~~

2. Intézkedés

Determináció okán forrás csökkentés

2.1. Intézkedés megnevezése:

Helyi vállalkozások versenyképességének növelése. Helyi termék piacra jutásának és feldolgozásának segítése

2.2. Specifikus cél: helyi gazdaság fejlesztés (2.)

2.3 Indoklás alátámasztás:

- A térségben az országos és megyei átlaghoz képest is elmarad a mikrovállalkozások száma. A társadalmi vállalkozások mennyisége minimális. Az önkormányzatok és a mezőgazdasági mikrovállalkozások által előállított termékek feldolgozottsági szintje és a hozzáadott értékük nem megfelelő, így azok versenyképessége alacsony. A mezőgazdaságban rendelkezésre álló technológia a legtöbb esetben elavult, nem energia hatékony. A működő mezőgazdasági mikro-vállalkozásoknál marketingtevékenység nincs, vagy minimálisak az erre a célra fordított költségek.
- A térség mezőgazdaságához, kötődő őshonos állatok, gyümölcsök, növények feldolgozásából készült termékek specifikumnak számítanak. Ugyancsak helyi specifikumnak számít a Tiszai valamint halastavi haltenyésztés, a vadgazdálkodás és vadhús feldolgozás során előállított termékek. A vállalkozások nagy része kisvállalkozás, 1-9 fővel működik. A kistélepüléseken, illetve a kültéri településeken súlyos problémaként jelentkezik a munkahelyhiány. Nagyon sok a kényszervállalkozás a településeken. Az állami szféra szerepe a meghatározó a közfogalkoztatásban.
- Az előbb említett helyi specifikumokhoz köthető termékek (pl: mangalica szalonna, vadhús) piacra jutása meglehetősen nehéz, magas értékesítési ára miatt. Az élelmiszeriparban nagy versenyhátrányba kerültek a hazai termelők a magasabb magyarországi adó- és járulékterhek miatt a szomszédos országok hasonló cégeivel szemben. A lakosság egyre inkább csak a termékek ára alapján hozza meg vásárlási döntéseit. Nagy a munkanélküliség. A nagyobb üzemek, gyárak hiánya miatt a kisebb településeken élőknek vállalniuk kell az ingázást lakóhelyük és munkahelyük között, hogy megélhetésüket biztosítani tudják. Így a munkába járás plussz költségei miatt hátránnyal indulnak a munkaerőpiacon sokaknak évekeig nem sikerül elhelyezkedniük, egyetlen megoldásnak a nagyobb városba való költözést látják.

2.4 A támogatható tevékenység területek meghatározása:

1. A 272/2014. (XI.05.) Kr.-ben foglaltaknak megfelelő a fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó költségek elszámolása, ezen belül
 - a) építési munkák: új építmény, épület építése, meglévő építmény, épület felújítása, bővítése, korszerűsítése, valamint épületgépészet kialakítása, korszerűsítése, tereprendezés, parkosítás;
 - b) Ingatlanhoz kapcsolódó, telekhatáron belüli kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések:
 - a) tűzi-víz hálózat, korszerű tűzvédelmi hálózat, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - c) ivó- és ipari vízellátás saját kúttal, vagy hálózatra csatlakozással, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - d) földgázvezeték, távhővezeték, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - elektromos hálózatra csatlakozás kiépítése és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - e) egyedi szennyvíztisztító kisberendezések kiépítése;
 - f) szelektív hulladékgyűjtők és tárolók kiépítése;
 - g) vagyonvédelmi elektronikai rendszer kiépítése;
 - h) fenntartható, környezetbarát, megújuló energiaforrásokat hasznosító gépek és berendezések kiépítése (meleg víz, fűtés és elektromos áram előállítása és felhasználása céljából);

- i) vonalas létesítmény építése, helyreállítása;
 - j) Arculati elemek
 - k) Minőség- és környezetirányítási rendszerek, szabványok bevezetése;
1. **Tradicionális eszközbeszerzés:** a hagyományos népi kultúra, szellemi örökség ápolásának bemutatásának érdekében a megismertetni kívánt időszakban készült, hagyományos, újonnan kereskedelmi forgalomban nem kapható gépek, eszközök, tárgyak.
 2. Marketing – **kizárólag komplex fejlesztés** esetén vehető igénybe, ~~maximum 3 millió Ft összeghatárig~~
 - a) hirdetések költségei;
 - b) kiadványok, szórólapok elkészítésének és terjesztésének költségei (adatgyűjtés, adatbázis-használati jog, szerkesztés, terjesztés költségei, nyomdai, fotó és grafikai költségek);
 - c) reklámfilmek elkészítésének és terjesztésének költségei;
 - d) kiállítások részvételi költségei (kiállítók költségei);
 - e) promóciók költségei (ajándéktárgyak készíttetése);
 - f) helyi termék védjegy rendszerének elkészítési költségei;
 - g) weboldal elkészítésének költségei 3. Eszközbeszerzés: a fejleszteni kívánt tevékenységhez kötődő eszközök beszerzése; **maximum 3 millió Ft összeghatárig**
 4. Rendezvény költségei – **kizárólag komplex fejlesztése esetén, maximum 1 millió Ft összeghatárig**
 - a) fellépők költségei, előadói tiszteletdíjak és az ezekhez kapcsolódó útiköltség térítés;
 - b) sátrak, szabadtéri bemutatóhelyek, egészségügyi mobil eszközök bérleti és telepítési költségei;
 - c) eszköz-, terembérlet, és helyszínbérlés költségei;
 - d) helyi termék bemutató költségei (hostessek költsége, alapanyag);
 - e) a rendezvény érdekében felmerülő szárazföldi személy-, és teherszállítási szolgáltatás;
 - f) a köz-, és egészségbiztonsággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének költsége;
 - g) étel -, ital fogyasztás illetve ezek alapanyag költségei;

2.5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A Közép – Szabolcsi Leader Egyesület területén a leírt intézkedés a térségben tevékenykedő vállalkozások megerősödését teszi lehetővé a vállalkozási tevékenységtől, mezőgazdasági, turisztikai, kézműves- és kisipari, illetve kulturális jellegétől, továbbá szféráktól (önkormányzat, civil, vállalkozó) függetlenül. Ez az intézkedés lehetővé teszi, hogy a partnerek egymással együttműködve, egymást erősítve tudjanak fejlődni. A VP és az összes OP a helyi termékek és szolgáltatások területi jellegű fejlesztése támogatható, viszont az intézkedés a szférák közötti együttműködéseket a pályázók körének leszűkítésével egyik intézkedés sem teszi lehetővé. A GINOP-ból mezőgazdasági vállalkozás nem részesülhet támogatásban, míg a VP-ben épp a nem mezőgazdasági termelés irányába ösztönzik a vállalkozókat.

A VP 6.3 alintézkedése legfeljebb mikro- és/vagy kisvállalkozásnak minősülő mezőgazdasági termelőt támogat, ahogy a VP. 6.4 alintézkedés is. A GINOP-1.1.2-15 a mikrovállalkozások termelési kapacitás bővítése esetén min. 50%-ban kötelezően írja elő az eszközbeszerzést, önállóan nem engedi az anyagmozgatás, raktározás és csomagolási tevékenység fejlesztését, valamint a támogatás minimuma 50.000.000 Ft. A GINOP-1.1.2-15 a kapacitásbővítő beruházások esetében termék előállítás és szolgáltatásfejlesztés támogatását minimum 5.000.000 Ft-ban határozza meg, és kizárólag feldolgozóipari tevékenységet támogat. Mindkét esetben kötelező előírás a meglévő egy teljes lezárt üzleti év. A GINOP-1.3.1-15 intézkedése csak a külföldi kiállításokon és vásárokon történő megjelenést támogatja. A GINOP 2.1.7 és a GINOP 2.1.1 felhívásokban kizárólag kísérleti fejlesztésekhez és ipari kutatásokhoz kapcsolódhat a fejlesztés, mindkét esetben minimum 10 millió Ft-ban határozzák meg a támogatás minimálisan igénylehető támogatási összegét projektenként. Jelen intézkedésünkben lehetőséget kívánunk adni az induló és a már több éve működő vállalkozásoknak is, figyelemmel arra,

hogy a vállalkozások sok esetben tőke hiányosak és nem engedhetnek meg maguknak nagyobb volumenű beruházást, de egy kis összegű támogatás is előre lépést tud biztosítani. Ebből a megfontolásból a LEADER intézkedésünk alsó határát 250 000 -, Ft határoztuk meg.

Jelen intézkedés kiegészíti a VP 6.3.1, 6.2.1, 6.4.1, 16.3.1, 16.9.1, 7.2.1, 7.4.1, 4.2.1, 4.2.2, 9.1.1 és a 3.4.2 és a 3.1.1 intézkedéseit.

2.6 A jogosultak köre:

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület településein:

- székhellyel vagy telephellyel rendelkező induló vagy már működő mikrovállalkozás
- lakóhellyel rendelkező egyéni vállalkozó
- lakóhellyel rendelkező magánszemély ~~/őstermelő~~
- ~~—székhellyel vagy telephellyel rendelkező nonprofit szervezet és egyesület~~

2.7 A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a projekt kiválasztás során kizárólag a helyi akciócsoport területén megvalósuló fejlesztés támogatható.
- ~~a pályázó vállalja, hogy a megvalósult képzés végén a résztvevőkkel egy tesztet írat, mely méri, hogy mennyire volt eredményes az oktatás, nevelés.~~ A pályázónak vállalnia kell, hogy a projekt megvalósítása előtt 30 nappal írásban értesíti az Akciócsoportot és a megvalósult projektről képes, szöveges beszámolót készíteni, amit 10 napon belül elektronikus levélben megküld a Közép – Szabolcsi LEADER Közhasznú Egyesület kozepszabolcsileader@gmail.com e-mail címére az Egyesület www.kozepszabolcsileader.hu weboldalán lévő „Megvalósult Projektek” menüben való közzétételre.
- mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 partner von be (nem konzorcium csak együttműködés). Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó szerve, intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalatoknak jól elkülöníthetőnek és az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek.
- a projektgazda vállalja, hogy a fenntartási időszakban évente adatot szolgáltat a HACS részére a projektben vállalt kötelezettségek teljesítéséről
- A támogatható projekt működtetése során legalább kettő LEADER alapelveknek teljesülnie kell az alábbiak szerint:
- alulról felfelé építkező megközelítés: olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiához, helyi igényekhez való illeszkedést.
- kiválasztási alapelv a helyi partnerségek közötti együttműködés: a pályázó vállalja, hogy legalább kettő vagy több szféra bevonásával és együttműködésével valósítja meg a projektet,
- Fenntarthatóság: a kiválasztásnál fontos alapelveként szerepel a hosszútávon való fenntarthatóság.
- a kiválasztásnál fontos alapelveként szerepel a környezeti fenntarthatóság
- az átalány támogatást milyen mértékig egészíti ki saját forrással.
- A tervezett tevékenységek hozzájárulnak a számszerűsíthető eredmények (indikátorok) eléréséhez.
- Fontos alapelv és kritérium, hogy a megvalósításra kerülő projektnek gazdaságfejlesztő hatása legyen. ~~Ez történhet a képzésbe bevont szférák munkavállalóinak kompetencia fejlesztésével, azok versenyképességének növelése, illetve munkahely megtartás érdekében érdekében folytatott szakmai és nyelvi képzések, tréningek vállalásával és ezekhez kapcsolódó eszközbeszerzéssel, szakmai workshopokkal.~~
- **Komplex fejlesztés**, amely legalább egy másik tevékenységgel együtt valósul meg pl.: marketing, eszközbeszerzés, rendezvény, stb.

2.8 Tervezett forrás:

- a) Az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás: ~~180.000.000 Ft~~
~~120.000.000,- Ft~~
177.264.221 Ft
172.264.221 Ft

b) Támogatás aránya:

A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás (figyelemmel a 290/2014 (XI.26.) Kormányrendelet szerinti komplex programmal fejlesztendő eljárásra)

Jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

- mikrovállalkozás esetében ~~95%-a; 75%-a~~
- egyéni vállalkozó esetében ~~95%-a; 75%-a~~
- magánszemély esetében ~~95%-a; 75%-a~~
- ~~települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 95%-a;~~
- ~~egyházi jogi személy esetében 95%-a;~~
- ~~nonprofit és civil szervezet esetében 95%-a.~~

Nem jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység nem ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

- mikrovállalkozás esetében ~~95%-a; 75%-a~~
- egyéni vállalkozó esetében ~~95%-a; 75%-a~~
- magánszemély esetében ~~95%-a; 75%-a~~
- ~~települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 95%-a;~~
- ~~egyházi jogi személy esetében 95%-a;~~
- ~~nonprofit és civil szervezet esetében 95%-a.~~

c) A projektméret korlátai:

- minimálisan igényelhető támogatási összeg: 250.000 Ft
- maximálisan igényelhető támogatási összeg: 10.000.000 Ft

d) A támogatás módja: ~~Egyszerűsített költségelszámolás~~ **Tételes elszámolás**

2.9 A megvalósítás tervezett időintervalluma:

- Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete 2017. I. félév.
- Az intézkedés megvalósításának vége: 2019. II. félév

2.10 Kimeneti indikátorok: A célértékek legyenek arányban az intézkedésre alokált forrással. Az alább megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.

- Támogatott projektek száma minimum: 1- 35 db

3. Intézkedés

Determináció okán forrás csökkentés

3.1 Intézkedés megnevezése: Községi terek fejlesztése és/ vagy térfigyelő rendszer kialakítása a Közép – Szabolcsi LEADER HACS területén

2. Specifikus cél: Település megújítás, közösségi térfejlesztése és létrehozása (4.)

3. Indoklás, alátámasztás:

- A Közép-Szabolcsi LEADER HACS térség természeti kincseinek feltárása és turisztikai hasznosítása még nem jelentős. Ennek népszerűsítése, a táji és épített elemek rehabilitációja, a turisztikai fogadókészség javítása viszont nagyon indokolt és szükséges a Rétközi településeken. A táji és épített elemek, a múzeumok, tájházak, galériák, kultúrházak, faluházak, művelődési házak, közösségi házak, szabadidős és sportterek és rendezvényterek elhanyagoltak, esetenként rossz állapotban vannak. Mindemellett sajnos a közbiztonság állapota is kedvezőtlen. A bűnmegelőzés és áldozatvédelem területén a településeken nyújtott szolgáltatások színvonala igen alacsony.
- A közösségi terek hiánya vagy rossz állapota, gyenge infrastruktúráis, technológiai, illetve műszaki adottságai miatt a helyi közösségi élet igen gyenge. A különböző szervezetek, egyesületek csak igen kevés embert tudnak megszólítani. A helyiek nem érzik magukénak a településeiket ahol élnek, identitástudatuk gyenge. A néprajzi és épített értékek folyamatos romlása a jellemző, megmentésük igen nehézkes. Egyes településeken kiemelkedően magas a betöréses bűnözések száma, melyek visszaszorításában illetve az elkövetők felkutatásában segítséget jelenthet a térfigyelő rendszerek kiépítése.
- A Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén elhelyezkedő a kulturális örökségek bemutatását, biztonságos megőrzésének ösztönzését elősegítő projektek, tájházak, kultúrházak kialakításának, szabadidős, rendezvény és sportterek fejlesztésének, kültéri közösségi terek kialakítására irányuló projektek támogatása, a helyi életminőség fejlesztését célzó helyi mozgóképes/webkamerás térfigyelő rendszerek kialakításának, ehhez kapcsolódóan eszközbeszerzések támogatása.
- A fejlesztések hozzájárulnak a hagyományok őrzéséhez, ezáltal erősödik a helyiek identitástudata. A településeken a közösségi élet, a térségi együttműködés erősödik és a közbiztonság javul. Továbbá a települések megszépülnek, javul a településkép, a néprajzi és épített értékek állapota javul, így a települések turisztikai szempontból vonzóbbá válnak, fellendül a turizmus. Összességében elmondható, hogy a helyiek életminősége javul
- Erdei iskolák és naturparkhoz kapcsolódó fejlesztések

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- **Közösségi tér fejlesztés:** szabadidős-,sport, turisztikai, naturpark létrehozásához, erdei iskola létrehozásához, vallási és kulturális tevékenységek végzésre alkalmas épületek, területek. Ilyennek tekintjük a Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén lévő tájházakat, kultúrházakat, múzeumokat, faluházakat, egyházi közösségi épületeket és a hozzá tartozó vagy különálló rendezvénytereket, ide értve a ravatalozót is.
- **Komplexnek minősül az a fejlesztés,** amely legalább egy másik tevékenységgel együtt valósul meg pl.: marketing, eszközbeszerzés, rendezvény, stb.

- **Tradicionális eszközbeszerzés:** a hagyományos népi kultúra, szellemi örökség ápolásának bemutatásának érdekében a megismertetni kívánt időszakban készült, hagyományos, újonnan kereskedelmi forgalomban nem kapható gépek, eszközök, tárgyak.
- A Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén a helyi életminőség fejlesztését célzó helyi mozgóképes/ webkamerás térfigyelő rendszerek kialakítására, ehhez kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása.
- A Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén elhelyezkedő a kulturális örökségek bemutatását, biztonságos megőrzésének ösztönzését elősegítő projektek, tájházak, kultúrházak kialakítására, sport és szabadidős tér fejlesztésére vagy kialakítására, kültéri közösségi terek kialakítására irányuló fejlesztések támogatására, mely kizárólag komplex fejlesztés lehet és közösségi épület fejlesztése esetén tartalmaz külső és belső felújítást és eszközbeszerzést egyaránt.
- A Közép-Szabolcsi LEADER HACS területén elhelyezkedő, a történelmi egyházakhoz kapcsolódó hitéleti közösségi épületek fejlesztésének támogatása, mely kizárólag komplex fejlesztés lehet és tartalmaz külső és belső felújítást és eszközbeszerzést egyaránt.
- Térségi rendezvények lebonyolítására alkalmas szabadtéri helyszínek, színpadok, színpadi lelátók kialakításának és az ehhez szükséges infrastruktúra fejlesztés, fából készült mobil árusító pavilonok beszerzésének, mobil rendezvénysátrak vásárlásának támogatása.

Elszámolható költségek:

1. A 272/2014. (XI.05.) Kr.-ben meghatározott, a fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó építési munkák: új építmény, épület építése, meglévő építmény, épület felújítása, bővítése, korszerűsítése, valamint épületgépészet kialakítása, korszerűsítése, tereprendezés, parkosítás;
2. Ingatlanhoz kapcsolódó, telekhatáron belüli kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések:
 - a) tűzi-víz hálózat, korszerű tűzvédelmi hálózat, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - b) ivó- és ipari vízellátás saját kúttal, vagy hálózatra csatlakozással, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - c) földgázvezeték, távhővezeték, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - d) elektromos hálózatra csatlakozás kiépítése és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
 - e) egyedi szennyvíztisztító kisberendezések kiépítése;
 - f) szelektív hulladékgyűjtők és tárolók kiépítése;
 - g) vagyonvédelmi elektronikai rendszer kiépítése;
 - h) fenntartható, környezetbarát, megújuló energiaforrásokat hasznosító gépek és berendezések kiépítése (meleg víz, fűtés és elektromos áram előállítása és felhasználása céljából);
 - i) vonalas létesítmény építése, helyreállítása;
3. Tradicionális eszközbeszerzés: **Kizárólag komplex fejlesztés** esetén vehető igénybe, **maximum 3 millió Ft összeghatárig**
4. Marketing – **kizárólag komplex fejlesztés** esetén vehető igénybe, **maximum 1 millió Ft összeghatárig**
 - a) hirdetések költségei;
 - b) kiadványok, szórólapok elkészítésének és terjesztésének költségei (adatgyűjtés, adatbázis-használati jog, szerkesztés, terjesztés költségei, nyomdai, fotó és grafikai költségek);
 - c) reklámfilmek elkészítésének és terjesztésének költségei;

- d) kiállítások részvételi költségei (kiállítók költségei);
 - e) promóciók költségei (ajándéktárgyak készíttetése);
 - f) helyi termék védjegy rendszerének elkészítési költségei;
 - g) weboldal elkészítésének költségei
5. Eszközbeszerzés: a fejleszteni kívánt tevékenységhez kötődő eszközök beszerzése;
6. **Rendezvény költségei – kizárólag komplex fejlesztése esetén, maximum 1 millió Ft összeghatárig**
- 4. fellépők költségei, előadói tiszteletdíjak és az ezekhez kapcsolódó útiköltség térítés;
 - 5. sátrak, szabadtéri bemutatóhelyek, egészségügyi mobil eszközök bérleti és telepítési költségei;
 - 6. eszköz-, terembérlet, és helyszínbérlés költségei;
 - 7. helyi termék bemutató költségei (hostessek költsége, alapanyag);
 - 8. a rendezvény érdekében felmerülő szárazföldi személy-, és teherszállítási szolgáltatás;
 - 9. a köz-, és egészségbiztonsággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének költsége;
 - 10. étel -, italfogyasztás illetve ezek alapanyag költségei;
7. Arculati elemek.
8. Alternatív energia felhasználáshoz kapcsolódó építés, eszközbeszerzés, infrastruktúra-fejlesztés költségeinek elszámolása
9. Történelmi egyházakhoz kapcsolódó közösségi terek bútorzatának, freskóknak és festményeinek restaurálásához kapcsolódó költségek.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A közösségi célú fejlesztés támogatásához hasonló támogatási lehetőség nincs másik operatív programban. A Vidékfejlesztési Program csak energetikai, illetve külső felújítási beruházásokat támogat. A VP 7.2.-es alintézkedése a településképet meghatározó épületek külső rekonstrukcióját és energetikai korszerűségét támogatja, míg a jelen LEADER intézkedés ezt a tevékenységet nem támogatja. A VP 7.4 alintézkedésében foglalt fejlesztéseket a jelen LEADER intézkedés szintén nem támogatja. A forrás kiegészíti az EFOP 1.6, 1.7 intézkedéshez, mivel az ott megfogalmazott célok eléréséhez szükséges kisléptékű infrastrukturális és eszközbeszerzéseket segíti elő.

6. Jogosultsági kör:

Az ügyfél székhelye az egyházak esetén működési területe kizárólag a Közép – Szabolcsi LEADER Egyesület fejlesztési területére van bejegyezve

- települési önkormányzat, ~~települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, többcélú kistérségi társulás~~
- ~~— egyházi jogi személy~~
- ~~— civil vagy nonprofit szervezet~~

7. Kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a projekt kiválasztás során kizárólag a helyi akciócsoport területén megvalósuló fejlesztés támogatható.
- ~~a pályázó vállalja, hogy a megvalósult képzés végén a résztvevőkkel egy tesztet írat, mely méri, hogy mennyire volt eredményes az oktatás, nevelés.~~ A pályázónak vállalnia kell, hogy a projekt megvalósítása előtt 30 nappal írásban értesíti az Akciócsoportot és a megvalósult projektről képes, szöveges beszámolót készíteni, amit 10 napon belül elektronikus levélben megküld a Közép – Szabolcsi LEADER Közhasznú Egyesület kozepszabolcsileader@gmail.com e-mail címére az Egyesület www.kozepszabolcsileader.hu weboldalán lévő „Megvalósult Projektek” menüben való közzétételre.
- mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 partnert von be (nem konzorcium csak együttműködés). ~~Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó szerve, intézménye is lehet önálló~~

~~együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalatoknak jól elkülöníthetőnek és az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek.~~

- a projektgazda vállalja, hogy a fenntartási időszakban évente adatot szolgáltat a HACs részére a projektben vállalt kötelezettségek teljesítéséről
- **A támogatható projekt működtetése során legalább kettő LEADER alapelveknek teljesülnie kell az alábbiak szerint:**
 - **alulról felfelé építkező megközelítés:** olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést.
 - **kiválasztási alapelv a helyi partnerségek közötti együttműködés:** a pályázó vállalja, hogy legalább kettő vagy több szféra bevonásával és együttműködésével valósítja meg a projektet,
 - **Fenntarthatóság:** a kiválasztásnál fontos alapelveként szerepel a **hosszútávon való fenntarthatóság.**
 - a kiválasztásnál fontos alapelveként szerepel a **környezeti fenntarthatóság**
 - az általános támogatást milyen mértékig egészíti ki saját forrással.
 - A tervezett tevékenységek hozzájárulnak a számszerűsíthető eredmények (indikátorok) eléréséhez.
 - Fontos alapelv és kritérium, hogy a megvalósításra kerülő projektnek gazdaságfejlesztő hatása legyen. ~~Ez történhet a képzésbe bevont szférák munkavállalóinak kompetencia fejlesztésével, azok versenyképességének növelése, illetve munkahely megtartás érdekében érdekében folytatott szakmai és nyelvi képzések, tréningek vállalásával és ezekhez kapcsolódó eszközbeszerzéssel, szakmai workshopokkal.~~

8. Tervezett forrás:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás: **122.700.000 Ft**
93 724 485 Ft

b) Támogatás aránya:

A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás (figyelemmel a 290/2014 (XI.26.) Kormányrendelet szerinti komplex programmal fejlesztendő járásra)

~~**Jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén:** ha a gazdasági tevékenység ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:~~

- ~~— települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 90%-a;~~
- ~~— egyházi jogi személy esetében 90%-a;~~
- ~~— civil vagy nonprofit szervezet esetében 90%-a.~~

Nem jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység nem ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

- települési önkormányzat, ~~települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás,~~ esetében 95%-a;
- ~~egyházi jogi személy esetében 95%-a;~~
- ~~civil vagy nonprofit szervezet esetében 95%-a.~~

c) a projektméret korlátai:

1) települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás esetén:

- minimum támogatási összeg: 1.000.000 Ft
- maximum támogatási összeg: ~~25.000.000 Ft~~ 35.000.000 Ft

2) egyházi jogi személy esetén:

- minimum támogatási összeg: 1.000.000 Ft
- maximum támogatási összeg: 25.000.000 Ft

3) nonprofit és civil szervezet esetében

- minimum támogatási összeg: 1.000.000 Ft
- maximum támogatási összeg: 8.000.000 Ft

d) a támogatás módja: Egyszerűsített költségelszámolás-Tételes elszámolás

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

- Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2017. I. félév
- Az intézkedés megvalósításának becsült vége: 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

a) A támogatott projektek száma: ~~15 3-8 db~~ 2-8 db

b) A támogatott kedvezményezettek száma: minimum 15 db

4. Intézkedés

4.1 Intézkedés megnevezése: Közösségépítő és/vagy hagyományőrzésre épülő rendezvények támogatása

4.2 Specifikus cél: Kulturális környezet fejlesztése

4.3 Indoklás alátámasztás:

- A különböző szektorok/ szférák közötti együttműködés gyengének mondható. A térség 8 településén működő civil szervezetek tevékenységi köre igen sokszínű, azonban egymás közötti együttműködések nincsenek. A települések között kicsi a földrajzi távolság, mégis felbomlóban vannak a régi közösségek, eltűnőben a hagyományos értékek, a fiatalok elvándorlásával a közösség folytonossága, kontinuitása kérdőjeleződhet meg.
- A Tisza, mint közösségek közötti természetes kapcsolódáspont nincs kihasználva. A Kárpát-medencében erősíteni kell a közösségek kapcsolatát, amire jó lehetőség kínálkozik a Nemzeti Parkok együttműködéséből és a Naturparkok létrehozásával, hiszen a különböző egyedi turisztikai látnivalók jól felfűzhetők egy útvonalra. A régi történelmi kötődés, mint a térség sváb kisebbsége, a Tisza melletti közösségek adottságai sincs kihasználva. A civil szervezetek csak igen kevés embert tudnak megszólítani, jellemző a településeken az egyének elszigetelődése. Továbbá a településközi együttműködés szintje is igen alacsony fokú és koordinálatlan. A civil szervezetek és a társadalom között a kapocs még nem elég erős, társadalmi beágyazottságuk alacsony. Jellemzőek az infrastruktúrális hiányosságokkal rendelkező, illetve tőkehiányos szervezetek. A helyi kulturális értékek ápolásával, a közösségek közötti kapcsolatok építésével erősíthető a lokális identitás, amely hosszútávon csökkentheti az elvándorlást.
- Jelentős igény mutatkozik a Közép – Szabolcsi LEADER HACS bármely településén rendezett gazdasági, turisztikai, kulturális, hagyományőrző, sport programok, egyházi rendezvények szervezésének támogatása, melynek célja a térségi együttműködés erősítése. A Nemzeti Parkok fennhatósága alatt működő közösségeket összekötő, turisztikai, gazdasági, hagyományteremtő programok teljes körű támogatása. Európai történelmi kötődésű kisebbségek közötti gazdasági, turisztikai vagy hagyományőrző és teremtő együttműködő programok támogatása. Közös, vándor - rendezvények, konferenciák szervezésének támogatása. A szférák (vállalkozói, állami, civil) közötti kapcsolatok erősítésének, illetve koordinációs tevékenységek támogatása.
- A rendezvényeknek köszönhetően a civil szervezetek meg tudják mutatni magukat és tevékenységüket a nagy nyilvánosság előtt. Lehetőség nyílik arra, hogy a rendezvényeket több szervezet együtt valósítsa meg ezzel is erősítve a szférák közötti és a térségi együttműködést. Növekednek és elmélyülnek gazdasági és turisztikai kapcsolatok. A részletesebb, látványosabb, több országot, földrajzi és kulturális változatosságot bemutató programok vonzóbbak a külföldi, de a kárpát-medencei turisták számára is. Térségi civil szervezetek megerősödnek, a közösségi tudatra kifejtett pozitív hatásuk erősödik.

4.4 A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- **Települési szintű rendezvény:** A Helyi Akciócsoport településein megrendezésre kerülő települési szintű rendezvény szervezése, mely lehetőséget biztosít a településen és a térségben előállított helyi termékek, szolgáltatások bemutatására, népszerűsítésére és

értékesítésére, továbbá mely programjában helyt ad helyi kulturális és hagyományőrző tevékenységet végző előadóknak, mesterségeknek.

- **Térségi rendezvény:** A Helyi Akciócsoport területén megrendezésre kerülő, minimum három szervezet együttműködésében megvalósuló, nagyobb volumenű térségi hagyományokkal bíró rendezvény szervezése, mely lehetőséget biztosít a térségben előállított helyi termékek, szolgáltatások bemutatására, népszerűsítésére és értékesítésére, továbbá mely programjában helyt ad térségi kulturális és hagyományőrző tevékenységet végző előadóknak, mesterségeknek (versenyek, fesztiválok, kulturális és szakmai rendezvények, stb.).
- **Kisközösségi rendezvény:** A Helyi Akciócsoport területén, kis közösségek által szervezett, a hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatását elősegítő, közösségfejlesztési, esélyegyenlőséget, egészséges életmódra nevelést segítő kisleptékű rendezvények (szakmai előadás, családi, -sport, -egészségnapok, tematikus táborok, kiállítások, vásárok stb.) szervezése.
- **komplex apróprojekt**, amely legalább egy másik tevékenységgel együtt valósul meg pl.: rendezvény + marketing, rendezvény + eszközbeszerzés; kiadvány+rendezvény

4.5 Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A települési és térségi rendezvények támogatására, egyéb Operatív Programokból forrásigénylési lehetőség nincs. Az intézkedés kiegészíti a GINOP, a VP és az EFOP programokat, mivel lehetőséget biztosít az azokban létrejött fejlesztések népszerűsítésére, értékesítésére, szférák közötti gazdasági és társadalmi együttműködések létrehozására.

Elszámolható költségek:

- a) A 272/2014. (XI.05.) Kr.-ben foglaltaknak megfelelő költségek:
- b) **Rendezvény költségei** – ~~kizárólag komplex fejlesztése esetén, maximum 1 millió Ft összeghatárig~~
- c) fellépők költségei, előadói tiszteletdíjak és az ezekhez kapcsolódó útiköltség térítés;
- d) sátrak, szabadtéri bemutatóhelyek, egészségügyi mobil eszközök bérleti és telepítési költségei;
- e) eszköz-, terembérlet, és helyszínbérlés költségei;
- f) helyi termék bemutató költségei (hostessek költsége, alapanyag);
- g) a rendezvény érdekében felmerülő szárazföldi személy-, és teherszállítási szolgáltatás;
- h) a köz-, és egészségbiztonsággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének költsége;
- i) étel -, italfogyasztás illetve ezek alapanyag költségei;
- j) **Marketing tevékenység költségei** – ~~kizárólag komplex fejlesztés esetén, maximum 500 000 Ft összeghatárig;~~
- k) Infrastruktúra-fejlesztés:
- l) tereprendezés;
- m) elektromos hálózatra történő csatlakozás kiépítése és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése;
- n) Arculati elemek
- o) Eszközbeszerzés: a fejleszteni kívánt tevékenységhez kötődő eszközök beszerzése;

4.6 A jogosultak köre:

A Helyi Akciócsoport területén székhellyel rendelkező:

- Civil szervezetek – Egyesület, Alapítvány
- Önkormányzatok, önkormányzati társulások, nemzetiségi önkormányzatok
- Egyház szervezetek (történelmi egyházak)
- ~~mikrovállalkozások~~
- **Támogatható települések köre:** Balsa, Búj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek

4.7 A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a projekt kiválasztás során kizárólag a helyi akciócsoport területén megvalósuló fejlesztés támogatható.
- a pályázó vállalja, hogy a megvalósult képzés végén a résztvevőkkel egy tesztet irattat, mely méri, hogy mennyire volt eredményes az oktatás, nevelés. A pályázónak vállalnia kell, hogy a projekt megvalósítása előtt 30 nappal írásban értesíti az Akciócsoportot és a megvalósult projektről képes, szöveges beszámolót készíten, amit 10 napon belül elektronikus levélben megküld a Közép – Szabolcsi LEADER Közhasznú Egyesület kozepszabolcsileader@gmail.com e-mail címére az Egyesület www.kozepszabolcsileader.hu weboldalán lévő „Megvalósult Projektek” menüben való közzétételre.
- mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 partner von be (nem konzorcium csak együttműködés). Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó szerve, intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalatoknak jól elkülöníthetőnek és az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek.
- a projektgazda vállalja, hogy a fenntartási időszakban évente adatot szolgáltat a HACs részére a projektben vállalt kötelezettségek teljesítéséről
- **A támogatható projekt működtetése során legalább kettő LEADER alapelveknek teljesülnie kell az alábbiak szerint:**
 - **alulról felfelé építkező megközelítés:** olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést.
 - **kiválasztási alapelv a helyi partnerségek közötti együttműködés:** a pályázó vállalja, hogy legalább kettő vagy több szféra bevonásával és együttműködésével valósítja meg a projektet,
 - **Fenntarthatóság:** a kiválasztásnál fontos alapelveként szerepel a **hosszútávon való fenntarthatóság.**
 - a kiválasztásnál fontos alapelveként szerepel a **környezeti fenntarthatóság**
 - az általános támogatást milyen mértékig egészíti ki saját forrással.
 - A tervezett tevékenységek hozzájárulnak a számszerűsíthető eredmények (indikátorok) eléréséhez.
 - Fontos alapelv és kritérium, hogy a megvalósításra kerülő projektnek gazdaságfejlesztő hatása legyen. Ez történhet a képzésbe bevont szférák munkavállalóinak kompetencia fejlesztésével, azok versenyképességének növelése, illetve munkahely megtartás érdekében érdekében folytatott szakmai és nyelvi képzések, tréningek vállalásával és ezekhez kapcsolódó eszközbeszerzéssel, szakmai workshopokkal.
 - A tervezett tevékenységek hozzájárulnak a számszerűsíthető eredmények (indikátorok) eléréséhez.

4.8 Tervezett forrás:

a) Az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás: **8 000 000,-Ft**

b) Támogatás aránya:

A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás (figyelemmel a 290/2014 (XI.26.) Kormányrendelet szerinti komplex programmal fejlesztendő eljárásra)

Jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

~~— mikrovállalkozás esetében 95% a;~~

~~— egyéni vállalkozó esetében 95%-a;~~

~~— magánszemély esetében 95%-a;~~

- települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 95%-a;
- egyházi jogi személy esetében 95%-a;
- nonprofit és civil szervezet esetében 95%-a.

Nem jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység nem ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

~~— mikrovállalkozás esetében 95%-a;~~

~~— egyéni vállalkozó esetében 95 %-a;~~

~~— magánszemély esetében 95 %-a;~~

- települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 95%-a;
- egyházi jogi személy esetében 95%-a;
- nonprofit és civil szervezet esetében 95%-a.

c) a projektméret korlátai;

- Civil szervezetek – Egyesület, Alapítvány esetén 1. 000 000-, Ft
- Önkormányzatok, önkormányzati társulások, nemzetiségi önkormányzatok esetén 1. 000 000
- Egyház szervezetek (történelmi egyházak) esetén 1. 000 000-, Ft
- ~~— mikrovállalkozások 200 000 -, Ft.~~

Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

- o Minimum támogatási összeg: 200.000 Ft
- o Maximum támogatási összeg: 1.000.000 Ft

d) a támogatás módja: Egyszerűsített költségelszámolás

4.9 A megvalósítás tervezett időintervalluma:

a) Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2017. I. félév

b) Az intézkedés megvalósításának becsült vége: 2019. II. félév

4.10 Kimeneti indikátorok:

a) A támogatott projektek száma minimum: 8 db

b) A támogatott kedvezményezettek száma minimum: 8 db

5. Intézkedés
(Determináció okán forrás csökkentés
-15 M Ft-tal)

5.1 Intézkedés megnevezése: Közösségi célú közlekedés fejlesztés

5.2. Specifikus célkitűzés:

- a) Helyi életminőség fejlesztése, közösségi szolgáltatás fejlesztés
- b) A LEADER HACS térségén belüli közösségi közlekedés fejlesztése a szolgáltatások elérhetőségének biztosítása érdekében.

5.3 Indoklás, alátámasztás:

A Közép- Szabolcsi LEADER Egyesület valamennyi települése közigazgatásilag az Ibrányi Járási Központhoz tartozik, közöttük hat község és két város besorolású településsel. A kis településeken a szolgáltatásoknak csak a legszükségesebbek találhatóak meg, így van ez az egészségügyi szakellátásokkal és a közigazgatási feladatellátásokkal is.

Az egészségügyi szakellátásokhoz való hozzájutást az Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Szakellátó Intézet biztosítja, amely kb. 10-15 km-re található a településektől. A központ kialakításánál figyelemmel voltak arra, hogy széles körű egészségügyi ellátást biztosítását valósították meg a szakellátó központ létrehozásával, hiszen belgyógyászati, kardiológiai, bőrgyógyászati, sebészeti, nőgyógyászati, csecsemő és gyermekgyógyászati, reumatológiai, pszichiátriai, szemészeti, ortopédiai, urológiai szakrendelések valamint fizioterápia, gyógytorna, röntgendiagnosztika, labor működését teszi lehetővé és elérhetővé a körzetben élő lakosok számára.

Azonban mind az egészségügyi, mind pedig a Járási hivatal jogosultsági körébe tartozó szolgáltatások elérése komoly gondot okoz a térségben élők számára. A települések közötti földrajzi távolság nem nagy, azonban mégis nehezen lehet eljutni a járásközpontba, illetve a szomszédos településekre, mivel a ritkán, esetenként napi 1-2 alkalommal közlekedő távolsági buszjáratokkal juthatnak csak el a szolgáltató intézményekbe, amely nem tud igazodni a rendelési és ügyfélfogadási időkhöz. Ezért nagyon fontos egy olyan közösségi közlekedés biztosítása, amely lehetővé teszi a szolgáltatások igénybevételét a térségben élő lakosságak.

5.4 A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- a) **eszköz beszerzés:** 1 db busz nagyméretű, legalább 25 fő szállítására alkalmas busz beszerzése
- b) az eszközbeszerzéshez és a forgalomba helyezéshez kapcsolódó kiadások elszámolása

5.5 Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedésben foglalt célkitűzés semelyik operatív programban nem lesz finanszírozható a 2014 – 2020 Európai Unió programozási időszakban.

5.6 A jogosultak köre:

- Civilszervezet,
- Önkormányzat
- Egyházszervezet

amelyek székhelye vagy fióktelepe a Paszab község területére van bejegyezve

A közösségi szolgáltatásban részesülő települések: Balsa, Búj, Gávavencsellő, Nagyhalász, Ibrány, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek.

5.7 A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- költségvetés terv
- székhely igazoló dokumentum egyszerű másolatban (alapszabály, bírósági igazolás, nyilatkozat)
- együttműködési megállapodás a térség valamennyi önkormányzatával

5.8. Tervezett forrás:

a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás: ~~35 000 000 Ft~~ ~~20 000 000 Ft~~
25.000.000 Ft

b) Támogatás aránya:

A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás (figyelemmel a 290/2014 (XI.26.) Kormányrendelet szerinti komplex programmal fejlesztendő járásra)

Jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

- mikrovállalkozás esetében 95%-a;
- egyéni vállalkozó esetében 95%-a;
- települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 95%-a;
- nonprofit vagy civil szervezet esetében 95%-a.

Nem jövedelem termelő gazdasági fejlesztés esetén: ha a gazdasági tevékenység nem ellenérték fejében vagy más gazdasági előny megszerzéséért biztosított termék előállítására vagy szolgáltatás fejlesztésére, létrehozására irányul, akkor:

- mikrovállalkozás esetében 95%-a;
- egyéni vállalkozó esetében 95 %-a;
- települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, esetében 95%-a;
- nonprofit vagy civil szervezet esetében 95%-a.

c) *projektméret korlát:* a szolgáltatás minimum a térség 8 településén biztosított és legalább 20 fő együttes szállítására alkalmas

d) *a támogatás módja:* ~~Egyszerűsített költségelszámolás~~ **Tételes elszámolás**

5.9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017. I. félév – 2019. II. félév

5.10. Kimeneti indikátorok: 1 db busz beszerzése

6. Intézkedés

6.1 Intézkedés megnevezése: ~~Térségek közötti és nemzetközi együttműködések VP6.19.3.1-17~~
A LEADER –Helyi Akció Csoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása
VP6 – 19.3.1-17

6.2 Specifikus cél: Helyi erőforrásokra épülő (kreatív és környezettudatos) gazdasági tevékenységek megerősítése és Kreatív szellemi tőkebázis és társadalmi felelősségvállalás növelése

6.3 Indoklás, alátámasztás: A Vidékfejlesztési Program megfogalmazza a térségek közötti együttműködések VP szintű célját: „A térségek közötti együttműködés célja új megoldások ösztönzése a vidéki térségek problémái és fejlesztési lehetőségei összefüggésében.

A 2014-2020-as programozási időszakban minden országban jelenleg is tartó tervezés folyamán figyelmet fordít minden együttműködő partnerünk a tervezés folyamán, hogy a korábban elkezdett, vagy a programozási időszakban tervezett nemzetközi együttműködések területén közös projekteket valósítson meg.

A Közép – Szabolcsi LEADER Egyesület a 2014-2020 tervezési ciklusra együttműködést tervez más LEADER csoportjaival az alábbi témákban:

6.4 A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Tématerületek:

- **Gazdasági és társadalmi fejlődés:** tapasztalatcsere a vállalkozások közös fejlesztése és a terület turisztikai vonzerejének növelése érdekében; KKV-k közötti és az üzleti együttműködés fejlődésének támogatása; helyi termékek értékesítése, fejlesztése, piaci bevezetése.
- **Környezet- és tájvédelem:** a természeti környezetet ért károsodások kockázatának mérséklése; természeti erőforrások fenntartható használata és menedzsmenete.
- **Emberek közötti együttműködés:** emberek közötti (people-to-people) együttműködés - kisléptékű projektek.
- Az Erasmus + program keretében együttműködések kialakítása nemzetközi, első sorban lengyel LEADER Akciócsoporttal. Az Erasmus + együttműködésben meghirdetett pályázat keretében a fő támogatható terület az innováció és a jó gyakorlatok cseréje, kis léptékű együttműködések és nagy léptékű projektek a programban részt vevő országok között.

Tervezett együttműködés: Szakrális utak az Észak-Magyarországi és az Észak – Alföldi Régióban

Az együttműködés tervezett tématerületei: A vallásturizmus fejlesztése

Az együttműködés célja: Az együttműködés keretében összehangolt, a vallási értékeket bemutató turisztikai fejlesztés megvalósítása.

Indoklás, alátámasztás: A térségek közötti együttműködésben részt venni szándékozó LEADER HACS-ok területe gazdag az értékes egyházi épületekben, kegyhelyekben, vallási emlékekben, szakrális eseményekben. A régióban több HACS területét érinti a Mária út, valamint a Szent Erzsébet Út. A tervezett együttműködés lehetséges elemei a települések vallási kultúrkincseinek feltérképezése, az építészeti örökség, a vallási szokások, szakrális rendezvények összegyűjtése, közös adatbázis összeállítása, tematikus utak kialakítása, kapcsolódó marketing tevékenység fejlesztése.

Tervezett együttműködés: Kultúrák találkozása

Az együttműködés tervezett tématerületei: A térségi kulturális értékek bemutatása és népszerűsítése

Az együttműködés célja: A vidéki kultúra fennmaradását, a falusi élet örökségének megőrzését, a térségekben élő nemzetiségek és kisebbségek kulturális értékeinek bemutatását célzó, kulturális összefogást erősítő együttműködés kialakítása.

Indoklás, alátámasztás: A gazdag hagyományokkal, népszokásokkal, kézművességgel, gasztronómiával, népi iparművességgel rendelkező települések lakossága a földrajzi távolság miatt

gyakran nem ismeri más térségek kulturális sokszínűségét. Az együttműködő partnerek térségének bemutatása, bemutatkozása a fogadó térség egy-egy rendezvényén valósul meg.

Tervezett együttműködés: Helyi termékek

Az együttműködés tervezett tématerületei: helyi termékek értékesítési lehetőségeinek kibővítése.

Az együttműködés célja: Helyi termékek népszerűsítése, más térségekre kiterjedő értékesítési csatornák kialakítása, tapasztalatcsere.

Indoklás, alátámasztás: A helyi termékek előállításának és értékesítésének fejlesztése hangsúlyos fejlesztési prioritásként jelenik a Helyi Fejlesztési Stratégiákban, a LEADER HACS-ok területén az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően egyre több helyi termék található. A helyben kialakult eljárásokkal készült egészséges, megbízható, hagyományos ízeket felvonultató termékeknek folyamatosan nőtt a kereslete az elmúlt években. A tervezett projekt rendezvények megvalósításával kívánja elősegíteni az együttműködő partnerek helyi termékeinek kölcsönös megjelenését, bemutatkozási lehetőséget, tapasztalatcserét biztosítva számukra.

6.5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az együttműködési projektek a korábbi időszakhoz hasonlóan központi kezelésűek lesznek, vagyis a pályázatokat az IH hagyja jóvá, a tervezési időszakban az intézkedések részletei még nem ismertek.

Az európai határon átnyúló, interregionális együttműködések alapvető kerete az Európai Területi Együttműködés.

A határon átnyúló együttműködési programok pénzügyi keretei nyílt pályázati rendszerben kerülnek felhasználásra az egyenként meghatározott programterületeken, melyek meghatározása az érvényes Európai szabályozás szerint megyei (NUTSIII-szintű) területi alapon történt. A programdokumentumokban rögzített fejlesztési célok és beavatkozási területek mentén lehetséges az együttműködési tevékenységeket finanszírozni. Az egyes programok a nemzeti határokon átlépő együttműködések a "főáramú fejlesztésekhez képest hozzáadott értéket hordoznak, illetve olyan közös problémákat céloznak megoldani, melyek gátolják a résztvevő országok kapcsolódó területei tekintetében az egymásra ható fejlesztések összehangolását, kölcsönös kihasználását".

Ez lehetőséget nyújt a határmenti LEADER HACS-ok számára olyan fejlesztésekre, amelyek enyhítik a helyi népesség fennálló gazdasági és társadalmi elszigeteltségét. Az érintett magyarországi HACS-ok a tervezési időszak elejétől folyamatosan koordinálják ezen programok lehetőségét.

A projektek kiválasztásáról a HACS-ok közösen gondolkodnak, különös hangsúlyt helyezve a NUTSIII-as területi egységek által képviselt igényekre.

6.6. A jogosultak köre:

Az együttműködési projektek a korábbi időszakhoz hasonlóan központi kezelésűek lesznek, vagyis a pályázatokat az IH hagyja jóvá, a tervezési időszakban az intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőlegesen tudunk kalkulálni, ennek alapján:

A Közép – Szabolcsi LEADER Egyesület fejlesztési térségébe tartozó:

- önkormányzatok,
- civil és nonprofit szervezetek
- egyházak
- vállalkozások, ide értve a KKV szektort is
- magánszemélyek és őstermelők

6.7 A kiválasztási kritériumok, alapelvek: Az együttműködési projektek a korábbi időszakhoz hasonlóan központi kezelésűek lesznek, vagyis a pályázatokat az IH hagyja jóvá, a tervezési időszakban az intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél erre vonatkozó kritérium nem kerül meghatározásra egyelőre.

- a projekt kiválasztás során kizárólag a helyi akciócsoport területén megvalósuló fejlesztés támogatható.

- a pályázó vállalja, hogy a megvalósult képzés végén a résztvevőkkel egy tesztet irattat, mely méri, hogy mennyire volt eredményes az oktatás, nevelés. A pályázónak vállalnia kell, hogy a projekt megvalósítása előtt 30 nappal írásban értesíti az Akciócsoportot és a megvalósult projektről képes, szöveges beszámolót készírt, amit 10 napon belül elektronikus levélben megküld a Közép – Szabolcsi LEADER Közhazsnú Egyesület kozepszabolcsileader@gmail.com e-mail címére az Egyesület www.kozepszabolcsileader.hu weboldalán lévő „Megvalósult Projektek” menüben való közzétételre.
- mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 partner von be (nem konzorcium csak együttműködés). Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó szerve, intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalatoknak jól elkülöníthetőnek és az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek.
- a projektgazda vállalja, hogy a fenntartási időszakban évente adatot szolgáltat a HACS részére a projektben vállalt kötelezettségek teljesítéséről
- **A támogatható projekt működtetése során legalább kettő LEADER alapelvnek teljesülnie kell az alábbiak szerint:**
 - **alulról felfelé építkező megközelítés:** olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést.
 - **kiválasztási alapelv a helyi partnerségek közötti együttműködés:** a pályázó vállalja, hogy legalább kettő vagy több szféra bevonásával és együttműködésével valósítja meg a projektet,
 - **Fenntarthatóság:** a kiválasztásnál fontos alapelvként szerepel a **hosszútávon való fenntarthatóság.**
 - a kiválasztásnál fontos alapelvként szerepel a **környezeti fenntarthatóság**
 - az átalány támogatást milyen mértékig egészíti ki saját forrással.
 - A tervezett tevékenységek hozzájárulnak a számszerűsíthető eredmények (indikátorok) eléréséhez.
 - Fontos alapelv és kritérium, hogy a megvalósításra kerülő projektnek gazdaságfejlesztő hatása legyen. Ez történhet a képzésbe bevont szférák munkavállalóinak kompetencia fejlesztésével, azok versenyképességének növelése, illetve munkahely megtartás érdekében érdekében folytatott szakmai és nyelvi képzések, tréningek vállalásával és ezekhez kapcsolódó eszközbeszerzéssel, szakmai workshopokkal.

6.8 Tervezett forrás: Az együttműködési projektek a korábbi időszakhoz hasonlóan központi kezelésűek lesznek, vagyis a pályázatokat az IH hagyja jóvá, a tervezési időszakban az intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőlegesen tudunk kalkulálni, ennek alapján:

Az intézkedésre tervezett forrás minimum: 150 000 000 Ft

6.9 A megvalósítás tervezett időintervalluma:

Az együttműködési projektek a korábbi időszakhoz hasonlóan központi kezelésűek lesznek, vagyis a pályázatokat az IH hagyja jóvá, a tervezési időszakban az intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőlegesen tudunk kalkulálni, ennek alapján:

A megvalósítás tervezett időintervalluma:

- *Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2017. I. félév*
- *Az intézkedés megvalósításának becsült vége: 2019. II. félév*

6. 10. Kimeneti indikátorok: Az együttműködési projektek a korábbi időszakhoz hasonlóan központi kezelésűek lesznek, vagyis a pályázatokat az IH hagyja jóvá, a tervezési időszakban az intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőleges eredmény tudunk kalkulálni, ennek alapján:

A támogatott projektek száma minimum: 5 db

7. Intézkedés

7.1 Intézkedés megnevezése: EFOP 1.7 Közösségfejlesztés, szakmai kapacitás erősítése a Közép – Szabolcsi LEADER HACS területén

7.2 Specifikus cél:

- A hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, esélyegyenlőségének növelése
- Magasabb színvonalú közösségi és humánszolgáltatások biztosítása
-

7.3 Indoklás, alátámasztás:

Az EFOP 1.7 intézkedés keretében előre láthatólag 2017-ben lesz lehetőség az egymást segítő, az elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörésére irányuló programok helyi tervezésére és megvalósítására.

A térség több szempontból is hátrányos helyzetű. A lakosság körében nagy arányban figyelhető meg az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, a munkanélküliek száma, a jövedelemmel nem rendelkező háztartások száma. A hátrányos helyzetű lakosság általában nem rendelkezik szakmával, ami súlyos hátráltató tényező a munkaerőpiacon. A gyerekek a rossz életkörülmények miatt nem tudnak otthon tanulni, az órákra készülni, szüleiktől rossz példát látnak, ezért komoly lemaradásuk van tanulótársaikhoz képest. A gazdasági problémák mellett szociális, kulturális és egészségügyi problémák is jelentkeznek az ilyen csoportokban. A mélyszegénységben élők helyzetének változtatása azért sikertelen, mert nincs meg a megfelelő szinteken a partnerség, az együttműködés, az átfogó koncepció. Az intézkedés célja, hogy a meglévő együttműködésekre, kapcsolatrendszerre, humán kapacitásra, az e területen működő civil szervezetekre és szakemberekre támaszkodva választ adjunk a felmerült szükségletekre, így a területi különbségek csökkentésére.

7.4 A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- OKJ-s szakmai képzések felnőtteknek (előadók, eszközök költsége)
- Felzárkóztató óvodai és iskolai programok (speciális szaktudású pedagógusok, eszközök költsége)
- Egészséges életmód programok (előadók, eszközök költsége)
- Rendszeres iskolán kívüli programok (sport, kulturális, szakkörök) a fiatalok aktív szabadidő eltöltésének biztosítása érdekében (előadók, eszközök költsége)
- Családok önellátásra való ösztönzése képzés – alapvető mezőgazdasági termeléssel és feldolgozással kapcsolatos ismeretek (előadók, eszközök költsége)
- Adatgyűjtés, szükségletek és igények felmérése

7.5 Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedés finanszírozása az EFOP 1.7 forrásból történik.

Az intézkedés a térség hátrányos helyzetű településein élőknek kínál átfogó programot, melynek koordinációja, menedzselése tekintetében erős szakmai támogatási kapacitás kiépítését teszi lehetővé. A hálózatosodás révén megvalósul a települések specifikus EFOP projektek megalapozottságának támogatása.

7.6 A jogosultak köre:

A Közép – Szabolcsi LEADER Egyesület

7.7 A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Nem releváns

7.8. Tervezett forrás

a) Az intézkedésre allokált forrás: 70.000.000,- Ft

b) A támogatás aránya:
100%

c) Projektméret
Nem releváns

d) Támogatás módja:

Elszámolás módja: egyszerűsített költségelszámolás.

7.9 Megvalósítás tervezett időintervalluma:

2016. II. félév – 2019. II. félév

7.10 Kimeneti indikátorok:

a. Támogatott projektek száma (db): minimum 1 db

b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

Szakmai hálózat: minimum 1 db

Műhelymunkákban résztvevők száma: minimum 100 fő

Közösségi programokkal elért személyek száma: minimum 250 fő

8. Intézkedés

8.1 Intézkedés megnevezése: **Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése konzorciumban**

A Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerség keretében segíteni kívánja a helyi LEADER-eket, hogy megfelelően kidolgozhassák és fejleszthessék saját HFS-üket és a klímaváltozásra illetve egyéb környezetvédelmi problémákra megfelelő választ adhassanak.

8.2 Specifikus cél:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat pályázatot kíván benyújtani a **TOP-3.2.1-15 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése** elnevezésű pályázati felhívás keretében. A pályázattal elérni kívánt cél konzorciumvezetői szinten összefogott és koordinált, a helyi önkormányzati konzorciumi tagok Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) felülvizsgálata illetve átdolgozása Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvé (SECAP) vagy a saját SECAP-juk kidolgozása és/vagy a megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek SECAP-jainak összefogása.

Tekintettel arra, hogy az együttműködés feltétel rendszere nem ismert az intézkedés bővebb kifejtésére a későbbiek során kerül sor.

8.3 Indoklás, alátámasztás:

Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedés vonatkozásában a feltétel rendszer még nem ismert.

8.4 A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedés vonatkozásában a feltétel rendszer még nem ismert.

8.5 Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedés vonatkozásában a feltétel rendszer még nem ismert.

8.6 A jogosultak köre:

Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőlegesen tudunk kalkulálni, ennek alapján:

- a Közép – Szabolcsi LEADER Egyesület (amennyiben a rendeletben jogosultságot kap)

8.7 A kiválasztási kritériumok, alapelvek Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedés vonatkozásában a feltétel rendszer még nem ismert.

8.8 Tervezett forrás: Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőlegesen tudunk kalkulálni, ennek alapján:

Az intézkedésre tervezett forrás minimum: 800 000 000 Ft

8.9 A megvalósítás tervezett időintervalluma:

Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőlegesen tudunk kalkulálni, ennek alapján:

A megvalósítás tervezett időintervalluma:

- Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2017. I. félév
- Az intézkedés megvalósításának becsült vége: 2019. II. félév

8.10 Kimeneti indikátorok: Az intézkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat konzorciumi partnerségében kerül megvalósításra, amely intézkedések részletei még nem ismertek, ezért a tervezésnél csak hozzávetőlegesen tudunk kalkulálni, ennek alapján:

A támogatott projektek száma minimum: 1 db

8.2 Együttműködések

A Vidékfejlesztési Program megfogalmazza a térségek közötti együttműködések VP szintű célját: „A térségek közötti együttműködés célja új megoldások ösztönzése a vidéki térségek problémái és fejlesztési lehetőségei összefüggésében.

Az együttműködési projektek a korábbi időszakhoz hasonlóan központi kezelésűek lesznek, vagyis a pályázatokat az IH hagyja jóvá.

Nemzetközi együttműködések: (9.Intézkedés)

- **Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési (ETE) Program**

Az európai határon átnyúló, interregionális együttműködések alapvető kerete az Európai Területi Együttműködés. A sikeres programmegvalósításhoz jó alapot nyújt a 2004-2013 között létrejött nemzetközi kapcsolatok (magyar-szlovák) és a munkaszervezet dolgozóinak korábbi szakmai tapasztalatai a Interreg Közösségi Kezdeményezési programok, Phare CBC és egyéb, kapcsolódó Phare intézményfejlesztési programok végrehajtásában.

A határon átnyúló együttműködési programok pénzügyi keretei nyílt pályázati rendszerben kerülnek felhasználásra az egyenként meghatározott programterületeken, melyek meghatározása az érvényes Európai szabályozás szerint megyei (NUTSIII-szintű) területi alapon történt. A programdokumentumokban rögzített fejlesztési célok és beavatkozási területek mentén lehetséges az együttműködési tevékenységeket finanszírozni. Az egyes programok a nemzeti határokon átlépő együttműködések a "főáramú fejlesztésekhez képest hozzáadott értéket hordoznak, illetve olyan közös problémákat céloznak megoldani, melyek gátolják a résztvevő országok kapcsolódó területei tekintetében az egymásra ható fejlesztések összehangolását, kölcsönös kihasználását".

Ez lehetőséget nyújt a határmenti LEADER HACS-ok számára olyan fejlesztésekre, amelyek enyhítik a helyi népesség fennálló gazdasági és társadalmi elszigeteltségét. Az érintett magyarországi HACS-ok a tervezési időszak elejétől folyamatosan koordinálják ezen programok lehetőségét.

A projektek kiválasztásáról a HACS-ok közösen gondolkodnak, különös hangsúlyt helyezve a NUTSIII-as területi egységek által képviselt igényekre.

Tématerületek:

- **Gazdasági és társadalmi fejlődés:** tapasztalatcsere a vállalkozások közös fejlesztése és a terület turisztikai vonzerejének növelése érdekében; KKV-k közötti és az üzleti együttműködés fejlődésének támogatása; helyi termékek értékesítése, fejlesztése, piaci bevezetése.
- **Környezet- és tájvédelem:** a természeti környezetet ért károsodások kockázatának mérséklése; természeti erőforrások fenntartható használata és menedzsmentje.
- **Emberek közötti együttműködés:** emberek közötti (people-to-people) együttműködés - kisléptékű projektek.

Magyarország–Szlovákia–Románia–Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program

A program **általános célkitűzése** az együttműködés fokozása és elmélyítése Ukrajna és a tagállamok támogatott határmenti régiói között, környezeti, szociális és gazdasági szempontból fenntartható módon.

Tématerületek:

- Isd. a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési (ETE) Programnál

2015. őszen Lengyel – Magyar együttműködési kezdeményezések vették kezdetét, amelyek keretében megállapodtunk, hogy a 2014-2020-as programozási időszakban mindenkét országban jelenleg is tartó tervezés folyamán együttműködések szeretnénk megvalósítani a lublini vajdaságba tartozó LEADER Akciócsoportokkal, valamint azok fejlesztési területeihez tartozó települések önkormányzataival, civilszervezeteivel, egyházaival, vállalkozóival.

Az Erasmus + program keretében is szeretnénk közös együttműködések létrehozni, amelyeket lenginkább az agrárszakképzési területen, de más területeket is érintve kívánunk megvalósítani a Lengyel – Magyar Kooperációs Pályázat keretében.

A nemzetközi együttműködések kialakításához szeretnénk igénybe venni a korábbi, az MNVH által kiírt nemzetközi együttműködések előkészítő programok támogatását is, amely ebben a programozási időszakban is remélhetőleg kiírásra kerül majd.

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület a 2014-2020 tervezési ciklusra **térségek közötti együttműködést** tervez a régió más LEADER csoportjaival az alábbi témákban:

1) Turizmus fejlesztése

Az **együttműködés célja:** Az együttműködés keretében összehangolt, a vallási vagy szakrális jellegű, táji, épített és hely hagyományokon alapuló értékeket bemutató turisztikai fejlesztés megvalósítása.

Indoklás, alátámasztás: A térségek közötti együttműködésben részt venni szándékozó LEADER HACS-ok területe gazdag az értékes egyházi épületekben, kegyhelyekben, vallási emlékekben, szakrális eseményekben. A régióban több HACS területe mellett a miénket is érinti, a Mária út. A tervezett együttműködés lehetséges elemei a települések vallási kultúrkincseinek feltérképezése, az építészeti örökség, a vallási szokások, szakrális rendezvények összegyűjtése, közös adatbázis összeállítása, tematikus utak kialakítása, kapcsolódó marketing tevékenység fejlesztése.

2) Kultúrák találkozása

Az együttműködés tervezett tématerületei: A térségi kulturális értékek bemutatása és népszerűsítése
Az együttműködés célja: A vidéki kultúra fennmaradását, a falusi élet örökségének megőrzését, a térségekben élő nemzetiségek és kisebbségek kulturális értékeinek bemutatását célzó, kulturális összefogást erősítő együttműködés kialakítása.

Indoklás, alátámasztás: A gazdag hagyományokkal, népszokásokkal, kézművességgel, népi iparművességgel rendelkező települések lakossága a földrajzi távolság miatt gyakran nem ismeri más térségek kulturális sokszínűségét. Az együttműködő partnerek térségének bemutatása, bemutatkozása a fogadó térség egy-egy rendezvényén valósul meg.

3) Helyi termékek értékesítési lehetőségeinek kibővítése.

Az együttműködés célja: Helyi termékek népszerűsítése, más térségekre kiterjedő értékesítési csatornák kialakítása, tapasztalatcsere.

Indoklás, alátámasztás: A helyi termékek előállításának és értékesítésének fejlesztése hangsúlyos fejlesztési prioritásként jelenik a Helyi Fejlesztési Stratégiákban, a LEADER HACS-ok területén az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően egyre több helyi termék található. A helyben kialakult eljárásokkal készült egészséges, megbízható, hagyományos ízeket felvonultató termékeknek folyamatosan nőtt a kereslete az elmúlt években. A tervezett projekt rendezvények megvalósításával kívánja elősegíteni az együttműködő partnerek helyi termékeinek kölcsönös megjelenését, bemutatkozási lehetőséget, tapasztalatcserét biztosítva számukra.

4) Hálózatos turisztikai együttműködések

Az együttműködés tervezett tématerületei: Természeti és ökoturisztikai értékek bemutatása és népszerűsítése,

Az együttműködés célja: A Bejárható Magyarország Program, valamint a Naturparkok létrehozásának keretében a térségek táji-, természeti-, kulturális és gasztronómia, továbbá hagyományainak bemutatását célzó, és térségek közötti összefogást erősítő együttműködés kialakítása. A kikötőpontok, megálló helyek sorba kapcsolásával turisztikai termékcsomagok hozhatóak létre.

Indoklás, alátámasztás: A gazdag természeti értékekkel, épített örökséggel, hagyományokkal, népszokásokkal, kézművességgel, népi iparművességgel rendelkező települések lakossága a földrajzi távolság miatt gyakran nem ismeri más térségek kulturális sokszínűségét. Az együttműködő partnerek térségének bemutatása, bemutatkozása a fogadó térség egy-egy rendezvényén valósul meg.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A helyi partnerség jegyében 2015. évben alakult át úgy az Ibrány és Térsége Természetvédelmi Egyesület vidékfejlesztési tevékenységbe bevonásával a jelenlegi Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület, amely 2016. szeptembertől kezdhetette meg az előzetes elismerést követően a HFS tervezéshez kapcsolódó vidékfejlesztési és tervezési feladatainak ellátását. Más előírások között fontos szempont volt a közsféra, vállalkozói sféra és civil sféra megfelelő arányának kialakítása. A három sféra együttműködése először teljesedett ki ilyen nagy arányban. Az Egyesület Alapszabálya is szabályozza a három tagozat arányát, mely szerint a közsféra maximum 40 %-ban, a civil- és az üzleti sféra együttesen minimum 60 %-ban képviselteti magát az Egyesületen belül.

A Helyi Akciócsoport és a munkaszervezet működésében fontos társadalmi szempontok a következők:

- az alulról jövő kezdeményezések felkarolását,
- a helyi lakosság aktivizálását és bevonása a fejlesztési folyamatokba,
- a kapcsolatteremtést, és kapcsolatrendszer illetve együttműködés kialakítását a vidéki térségek között a megszerzett tudás és tapasztalatok közös hasznosítása végett
- a helyi partnerséget erősítő innovációk kifejlesztését vagy adaptálását.

Ezen alapelvek jegyében Egyesületünk munkaszervezete rendszeresen szervez fórumokat a térségben, valamint a heti öt munkanapon ügyfélszolgálattal áll az érdeklődők rendelkezésére. Az Egyesület tagjaira vonatkozó előírásokat az Egyesület Alapszabálya tartalmazza, mely egységes szerkezetbe foglalt változatát a Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület közgyűlése 2015. október 07. napján megtartott közgyűlésén fogadott el. Az egyesület megalakulása óta nyitott, tagfelvétele folyamatos, tagjai sorába bárki, bármikor beléphet.

Az Egyesületnek tagja lehet minden olyan jogi személy, illetve egyéni vállalkozó, aki egyetért az Egyesület céljaival, elfogadja az alapszabályt, rendszeresen fizeti a tagdíjat és felvételéhez a Közgyűlés egyszerű szótöbbséggel hozott határozatával hozzájárul. A tagok felvétele belépési nyilatkozat alapján történik. A tagokat az Elnökség nyilvántartásba veszi és a rendelkezésre álló adatokat az adatvédelmi szabályoknak megfelelően őrzi. A jogi személyiségű tagok jogait képviselőjük útján gyakorolják. Az egyes tisztségekre ezen tagok képviselői választhatók. Tagsági viszonyát a tag kilépéssel bármikor, indokolás nélkül megszüntetheti. A kilépést az Egyesület Elnökének kell írásban bejelenteni.

(1) Az Egyesület célja:

A vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá téve beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében. További cél a vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésem alapuló intézkedések bevezetése, valamint a szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.

Célja a helyi partnerségek megerősítése, alulról jövő vidékfejlesztési politika előmozdítása. Segíti a vidéki szereplőket abban, hogy a térségük lehetőségei hosszú távon erősödjének. Biztosítja a helyi szereplőknek, hogy bekapcsolódhassanak a mindennapjaikat meghatározó fejlesztési folyamatokba.

(2) A célok megvalósítása érdekében az Egyesület fontosabb tevékenységei:

- az érintett területre vonatkozó tanulmányok készítése;
- a területre és a helyi fejlesztési terv tájékoztatására irányuló intézkedések;
- a helyi fejlesztési terv előkészítésében és végrehajtásában közreműködő személyzet képzése;
- promóciós rendezvények és vezetőképzés;
- helyi fejlesztési terv végrehajtása.
- jól azonosított szubregionális vidéki területekre irányuló területalapú, helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása, multiszektorális tervezése és végrehajtása, a helyi gazdaság különböző ágazatainak szereplői és projektjei közötti kölcsönhatáson alapulva;
- helyi köz- és magánszférabeli partnerségek kialakítása;
- a helyi fejlesztési stratégiák megvalósítására vonatkozó döntéshozatal;
- az Egyesület működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatok és tevékenységek;
- a helyi fejlesztési terv/stratégia megvalósításának pénzügyi igazgatása;
- részvétel a belföldi és az európai hálózatok találkozóin;
- a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott animációs és hálózatépítési (networking) feladatok teljesítése;
- Helyi Fejlesztési Stratégia vonatkozó információszolgáltatás;
- az emberi erőforrások fejlesztése a helyi együttműködés és partnerség elősegítése érdekében; konfliktuskezelés;
- a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását célzó projektek vonatkozásában a több szektorra kiterjedő együttműködések ösztönzése és támogatása;
- az Egyesület tevékenységének népszerűsítése;
- a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában résztvevő partnerek képzése;
- az Egyesület tagjainak képzése a Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtása érdekében;
- az érintett területekre vonatkozó tanulmányok készítése;
- az Egyesület képviselete különböző tanácskozásokon és eseményeken.

Az Egyesület céljainak megvalósítása érdekében együttműködik a Miniszterelnökség Irányító Hatóságával és illetékes szervezeti egységeivel, valamint a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal illetékes szervezeti egységeivel.

Az Egyesület struktúráját bemutató leírás az **V. számú mellékben** kerül részletezésre

(4) A jelöltek közül a Közgyűlés 5 éves időtartamra, titkos szavazással, egyszerű szótöbbséggel választja az Elnökség tagjait.

(1) Az Elnökség saját ügyrendje szerint működik, *de évente legalább három alkalommal ülésezik, illetve elnökségi döntési igénylő ügyben szükség szerint gyakrabban is tarthat ülést.* Az Elnökség összehívására, az ülések dokumentálására, a Közgyűlésre vonatkozó rendelkezések irányadók.

(2) Az Elnökség feladatai és jogkörei:

Az Elnökség hatáskörébe tartozik a Közgyűlés által hatáskörébe utalt feladatok ellátása, valamint a Közgyűlés összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök:

- a) Munkaszervezet vezetéséért felelős Munkaszervezet vezető kiválasztása;
- b) Munkaszervezet feladatot ellátó társaság kiválasztása és szerződés feltételeinek megállapítása;
- c) dönt két Közgyűlés közötti időszak között az Egyesület ügyeiben, kivéve azokat a tárgyköröket, amelyeket az alapszabály vagy jogszabály a Közgyűlés hatáskörébe vagy más személy, egység hatáskörébe utal,

de különösen:

- d) javaslatot tesz a tag személyére;
- e) határoz tag törlése ügyében;
- f) elkészíti az éves beszámolót;
- g) dönt a helyi vidékfejlesztési stratégia/terv végrehajtása során felmerülő delegált feladat ellátásával összefüggő, Munkaszervezet által összeállított kérelem elfogadásáról, esetleges visszautalásáról;
- h) dönt az Elnök által felterjesztett támogatási rangsor(ok) alapján a forrás(ok) allokációjáról;
- i) utasítja az Elnököt a forrásallokáció során feltárt eljárási hibák javítására;
- j) jóváhagyásra előkészíti a Közgyűlésnek a 1698/2005/EK rendelet által átfogott III. és/vagy IV. tengelyes intézkedések végrehajtása érdekében, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal útmutatásával összhangban elkészített Szervezeti és Működési Szabályzatot (SZMSZ), javaslatot tesz annak módosítására.

(3) Határozatképesség:

Az Elnökség határozatképes, ha az Elnökségi tagok legalább 50 %-a és még egy elnökségi tag jelen van.. Minden Elnökségi tagot egy szavazat illet meg. Az Elnökség üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Felügyelő Bizottság Elnökét.

Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása a VI. számú mellékletben kerül részletezésre.

A HACS működésével és a pályázatok kiválasztásával kapcsolatos döntéshozatali folyamatoknál, szinteknél minden esetben érvényesül a KSK rendelet 34. cikk (3) pontja.

Az értékelés/kiválasztás folyamatának bemutatása:

Fentiekkel összefüggő elem a **pályáztatás folyamatának leírása**. Meghirdetése központosított szabályozott módon meg. A pályázati lehetőségek népszerűsítésének módját, a pályázók segítségének (a pályázatok teljessé tételének segítése) tervezett módszerét a kommunikációs terv fejezet tartalmazza. A pályázatokat / intézkedéseket éves rendszerben, félévenkénti megjelenéssel a cselekvési tervben ütemezettek alapján kívánjuk meghirdetni. Célunk az intézkedésekre allokált források teljes felhasználása. Az ütemezésnél figyelembe vettük a 3 felülvizsgálati lehetőséget az esetleges igényenkénti átcsoportosításokkal. A pályázatok értékelését folyamatos pályáztatással és szakaszos értékeléssel kívánjuk megvalósítani. A folyamatban résztvevő döntéshozatali és előkészítő

szinteket és a feladatuk és a felelősségük leírását a fenti táblázat tartalmazza. HACS-unk HBB működését az IH által elfogadott külön SzMSz tartalmazza.

A döntéshozás módjai:

- ahol megalkotásra kerültek a pályázati adatlap vizsgálatához pontozások, ott súlyozásos pontozás,
- ahol nem került meghatározásra pontozás, ott konszenzus szavazással történik a döntéshozatal.

A legfontosabb kiválasztási szempontrendszer a HFS céljaihoz és intézkedéseihez való illeszkedés vizsgálata, kiemelve a munkahelyteremtést, az együttműködést és az innovativitást és a közösségi szerepvállalást.

Az előbbi folyamatok **dokumentálásának** bemutatása elengedhetetlen része a megvalósításra vonatkozó rész leírásának:

- Az értékelés/kiválasztás folyamatát és a felelősségi jogköröket "Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása" pontban található táblázat tartalmazza.

A **kiválasztás és az eredményének kommunikálása** a pályázók felé szintén fontos része a megvalósítás folyamatának (milyen csatornán, mennyi időn belül):

- a ponthoz tartozó feladatokat a 8.4 fejezet (Kommunikációs terv) tartalmazza.

Az **összeférhetetlenség** kizárásáról a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet VI. fejezet 39.§. rendelkezik. Ez alapján és az Európai Számvevőszék alábbi szabályai szerint:

- a) azok, akik részt vettek a projektek kidolgozásában (tartalmának kialakítása, pályázat elkészítése), nem vehetnek részt az adott felhívásra beérkező pályázatokkal kapcsolatos döntés előkészítésben (a projektek értékelése) és a döntésben (kiválasztás);
- b) a munkaszervezet csupán segítséget nyújthat a projektek fejlesztése, pályázatok elkészítése során (javasol, tanácsol, információt szolgáltat), de nem dönthet tartalom felett és nem írhatja meg a pályázatot vagy annak részeit;
- c) bárki, aki érintett egy adott projektben, nyilatkoznia kell erről, és nem vehet részt az értékelésben.

A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében:

A HACS / egyesület vezetése és operatív szervezete mind a civil, egyházi, önkormányzati és vállalkozói szférában közismert, igénylik a segítségünket kiemelve a támogatási források megismerésében és az azokhoz való hozzájutásban, kooperációk kialakításában. Az összeférhetetlenségi és titoktartási követelményeket és etikai kódexet valamennyi munkavállalóra folyamatosan alkalmazzuk. A munkavállalók kiválasztása felhívás útján, nyílt módon történt. A munkaszervezet vezető felsőfokú szakképzettséggel és 10 éves vidékfejlesztési, pályázatírási és közbeszerzési és közigazgatási ügyviteli tapasztalattal rendelkezik. Az ügyintézői feladatok ellátását egy fő részmunkaidőben foglalkoztatott, több éves ügyintézői gyakorlattal rendelkező munkatárs látja el. Mobil telefon és internet előfizetéssel teszünk eleget a telekommunikációs feltételek megteremtésének.

A működés fizikai feltételeinek bemutatása:

A munkaszervezet a hatékony munkaerő gazdálkodás (és szakértelem) figyelembe vétele okán kiszervezéssel oldja meg a könyvelési és jogi feladatokat. Ennek megfelelően külső vállalkozási szerződés alapján megbízott könyvelő végzi a bérszámfejtési, könyvelési feladatokat, a bejelentések és bevallások elkészítését a különböző hatóságok felé. Továbbá külső megbízott ügyvédi iroda végzi az alapidokumentumokkal kapcsolatos jogi munkát és minden más, a tevékenységgel kapcsolatos jogi ismeretet igénylő feladatok ellátását. Külső megbízással láttatjuk el majd a rendeletben előírt könyvvizsgálói feladatokat is. Egy irodával rendelkezünk, telephelyünkön, melyet bérlünk az Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtártól. Az iroda mára már bútorozott (folyamatosan került kialakításra), melyet saját forrás felhasználásából valósítottunk meg. A munkaszervezeti iroda technikai eszközei még hiányosak, jelenleg csak bérelni tudjuk azokat, de ennek ellenére az iroda technikai felszereltsége megfelel az előírásoknak és biztosítja a munkavégzés feltételeit (internet,

fényképezőgép, projektor, fénymásoló, számítógép, stb.), elhelyezkedése központi, az ügyfelek számára jól megközelíthető.

A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása:

A pénzügyi tervben 2,5 fő munkatárs alkalmazását tervezzük, melynek munkamegosztása 1 fő munkaszervezet vezető, 1 fő számviteli ügyintéző, 1 fő részmunkaidős ügyintéző – adminisztrátor munkatárs. A tevékenység az Egyesület székhelyén, Ibrányban valósul meg 2 db kisméretű, tetőtéri irodahelyiségben. A működési forrás tervezésénél figyelembe vettük a várható egyéb pályázati lehetőségeket (EFOP 1.7, Erasmus +, Térségek közötti együttműködések menedzsmentje, Nemzetközi együttműködések menedzsmentje).

A munkaszervezet működési forrásait a VP előírásainak megfelelően 60 % működési költség 40 % animációs költségekre terveztük. Az egyéb bevételek között a projektmenedzsmenti és a tagdíjakat terveztük. Természetesen ez kiegészíti az EMVA LEADER 19.4. alintézkedés és a 22/2015. (V.18) IH közlemény szerinti működési forrásokat. Az Egyesület 2014-2020-ra vonatkozóan **415 000 000 Ft** indikatív keretösszeggel kalkulálhat.

A HFS tervezési folyamatot és a stratégia megalkotását az Egyesület Munkaszervezete koordinálja, amely munkáját az Egyesület tagságából felállított Tervezést Koordináló Csoport segíti. A TKCS tagjai véleményező és javaslattevő szerepet látnak el különböző tematikák alapján (gazdaságfejlesztés, turizmus, esélyegyenlőség, roma kérdés, kultúra, oktatás, hagyományőrzés, egyház, ifjúság, civil, önkormányzatok stb.).

A TKCS tagság megegyezik az elnökség tagságával, amely a nem elnökségi tag települési önkormányzatok polgármestereivel egészül ki.

1.4. Kommunikációs terv

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület kommunikációja során a külső kommunikáció mellett kiemelt figyelmet fordít a belső kommunikációra is. Az elkövetkezendő időszakban még aktívabban kívánjuk a kommunikációt fejleszteni hozzáigazítva a tevékenységi struktúrát a stratégia 2014-2020 évi specifikus céljaihoz és intézkedéseikhez. A térségben élők hatékony és magas színvonalú tájékoztatásának előfeltétele, hogy az Akciócsoporton belül megfelelő belső kommunikáció valósuljon meg. Ennek érdekében az Akciócsoport tagjai, vezetősége, bizottságai, munkaszervezete több kommunikációs csatornán is érintkezik és közöttük az információ-áramlás szabadon történik. A belső kommunikáció során használt eszközök: személyes élőbeszéd (megbeszélés, tájékoztató, beszámoló stb.), telefon, internet, elektronikus levelezés, hagyományos levelezés. Munkaszervezeti megbeszélések, közgyűlések, rendkívüli közgyűlések, Fb ülések, tervezési és felülvizsgálati ülések, döntő biztosságok ülésezése. A belső kommunikáció átalakítása az egyik legfontosabb feladata. A megfelelő belső kommunikáció a stabil külső kommunikációnak is alapfeltétele. A belső kommunikáció kölcsönös előnyökön alapuló fenntartása az Egyesületnek és a tagoknak is egyaránt érdeke. Az Egyesületnek a belső kommunikáció eredményeképpen a tagság részéről hozzá eljutó tények hatékony külső kommunikációvá átalakításában kell fejlődni.

Célcsoportok meghatározása

Közvetlen tervezési, működési területen belül

- az Egyesület működési területéhez tartozó 8 település összlakossága, a térségekben A működő vállalkozások, civil szervezetek, közigazgatási intézmények, és valamennyi település potenciális pályázója.

Közvetlen tervezési, működési területen kívül

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület szakmai partnerei:

- A Magyarországi LEADER Helyi Akciócsoportok

- Szabolcs- Szatmár – Bereg Megyei Megyei Önkormányzat Hivatala
- Szabolcs- Szatmár – Bereg Megyei MVH Nyíregyházi Kirendeltsége,
- Szabolcs- Szatmár – Bereg Megyei NAK Nyíregyházi Kirendeltsége,
- Szabolcs- Szatmár – Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség
- ENEREA Nonprofit Kft. – ÉAR Energia Ügynökség Nonprofit Kft.
- Magyar Nemzeti Vidéki Hálózattal
- Magyar Naturpark Szövetséggel
- Miniszterelnökség és a szakminisztériumok
- országos és nemzetközi partnerek
- a vidékfejlesztés iránt érdeklődők

A kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása beleértve a pályázók és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának módját

A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület az alábbi kommunikációs eszközöket alkalmazza a tevékenységek típusainak bemutatására:

Honlap alkalmazás: Egyesületünk önálló weboldalt működtet. Weboldal elérhetősége: www.kozepszabolcsileader.hu.

E-mail: E-mail cím: kozepszabolcsileader@gmail.com. A tagsággal a kapcsolattartás legjellemzőbb formája az e-mail. Csoportos levélküldésre alkalmas levelező listánk áll rendelkezésre. 2016-tól célunk havi és rendkívüli hírlevél küldését megvalósítani, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben terjedjen az információ a hatékonyabb együttműködés és projektmegvalósítás érdekében.

Facebook: <https://www.facebook.com/kozepszabolcsi.leader>

A Facebook és az egyesületi honlap dinamikus tartalmi egységben működik jelenleg és a későbbiekben is. Jelenleg is minden hasznos információt közzéteszünk a facebook oldalon és a honlapon is egyaránt.

Telefon: Az Egyesület két munkavállalója rendelkezik egy-egy mobil telefonnal, mely telefonszámok elérhetőek a www.kozepszabolcsileader.hu weboldalunk kapcsolatok kategóriában található. A telefonon történő kapcsolattartás a többség számára a leggyorsabb ügyintézési mód, azonban tartalmilag egyáltalán nem teljeskörű valamint a telefonon történő kommunikáció nem rögzített, nem visszakövethető ezért hasznosnak gondolnánk egy ügyfélkezelő szoftver működtetését, melynek segítségével az ügyfélkapcsolat nyomonkövetését segítené.

Személyes kapcsolattartás: Az Egyesület munkaszervezete a hét minden munkanapján ügyfélfogadást biztosít a munkaszervezet irodájában, melyet továbbra is kívánja biztosítani az ügyfelek számára. Fórumok, rendezvények, műhelymunkák szervezése. Kiállításokon való közös megjelenés. Személyes tanácsadás, beszélgetések. Képviselőtestületi üléseken, civil szervezetek megbeszélésein való megjelenés, beszámoló tartása. Egyesületünk fontos kommunikációs eszköze a nyilvános fórumok megtartása, járási, mikrotérségi szinten, a legtöbb esetben a helyi IKSZT-el közös szervezésben. A potenciális pályázók, érdeklődők számára e fórumok a kérelmek kiírásának időszaka és a benyújtási határidő közötti időpontban kerülnek meghirdetésre és megszervezésre. Ugyanakkor a kérelem kifizetési időszakokban, és más vidékfejlesztéssel kapcsolatos pályázati időszakokban is az adott témáról szervezünk forumokat.

Kiadványok: Kiemelten kell figyelni arra, hogy tartalmában összhangban kell lennie az egyesület egyéb kommunikációs eszközeivel (jelenleg nem áll rendelkezésre, csak tervszinten van).

Kisfilmek: Az Egyesület kiemelten figyelmet fordított eddig is, hogy a nagyobb szabású rendezvényeken, konferenciákon videó anyag is készüljön, a későbbiekben is kiemelt figyelmet kell fordítani rá és összhangban kell lennie az egyesület más kommunikációs eszközeivel.

Médiában való megjelenés: Egyesületünknek továbbra is célja a médiában történő információ nyújtás. Az Egyesület számára fontos kommunikációs csatorna a helyi média (megyei lapok, helyi újságok, helyi kábeltelevíziók, Kölcsey televízió, Ibrányi Hírmondó, stb) mivel az adott településeken helyi szintű hírlapokon, hírmondókon, megyei napilapokon, interneten, helyi/térségi TV-n keresztül szinte minden házhoz eljut a közvetített információ. Az időszakosan megjelenő tájékoztatók, ismertető, beszámoló megjelenésének gyakorisága az aktuális információk tartalmától és mennyiségétől függ.

A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja

Az Egyesületről szóló információkat legkönnyebben a www.kozepszabolcsileader.hu honlapon érhetik el az érdeklődők. A honlapon közzé vannak téve az elérhetőségi adatok, így a tagok, érdeklődők könnyen elérhetik a munkaszervezet tagjait. A honlap az aktuális információkat tartalmazza, a teljesség igénye nélküli felsorolva a legfontosabb témákat:

- a Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) rövid ismertetését, céljait, prioritásait, intézkedéseit, aktualitását;
- a pályázatrendszerét (a nem LEADER pályázatok/kérelmek beadási határideje, a beadás helye, a tanácsadás és információszolgáltatás helye és ideje);
- a pályázati dokumentáció, a kérelmekhez kapcsolódó formanyomtatványok, információs anyagok, ezek biztosításáért felelős személyek, szervezetek elérhetőségét,
- a Vidékfejlesztési Program és kapcsolódó tematikájában kapcsolódó Operatív Programok (TOP, GINOP, EFOP) intézkedéseiről szóló legfontosabb információkat (törvényi háttér, időhatárok, hozzáférés stb.),
- a HFS végrehajtásában közreműködők felkészítéséhez, képzéséhez biztosított tájékoztatásokat,
- egyéb információkat, településfejlesztési, szervezetfejlesztési lehetőségekről, aktuális pályázatokról,
- a támogatásban részesülők listáját, hozzájárulásukkal projektjeinek rövid bemutatását.

Azonnali információcserére és visszacsatolási lehetőségre a személyes fórumokon, műhelymunkákon, rendezvényeken, helyi termék vásárokon és a munkaszervezet irodájában van lehetőség. Az egyesület fórumain és rendezvényein szintén lehetőség van az információcserére. A munkaszervezet igény szerint szívesen tart beszámolókat egyéb szakmai fórumokon, rendezvényeken, a helyi terékek népszerűsítéséhez kapcsolódó kiállításokon, rendezvényeken.

A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

A Egyesületnél fokozottabban kell hangsúlyt fektetni a kommunikációval kapcsolatos feladatokra. Ezen a területen nincs szakképzettsége egyik munkatársnak sem. Mindenkinek szüksége van tudásbővítésre általános és belső, külső irányú kommunikáció terén is.

A HFS-el kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve

A Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) tervezési időszakában külön kiemelt figyelmet szentelünk a megfelelő tájékoztatásra. Ilyen fórumok, műhelymunkák során a legfontosabb témákat vitatjuk meg, illetve kérjük a jelenlévők véleménynyét a minél szélesebb körű társadalmi bázison alapuló tervezés érdekében. A legfontosabb témák amelyek megvitatásra kerültek, kerülnek:

- a HFS kidolgozása menetének ismertetése, céljai, prioritásai, intézkedései, SWOT analízise
- a Vidékfejlesztési Program intézkedéseiről és kapcsolódó Operatív Programokról . szóló legfontosabb információk átadása (törvényi háttér, időhatárok, hozzáférés stb.),
- a kérelem beadás rendje (beadási határideje, a beadás helye, a tanácsadás és információszolgáltatás helye és ideje);
- tájékoztatás a kérelmekhez kapcsolódó dokumentációról, a formanyomtatványokról, csatolandó mellékletekről, információs anyagokról, ezek biztosításáért felelős személyek, szervezetek elérhetőségéről.

Az Egyesület weboldala – www.kozepszabolcsileader.hu – a helyi közösséggel kapcsolatos információk megosztóhelye.

Tevékenység	Kommunikációs eszköz	Időpont
TKCS ülések és műhelymunkák szervezése, lebonyolítása	email, honlap, személyes műhelymunkák, konzultációk	2015. szeptember - 2016. január
HFS draft elfogadása	közgyűlés	2016. március 23.
HFS tervezet és előadási Anyagok honlapon való megjelenése	honlap	2016. március 23.
HFS esetleges módosításának elfogadása	közgyűlés	2016. május-június 10.

HFS pályázatainak tervezett 1. körös kiírása	e-mail, honlap, személyes	2016. negyedik negyedév
HFS pályáztatási időszakok	e-mail, honlap, személyes	2016. októbertől fél évente (forráskimerülésig)

A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

A LEADER forrás működési terhére a kommunikációs feladatokat 8 órában végzi az Egyesület munkatársa. Ezek a költségek költségek kiegészülnek egyéb megjelenések, marketing eszközök ráfordításaival. Az éves költségigény előre láthatólag egy millió Ft, amely a munkatárs bérköltségét is tartalmazza.

8.5. Monitoring és értékelési terv

A program monitoringjának kulcsa, hogy a monitoring mutatószámok aktuális értékeit a program végrehajtói (munkaszervezet) folyamatosan gyűjtsék és értelmezzék, lehetőséget biztosítva ezáltal a HACS vezetés számára, hogy rendszeresen egyértelmű jelzést kapjon a program és az egyes projektek aktuális állásáról. A tevékenység tulajdonképpen magában foglalja az indikátorok meghatározását, majd a végrehajtás fázisában az adatgyűjtést és elemzést, a javaslattevő az esetleges beavatkozásra.

1. Az indikátorok definiálása, a célok meghatározása

Az indikátorok definiálása a célok meghatározása az intézkedés leírásoknál megtörtént. A HACS munkaszervezete folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázott és megvalósuló projekteket. A szerződéssel, támogatói okirattal (a továbbiakban együtt: támogatási szerződés) lekötött fejlesztési források összegének gyűjtése a helyi döntések eredményeinek összegzése. Az indikátor - a lekötött fejlesztési forrás - összegzése döntési forduló zárásakor történik. A kedvezményezettek kifizetési kérelmeinek kifizető ügynökség által történő jóváhagyása alapján gyűjt adatot, szorosan együttműködve a kedvezményezettel és a kifizető ügynökséggel. A pályázó adatszolgáltatása önkéntes, a kifizető ügynökség szerződés alapján teszi hozzáférhetővé a LEADER pályázatok kifizetési adatait vagy nyilvánosságra hozza a kifizetések előrehaladását. Az indikátor - a kifizetésre került fejlesztési forrás - gyűjtése folyamatos, összegzése negyedévente történik.

2. Monitoring adatok feldolgozása és a feldolgozásból származó információ visszacsatolása

A monitoring adatok feldolgozása folyamatos, összegzésük negyedévente történik, visszacsatolás a döntéshozó szerv/szervek részére igény szerinti, de minimum azok gyűlésein előrehaladási tájékoztató jelentésként és döntések előkészítése valamint a HFS felülvizsgálata során.

3. HACS saját teljesítmény (pl. forrás-felhasználás, animációs tevékenység eredményei, saját szervezeti és szakmai fejlődés, fenntarthatóság, egyéb célok teljesülése stb.) értékelése

A saját teljesítmény adatainak gyűjtése és feldolgozása folyamatos, összegzésük negyedévente valósul meg a munkaszervezet által. Visszacsatolás a döntéshozó szerv/szervek részére igény szerint, de minimum azok gyűlésein tájékoztató jelentésként, illetve döntések előkészítése, valamint a HFS felülvizsgálata során történik. Értékelést a döntéshozó szerv/szervek végeznek, a kitűzött céloknak megfelelően elfogadják az eredményeket vagy azok módosításáról, megváltoztatásáról döntenek.

4. Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikálása

A HFS és egyes tevékenységek felülvizsgálata a HACS teljes tagságának bevonásával fórumokon, döntéshozó szervek gyűlésein és belső elektronikus levelezés segítségével történik. Az eredmények belső kommunikálása és terjesztése a HACS területén, nyilvános fórumokon, hírlevelekben és a honlapon valósul meg. Az eredmények külső kommunikálása a honlapon, esetenként megyei vagy országos médiában, felkérésre megyei, regionális vagy országos rendezvényen történhet.

Az eredmények összegyűjthetők a projektdokumentációkból, ha a beadott dokumentációban nincs

benne a szükséges adat, akkor megkeressük az ügyfeleket. A munkaszervezet előre elkészített formanyomtatványokon kéri be a fejlesztéssel kapcsolatos adatokat. Az értékelést a HACS-unk - munkaszervezeti és elnökségi szintek előkészítésével - végzi. Az önértékelés a visszacsatoláshoz és a változások előkészítéséhez a leghatékonyabb módszer.

9. Indikatív pénzügyi terv

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (2016. 12. 07-i Támogató Okirat szerinti fejlesztési összeg: ~~241 724 485 Ft~~ 298 988 706 Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés						
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1	Képzési programok megvalósítása a Közép- Szabolcsi LEADER HACS területén	0	25 000 000 0	0	0	0	25 000 000 0	7 0
2	Helyi termék piacra jutásának és feldolgozásának segítése	0	80 000 000 120 000 000	80 000 000 177 264 221	0	0	180 000 000 120 000 000 177 264 221	51 50 60
3	Közösségi terek fejlesztése és/ vagy térfigyelő rendszer kialakítása a LEADER HACS területén	0	0 93 724 485	61 350 000 93 724 485	61 350 000 0	0	122 700 000 93 724 485	30 38 30
4	Közösségépítő és/vagy hagyományörzésre épülő rendezvények támogatása	0	8 000 000 0	0 8 000 000	0	0	8 000 000	2 3,3 3
5.	Közösségi célú közlekedés fejlesztés	0	35 000 000 0	35 000 000 20 000 000	0	0	35 000 000 20 000 000	10 8,7 7
	Összesen	0	125 000 000 213 724 485 0	175 000 000 28 000 000 298 988 706	52 700 000 0	0	352 700 000 241 724 485 298 988 706	 100 %

Más Operatív Programból tervezett intézkedése

6	Térségek közötti és nemzetközi együttműködések támogatása	0	75 000 000	75 000 000	0	0	0	150 000 000
	EFOP 1.7 Közösségfejlesztés, szakmai kapacitás erősítése	0	35 000 000	35 000 000	0	0	0	70 000 000
	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése konzorciumban	0	500 000 000	300 000 000	0	0	0	800 000 000
	ÖSSZESEN		610 000 000	410 000 000	0	0	0	1 020 000 000

HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (M Ft)

(2016. 12. 07-i Támogató Okirat szerint felhasználható működési és animációs keret: 57 264 221 Ft)

	Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés					
	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
Működési költségek: (TO szerintit keret 85%-a = 48 674 588 Ft)	9,7 M Ft.	9,7 M Ft.	9,7 M Ft.	9,7 M Ft.	9,7 M Ft.	48,7 M Ft
Animációs költségek: (TO szerintit keret 15%-a = 8 583 633 Ft)	1,7 M Ft.	1,7 M Ft.	1,7 M Ft.	1,7 M Ft.	1,7 M Ft.	0,85 M Ft
Egyéb tervezett bevételek ³ (tagi befizetés, kölcsön/hitel, más pályázat)	2,7 M Ft	2 M Ft	2 M Ft	2 M Ft	2 M Ft	10,7 M Ft
Összesen	14,1 M Ft	13,4 M Ft	13,4 M Ft	13,4 M Ft	13,4 M Ft	67,7 M Ft

Ibrány, 2017. április 13.

Kapcsolatok a megyeszékhellyel

A térség gazdasági és társadalmi életét meghatározza a megyeszékhely közelsége. Nyíregyháza közúton a 4-es úton 20-30 percen belül elérhető. A jó megközelíthetőség, valamint a megyeszékhely kedvezőbb munkaerő keresletének köszönhetően az ingázás a településekről jelentősnek mondható: a foglalkoztatottak 52 %-a más településen, főként Nyíregyházán talál magának munkát. A fontosabb hivatalok, gazdaságfejlesztő szervezetek megyei és regionális kirendeltségei szintén a megyeszékhelyen találhatók.

Foglalkoztatottság, munkaerő helyzetkép

A munkanélküliségi ráta a megyében legmagasabb az országban, a foglalkoztatás pedig a második legalacsonyabb. Jellemző az elvándorlás, a vállalkozások megszűnése, a forráshiányos önkormányzatok magas száma és a roma népesség magas aránya (Ezekre részletesen is kitérünk a későbbiek során).

A települések, hasonlóan a megyei és kistérségi helyzethez, jelentős mennyiségű és olcsó munkaerő-állománnyal rendelkeznek. A rendelkezésre álló munkaerő összetételét vizsgálva a következő főbb megállapítások tehetők:

- A térség együttes lakosságszáma kb. 21 600 fő
- A munkaképes korú népességből 11,9 % az álláskereső aránya
- A munkanélküliek 52 %-a 189 napon túli, ún. tartósan munkanélküli. Az

munkaerőpiaci reintegrálásuk jelentős nehézségekkel jár, hiszen nagy részük legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

- A nyilvántartott álláskereső 88 %-a fizikai foglalkozású
- A nyilvántartott álláskereső 62 %-a 40 évesnél fiatalabb, jelentős (11 %) a

pályakezdők aránya is.

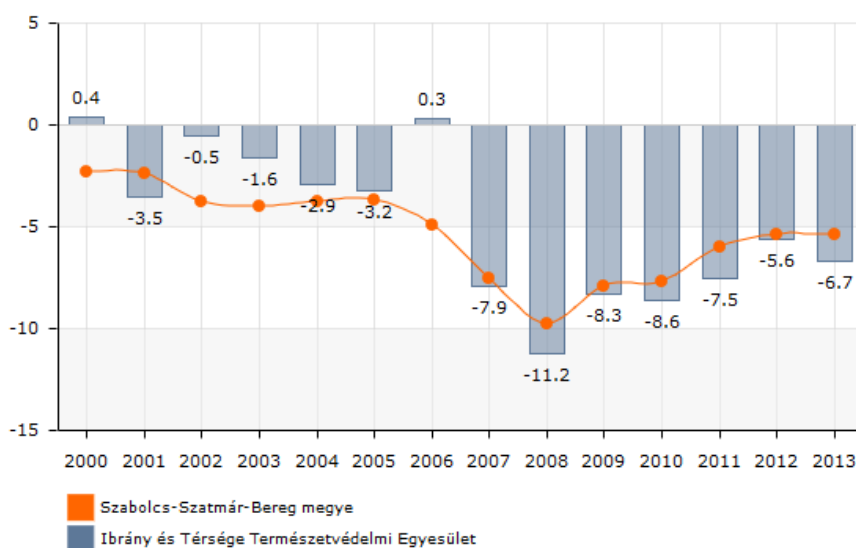
- Az aktivitási ráta elmarad az országos és régiós értékektől is: a munkaképes korúak mindössze 42 %-a foglalkoztatott. A népesség gazdasági aktivitásának alacsony volta a munkanélküliségi rátában és a jövedelmi adatokban is tükröződik.
- A népességből a fiatalok aránya viszont meghaladja az országos adatokat: a népesség 24 %-a 18 évnél fiatalabb, tehát biztosított a munkaerő-utánpótlás.
- A helyben lakó képzett munkaerő helyi munkalehetőségek híján jellemzően a megyeszékhelyre ingázik munkába, azonban szívesebben vállalna helyben munkát
- A települések változó műszaki feltételek mellett, de rendelkeznek a közművelődés, egészségügy és szociális alapellátáshoz szükséges feltételekkel, ez alól néhány kisebb község a kivétel. A települési önkormányzatok többségében hátrányos helyzetűek. A néhány évvel ezelőtti forráshiányos önkormányzatok gazdasági helyzete tovább romlott, fejlesztésre szinte alig tudnak forrást elkülöníteni, a fejlesztési forrásokat jellemzően hitelből finanszírozzák melynek kapcsán olykor a likviditási probléma sem ismeretlen egy-egy település számára.
- Kiemelt feladat a különböző szempontból hátrányos helyzetű csoportok és az itt élő nagyszámú roma lakosság társadalmi integrációjának gyorsítása a foglalkoztatás, oktatás, képzés, kultúra, egészségügy, és lakhatás területén. Jelentős lehetőséget biztosíthat a felzárkózásban és a társadalmi integrációban a tanodaprogram, illetve a nemzetiségi kultúrára alapuló programok megvalósítása, azokba történő bevonás.
- Fejlesztési lehetőségeinket erősítő tényező a terület déli részét megközelítő M3-as autópálya, Nyíregyházán keresztül a Rétköz elérhetősége is javult. Települések idegenforgalmi arculatának javítása érdekében elengedhetetlen a régi műemlék, helyi védelem alatt álló és utcaképi

szempontból fontos épületek felújítása. Terek, utcák látványképének javítása, homlokzati rehabilitációja. Szükséges a térség arculatának, marketingjének kialakítására. Általános ismertségének növelése. Sajnos továbbra is **domináns probléma a fiatalok és az értelmiség elvándorlása**. Egyik legnagyobb kihívás ennek a problémának a kezelése.

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbsége, ezer lakosra vetítve.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

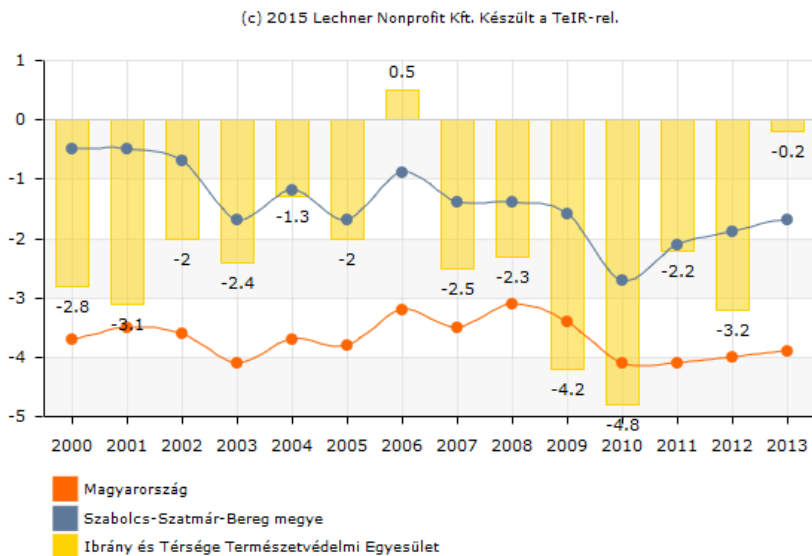

Demográfiai helyzet

A térség népsűrűsége alacsony 80 fő/km². A terület periférikus elhelyezkedése, ártéri adottsága, a gazdaság, az infrastruktúra fejletlensége és a városi központok elérhetőségének nehézsége miatt, a népesség száma fogy, és a városokra koncentrálódik. A népesség fogyás mértéke az országos átlagnál kedvezőbb. A természetes szaporodási mutatók azonban rendkívül rossz képet mutatnak, e tekintetben a népesség fogyása meghaladja a megyei átlagot. A legtöbb településen a halálozások száma meghaladja a születések számát. A vándorlási különbség kisebb, mint a megye más térségeiben, de magasabb a régiós átlagnál, zömmel a fiatal képzett rétegek aránya csökken a teljes lakosságon belül. Az állandó népességhez viszonyítva, magas a 60 évesnél idősebbek aránya. A népesség csökkenése hosszabb távon a kisebb települések elnéptelenedéséhez, a lakosság előregedéséhez vezet.

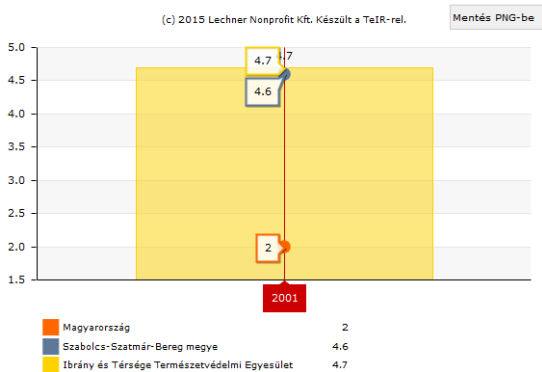
Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az elveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya (%), 2001

A 2001-es népszámlálás során magukat cigány (románi, beás) etnikai kisebbséghez tartozónak vallók a lakosság százalékában.

A roma népesség számának és arányának ugrásszerű növekedése jellemző, ám ez nem térség specifikus, az ebből eredő problémák megoldása is országos intézkedéseket igényel. A cigány származásúak arányának drasztikus növekedése a térség fejlődése szempontjából különösen meghatározó jelentőségű, mivel iskolázottságuk igen alacsony, következésképp foglalkoztatásuk lehetőségei, még az esetleges ösztönző támogatások ellenére is minimálisak. Az általános iskoláskorúak között a roma tanulók aránya becslések szerint meghaladja a 40%-ot. Ez egyes településeken, mint pl. Paszab a 90%-ot is eléri.

A Romák élethelyzetét tükrözi, hogy az átlag életkor esetükben 10 évvel alacsonyabb, mint a többségi társadalomé. A kistérség lakosságának egészségügyi állapota az országos átlag alatt van, bár tapasztalható, főleg a fiatalabbak részéről igény az egészséges életmódra ösztönző programok megvalósítására, az ehhez szükséges infrastrukturális háttér kiépítésére.

Civil és társadalmi szervezetek:

Meglepően nagy szám a települések gazdasági, társadalmi mutatóiból nem következtethetnénk ekkora civil aktivitásra. Sajnos az egyesületek döntő többsége a minimális tagdíjon kívül önkormányzati támogatásból gazdálkodik. Jelentős civil szervezetek több mint fele szabadidős tevékenységre szerveződött. A nagy múltú szervezetek szabadidős tevékenységekre szerveződtek. A civil szervezetek erősítésében jelentős gazdasági és foglalkoztatási tartalékok vannak a térségnek. A Helyi Közösség határain túlnyúló együttműködési

törekvések rajzolódnak ki. Rendszeres információs- és szakmai tapasztalatcsere lehetőség áll a civilek rendelkezésére, melynek struktúráját erősíteni és szélesíteni szükséges.

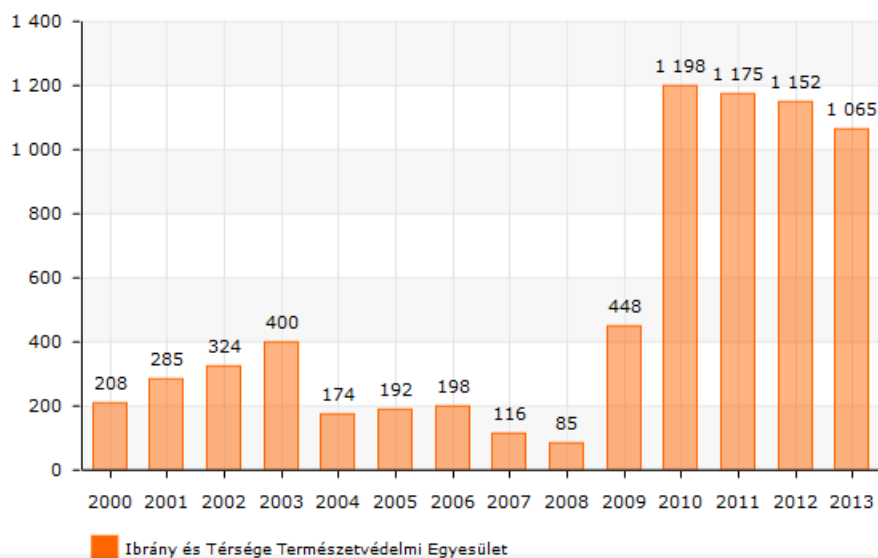
A térség két legjelentősebb civil csoportja a horgász- illetve a vadászegyesületek. Mindkét szektor képviselője megtalálható a települések 3/4-én és elmondható, hogy a két szektor együttvéve több, mint ezer taggal működik. Anyagi kondícióikat tekintve a legnagyobb fejlesztési potenciállal rendelkeznek, hiszen azon civil szervezetek közé tartoznak, amelyek rendelkeznek tulajdonnal - amit lehet fejleszteni -, illetve rendelkeznek csekély forrással is - amiből van mit fejleszteni. A turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása kapcsán lépések mutatkoznak a horgász- és vadászegyesületek együttműködésére is.

Az elmúlt időszakban a térségben **javultak a civil szervezetek működési feltételei**: Bujon, Gávavencsellőn és Balsán az ÚMVP III-as tengelyének horizontális intézkedése jóvoltából **IKSZT-k** kerültek kialakításra, azonban nagyon fontos, hogy a közösségi programok megvalósításához és a működtetés folyamatos biztosításához nélkülözhetetlen az ezeket elősegítő támogatási lehetőségek megteremtése.

Vendégéjszakák száma a falusi szálláshelyeken (db)

A vendég által a szálláshelyen eltöltött éjszakák száma a falusi szálláshelyeken.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Helyi Fejlesztési Stratégia tervezéshez kapcsolódó rendezvények

2015.09.04	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Szakmai tájékoztató fórum (polgármesterek)
2015.09.09	Nagyhalász, Multifunkcionális Szolgáltató Központ	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.10.07	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Tájékoztató fórum, Közgyűlés
2015.10.14	Balsa, IKSZT	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.10.19	Gávavencsellő, IKSZT	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.10.22	Buj	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.10.26	Nagyhalász, Multifunkcionális Közösségi Ház	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.10.27	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Irányító Hatóság-új LEADER HACS-ok szakmai konzultációja
2015.10.27	Tiszabercel, Teleház	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.10.30	Tiszatelek, Polgármesteri Hivatal	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.10.30	Paszab, Tájház	Térségi szakmai tájékoztató fórum, TKCS
2015.11.09	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Térségi szakmai tájékoztató fórum
2015.11.23	Budapest, Külügyminisztérium	Tisza Régió Stratégia egyeztetés KM+TÓOSZ+LESZ+ÉAR LEADER -ek
2015.11.24	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	HFS tervezést segítő műhelymunka és szakmai konzultáció
2015.12.14	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Elnökségi ülés és Közgyűlés

2016.01.12	Budapest, FM	HFS tervezés, szakmai konzultáció
2016.01.14	Buj, IKSZT	TKCS ülés helyi vállalkozókkal
2016.01.15	Egyek, Polgármesteri Hivatal, LEADER Térségek között együttműködés feltérképezése, jó gyakorlatok helyszíni bejárása	HFS tervezés, projekt látogatás
2016.02.05	Nyíregyháza, Megyeháza	HFS tervezés, szakmai konzultáció
2016.02.08	Nagyhalász-Homoktanya,	HFS tervezés, TKCS civil szervezetekkel
2016.02.09	Budapest, Herman Ottó Intézet	LESZ, KIFESZ által szervezett szakmai konferencia, szakmai rendezvény
2016.02.11	Ibrány	HFS tervezés, szakmai egyeztetés
2016.02.25	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Vidékfejlesztési műhelykonferencia, TKCS
2016.02.29	Nyíregyháza, Megyeháza	Sz-Sz-B.M. LEADER HACs-ok és a Sz-Sz-B. M. Hivatal egyeztető ülés, HFS tervezéshez
2016.03.18	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	TKCS ülés (polgármesterek és elnökségi tagokkal)
2016.03.23	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Elnökségi ülés és közgyűlés
2016. 04. 21.	Budapest, Kossuth Klub, HOI	Merre tovább naturparkok? Műhelykonferencia
2016.05.25	Budapest, Miniszterelnökség	HFS egyeztetés az Irányító Hatósággal
2016.05.26	Tiszabercel, Idősek Háza	Közösségi alapú örökségvédelem és térségfejlesztés - natúrpark létrehozásának lehetősége a Rétközben - Szakmai nap
2016.05.31	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Felügyelő Bizottsági ülés, 2015. évi mérlegbeszámoló és stratégiai tervezés
2016.05.31	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Elnökségi ülés, 2015. évi mérlegbeszámoló és stratégiai tervezés
2016.05.31	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Közgyűlés, 2015. évi mérlegbeszámoló és stratégiai tervezés

2016.06.10	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés 2014-2020 Tervezést koordináló Csoportülés
2016.06.10	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Helyi Fejlesztési Stratégia II. mérőföldkő elfogadása - Közygűlés
2016.07.02.	Lengyelország, Lublini tartomány	Lengyel – Magyar Nemzetközi Egyűttműködések előkészítő látogatása.

2. SZÁMÚ MELLÉKLET

Település	Rang (2013. július 15.)	Népesség (2015. január 1.)	Terület (km ²)
Ibrány	járásshékhely, város	6751 fő	60,39
Nagyhalász	város	5676 fő	44,31
Gávavencsellő	nagyközség	3481 fő	66,83
Balsa	község	838 fő	22,51
Buj	község	2287 fő	32,76
Paszab	község	1232 fő	12,96
Tiszabercel	község	1819 fő	31,38
Tiszatelek	község	1400 fő	33,77
Összesen:		21 665 fő	

5. A HFS elkészítését segítő konzultációkon, fórumokon résztvevők száma település és partnerségi szektor szerint

2014 -2020 Programozási Időszakhoz kapcsolódó Helyi Fejlesztési Stratégia előkészítéséhez kapcsolódó szakmai rendezvények					
Dátum	Helyszín	Megnevezés	Összes résztvevő		Téma
2015.09.04	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Szakmai tájékoztató fórum (polgármesterek)	10	Ö: 8 C: 2 V: 0	A Közép-Szabolcsi LEADER Egyesület első szakmai, HFS előkészítő konzultációja, amelyen elsőként a település vezetők kaptak részletes tájékoztatást az ehhez kapcsolódó közös feladatainkról
2015.09.09	Nagyhalász, Multifunkcionális Szolgáltató Központ	Térségi szakmai tájékoztató fórum	20	Ö: 6 C: 6 V: 6 IH: 2	1) 2014-2020 fejlesztési időszak aktualitásai Előadó: Lantos Gergely - Miniszterelnökség. 2) Közös ügyünk és közös feladataink. HFS a helyi igények tükrében. Lakossági Fórum sorozat egyik állomása, ahol a helyi igények felmérése a LEADER Program bemutatása, társadalmasítása tötrént, továbbá közösségi animálás a HFS tervezés tükrében. Számos értékes információt osztottak meg a stratégia tervezéshez illeszkedve. Pl. Községi terek fejlesztésére, civil szervezetek közösségi rendezvényeinek szervezésére, eszköz beszerzésekre, térfigyelő rendszerekre, horgászto és autó szerelő műhely, valamint helyi kifőzde fejlesztésére lenne szükség leginkább.

2015.10.07	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Elnökségi ülés	13	Ö: 4 C: 4 V: 5 1) Tájékoztatás az egyesület jogállásáról, a LEADER Helyi Akciócsoport címbirtokosságának megszerzéséig szükséges feladat ellátásáról. 2) Tájékoztatás az egyesület munkaszervezetéről, megbízatásairó és feladatellátásáról. 3) Tájékoztatás az Egyesület működése, finanszírozása tárgyában szükséges intézkedésekről. 4) 2015. évi működési költség megtárgyalása 5) Alapszabály módosítás megtárgyalása, a módosított alapszabály elfogadása 6) SzMSz előkészítése, elfogadása 7) Egyebek : HFS tervezés
2015.10.07	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Tájékoztató fórum, Közygűlés	35	Ö: 8 C: 14 V: 13 1) Tájékoztatás az egyesület jogállásáról, a LEADER Helyi Akciócsoport címbirtokosságának megszerzéséig szükséges feladat ellátásáról. 2) Tájékoztatás az egyesület munkaszervezetéről, megbízatásairó és feladatellátásáról. 3) Tájékoztatás az Egyesület működése, finanszírozása tárgyában szükséges intézkedésekről. 4) 2015. évi működési költség megtárgyalása 5) Alapszabály módosítás megtárgyalása, a módosított alapszabály elfogadása 6) SzMSz előkészítése, elfogadása 7) Egyebek

2015.10.14	Balsa, IKSZT	Térségi szakmai tájékoztató fórum	30	Ö: 1 C: 18 Szoc. szöv: 3 Mag ánsz emél y: 8	Helyi vállalkozások fejlesztése. Civil szervezetek részére működésre és rendezvények támogatására pályázati lehetőség. Énekkar részére egységes ruházat. (Görög-katolikus) Templom külső-, belső felújítása.
2015.10.19	Gávavencsellő, IKSZT	Térségi szakmai tájékoztató fórum	16	Ö: 7 C: 3 V: 4 Mag ánsz emél y: 2	Térfigyelő rendszer kiépítése. Közétkeztetést végző konyha fejlesztése. Helyi vállalkozások fejlesztése, támogatása, eszközbeszerzésre pályázati lehetőség. Vencsellői római kat. Templom külső- belső felújítása.
2015.10.22	Buj	Térségi szakmai tájékoztató fórum	37	Ö: 1 C: 2 V: 1 Mag ánsz emél y: 33	Helyi vállalkozások fejlesztése, támogatása. Civil szervezetek részére rendezvények támogatása, eszközbeszerzés, illetve működésre pályázati lehetőség.
2015.10.26	Nagyhalász, Multifunkcionális Községi Ház	Térségi szakmai tájékoztató fórum	22	Ö: 5 C: 8 V: 6 IH: 2 Mag ánsz: 1	Lovasturizmus fejlesztése. Ipari terület létesítése. Civil szervezetek részére rendezvények támogatása, eszközbeszerzés. Helyi vállalkozások fejlesztése. Kerékpárút szélesítése, felújítása. Szociális célú alkotóház létrehozása önkormányzat által. Szálláshelyek fejlesztése. Református templom felújítás.
2015.10.27	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Irányító Hatóság-új LEADER HACS-ok szakmai konzultációja	9	C: 7 IH: 2	

2015.10.27	Tiszabercel, Teleház	Térségi szakmai tájékoztató fórum	4	Ö: 1 C: 2 V: 1	Tisza-part fejlesztése. Helyi vállalkozás fejlesztése.
2015.10.30	Tiszatelek, Polgármesteri Hivatal	Térségi szakmai tájékoztató fórum	4	Ö: 2 C: 2	Tisza-part fejlesztése. Vállalkozások eszközbeszerzésének támogatása.
2015.10.30	Paszab, Tájház	Térségi szakmai tájékoztató fórum	8	Ö: 2 C: 4 V: 2	Mesterség (szöveg) tudásátadásának lehetősége. A település lakosait, kisebbségi csoportokat bevonó rendezvények, képzések, attrakciók.
2015.11.09	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Térségi szakmai tájékoztató fórum	40	Ö: 7 C: 8 V: 24 Korm. .hiv: 1	Civil szervezetek ifjúsági programjainak szervezése. Helyi vállalkozások fejlesztése. Tisza-part fejlesztése.
2015.11.23	Budapest, Külügyminisztérium	Tisza Régió Stratégia	7	önko rmán yzato k és lead er szerv átnyúló együttműködési és főként turisztikai fejlesztések lehetőségei volt a téma a HFS és megyei stratégiák szemszögéből	A Külügyminisztériumban került sor a Duna Stratégia mintájára a Tisza Stratégia egyeztetésére, ahol miniszteri biztos, a TÖOSZ elnök, LESZ és Az ÉAR LEADER szervezetek képviselőitében a határon átnyúló együttműködési és főként turisztikai fejlesztések lehetőségei volt a téma a HFS és megyei stratégiák szemszögéből
2015.11.24	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	HFS tervezést segítő műhelymunka és szakmai konzultáció	22	IH és LEAD ER HACS -ok	A szakmai egyeztetésen az Irányító Hatóság munkatársai, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében
2015.12.08	Budapest, Vajdahunyadvár	V. Vidékfejlesztési Nap Gálaest		szak mai együ ttmű ködő	Szakmai inforációs nap

				partnerek	
2015.12.09	Budapest, Herman Ottó Intézet	Herman Ottó évzáró szakmai műhelykonferencia		szakmai együttműködő partnerek	Szakmai inforációs nap
2015.12.14	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Elnökségi ülés	9	Ö: 2 C: 4 V: 3	1) Tájékoztatás az egyesület jogállásáról, a LEADER Hely Akciócsoport címbirtokosságának megszerzéséig szükséges feladat ellátásról - HFS előkészületeiről. 2) SZMSZ jóváhagyása.
2015.12.14	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Közügyülés	31	Ö: 6 C: 14 V: 11	1) Tájékoztatás az egyesület jogállásáról, a LEADER Hely Akciócsoport címbirtokosságának megszerzéséig szükséges feladat ellátásról - HFS előkészületeiről. 2) SZMSZ jóváhagyása.
2016.01.12	Budapest, FM	HFS tervezés, szakmai konzultáció	6	C: 2 FM:1 HOI: 3	A Naturparki Fejlesztési Konceptió szakmai véleményezése a Helyi Fejlesztési Stratégia, valamint a Rétköz, mint egy potenciális naturparki terület szemszögéből
2016.01.14	Buj, IKSZT	TKCS ülés helyi vállalkozókkal	7	IKSZT : 1 C: 2 V: 3	Helyi vállalkozások fejlesztése, versenyképességének növelése.

2016.01.15	Egyek, Polgármesteri Hivatal	HFS tervezés, projekt látogatás	11	Ö: 8 C: 3	LEADER Térségek együttműködése keretében létrejött Ebrendész telep mint megvalósítandó mintprojekt megtekintése a nagyhalászi önkormányzat képviselő testületi tagjaival. A látogatás nagyon eredményes lett, mivel nem csak megismerték Egyek település kiemelt fejlesztéseit, de még közös együttműködésre is sor kerül az önkormányzatok feladat ellátásában, így a kóbor kutyák begyűjtésében és fogadásában is.
2016.02.05	Nyíregyháza, Megyeháza	HFS tervezés, szakmai konzultáció	17	Meg yei Ö: 1 C: 15 V: 1	A Magyar Kajak-Kenu Szövetség a tervek szerint GINOP forrásra pályázik vízi megállóhelyek kialakítására Tisza menti településekkel, ehhez kapcsolódhatnak majd a LEADER helyi akciócsoportok turisztikai beruházásai. Utóbbira a megyei Terület- és Településfejlesztési Operatív Program turisztikai forrásai adhatnak lehetőséget.
2016.02.08	Nagyhalász- Homoktanya, Közösségi Ház	HFS tervezés	12	C:12	Civil szervezetek szakmai programjainak megvalósítási lehetőségei a LEADER-ben. Helyi vállalkozások fejlesztése. Tisza-part fejlesztése, turisztikai hasznosítása, kikötő, szálláshely és szolgáltatás fejlesztés, eszköz beszerzés
2016.02.09	Budapest, Herman Ottó Intézet	LESZ, KIFESZ által szervezett szakmai konferencia	nem saját rendezvény		Natúrparkok jelenlegi helyzete és hazai fejlesztésű konceptiójának bemutatása. KIFESZ 2016. évi tervezett programjai. LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia értékelési szempontjainak ismertetése,

					javaslatok a jelenlévő HACS munkaszervezet vezetői és munkatársak számára a stratégiájuk elkészítésére vonatkozóan.
2016.02.11	Ibrány	HFS tervezés, szakmai egyeztetés, TKCS	5	Ö: 2 C: 3	Civil szervezetek szakmai programjainak megvalósítási lehetőségei a LEADER-ben. Helyi vállalkozások fejlesztése. Tisza-part fejlesztése, turisztikai hasznosítása, kikötő, szálláshely és szolgáltatás fejlesztés, eszköz beszerzés
2016.02.25	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Vidékfejlesztési műhelykonferencia	92	Megyei Önk: 1 Ö: 10 C: 41 V: 27 IH: 2 NAK: 1 Járás iHiv: 1 MVH : 3 MNV H: 1 Orsz. képv: 1 Mag. sz: 4	A Műhelykonferencia keretében a Vidékfejlesztési Program (VP) és az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) 2016. évben megjelenő pályázati felhívásairól hallhattak előadásokat az érdeklődő önkormányzati, egyházi, civil, vállalkozói, valamint a vidékfejlesztésben és agráriumban tevékenykedő szakmai szervezetek képviselői.
2016.02.29	Nyíregyháza, Megyeháza	Sz-Sz-B.M. LEADER HACS-ok és a Sz-Sz-B. M. Hivatal egyeztető ülés	12	Megyei Ö: 2 C: 7 V: 2 MNV H: 1	A Megyei Fejlesztés Kon koncepció és Helyi Fejlesztési Stratégia kapcsolódási pontjainak megvitatása, Bejárható Magyarország Program és a Magyar Kajak - Kenu Szövetség fejlesztési programjainak kapcsolódásai a HFS-ekhez és a

					megyei TOP, GINOP forrásokhoz.
2016.03.18	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	TKCS ülés (polgármesterek és elnökségi tagokkal)	14	Ö: 6 C: 5 V: 3	HFS tervezet megtárgyalása. Nemzetközi együttműködések lehetőségei.
2016.03.23	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Elnökségi ülés	6	Ö: 2 C: 4	HFS tervezetének megtárgyalása, elfogadása.
2016.03.23	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Községi ülés	20	Ö: 4 C: 8 V: 8	HFS tervezetének megtárgyalása, elfogadása.
2016.04.07	Nyíregyháza, Megyeháza	Szakmai konzultációs nap	nem saját rendezvény		A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat kiemelt feladatként kezeli a 2014-2020-as ciklusban a települési önkormányzatok részére megjelenő pályázatok eredményes megvalósításában való közreműködést, ezért tájékoztató szakmai napot tartottak a vidékfejlesztési program nyújtotta lehetőségekről Dr. Mezei Dávid Csaba agrár-vidékfejlesztési stratégiai ügyekért felelős helyettes államtitkár közreműködésével.

2016.04.12	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Vidékfejlesztési műhelykonferencia	81	Ö: 6 C: 49 V: 17 IH: 2 NAK: 1 FM: 2 MNV H: 1 Szöv. :1 Iskol a: 1 Megyei Ö:1	Műhelykonferencia a Közép – Szabolcsi LEADER Egyesület, a Földművelésügyi Minisztérium, a Miniszterelnökség, a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége, a Kisléptékű Termékelőállítók Érdekképviselőlete, valamint az ENEREA Észak-Alföldi Energia Szöv. Ügynökség közreműködésével. A helyi termékek értékesítése, a termékfejlesztés, és a tanyafejlesztési program is része annak a komplex tervnek, amire az idei évben 1,2 milliárd forintot költenek állami forrásból.
2016.04.12	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	LEADER HACS-ok sszevont régiós értekezlet	29	C: 27 IH:1 MNV H: 1	Az Észak-Magyarországi és az Észak-Alföldi LEADER HACS-ok összevont LEADER értekezletére került sor, ahol a HFS feldolgozásának aktuális állapotairól és teendőiről történt tanácskozás.,
2016.04.21-22.	Budapest, Múzeumkert	Föld Napja - Tudományfesztivál VI. (2016.04.21-én Műhelykonferencia: "Mo-i natúrparkok fejlesztési koncepciója" végrehajtásának elősegítésére)	nem saját rendezvény		A VI. Tudományfesztivál és a Föld napja idén is tartalmas és interaktív programokkal várta a látogatókat 2016. április 21. és 22. között Budapesten, a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében. A Közép - Szabolcsi LEADER HACS Naturpark létrehozását tervez megvalósítani, amelyhez a rendezvény szakmai alapot nyújt.
2016.04.27	Budapest	LESZ elnökségi ülés	nem saját rendezvény		LESZ országos szakmai fórumot tervez szervezni, amely szakmai előkészítése céljából találkozott az elnökség Budapesten.

2016.05.24	Kecskemét, Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár	Országos szakmai fórum (LESZ közgyűlés)	nem saját rendezvény		LESZ országos szakmai fórumot szervezett, ahol a résztvevők a rendelkezésükre álló információikkal, tapasztalataikkal kívánták elősegíteni az új programozási időszak eredményes és zökkenőmentes megkezdését.
2016.05.25	Budapest , Miniszterelnökség	HFS egyeztetés az Irányító Hatósággal			Irányító Hatósággal HFS egyeztetés
2016.05.26	Tiszabercel, Idősek Háza	Közösségi alapú örökségvédelem és térségfejlesztés - natúrpark létrehozásának lehetősége a Rétközben - Szakmai nap	45	Ö: 6 C: 14 V: 4 Iskol a: 3 HOI: 3 ME:1 FM:2 MNV H:1 Orsz ággy. képv. :1 Szöv. : 1 Meg yei Ö: 1 Mag ánsz. : 8	Natúrpark létrehozását tervezik a Rétközben – térségünkben ez már a második lenne. Akár egy éven belül megszerezhetik az ehhez szükséges névhasználati címet. A tervet támogatja a szakma, több település és a civilek is. Értekezés, hogy milyen lehetőségek rejlenek a natúrpark létrehozásában, így az örökségvédelemben és a térség fejlesztésében.
2016.05.31	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Felügyelő Bizottsági ülés	3	ö: 1 V:1 C:1	1) Az Egyesület 2015. évi mérlegbeszámolójának megtárgyalása és elfogadása 2) Egyebek: HFS tervezés
2016.05.31	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Rendkívüli elnökségi ülés	8	Ö: 3 C: 3 V: 2	1) Az Egyesület 2015. évi mérlegbeszámolójának megtárgyalása és elfogadása 2) Egyebek: HFS tervezés

2016.05.31	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Rendkívüli közgyűlés	33	Ö: 6 C: 17 V: 2	1) Az Egyesület 2015. évi mérlegbeszámolójának megtárgyalása és elfogadása 2) Egyebek: HFS tervezés
2016.06.10	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés 2014-2020 Tervezést koordináló Csoportülés	14	Ö: 3 C: 5 V: 6	1) Az Egyesület 2015. évi mérlegbeszámolójának megtárgyalása és elfogadása 2) Egyebek: HFS tervezés
2016.06.10	Ibrány, Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtár	Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés 2014-2020 Közgyűlés	14	Ö: 3 C: 5 V: 6	1) Az Egyesület 2014-2020 Helyi Fejlesztési Stratégia végleges verziójának megtárgyalása, elfogadása 2) Egyebek
2016.07.02	Lengyelország, Lublin tartomány	Lengyel - Magyar Nemzetközi Együttműködések előkészítő látogatás	25		Nemzetközi együttműködési lehetőségek előkészítése, szakmai konzultációk, tárgyalások keretében

IV. SZÁMÚ MELLÉKLET

A TISZATÉR LEADER EGYESÜLET megvalósult pályázata:

EMVA III. tengely jogcímei keretében megvalósult projektek településenként és jogcímenkénti bontásban (minden egykori jogosult település fejlesztési adatainak bemutatásával):

Település neve	Falufejlesztés		Vidéki örökség megőrzés		Turisztikai tevékenység ösztönzés		Mikrovállalkozások fejlesztése	
	Támogatott kérelmek száma	Kötelezettségvállalás összege	Kötelezettségvállalás összege	Kötelezettségvállalás összege	Támogatott kérelmek száma	Kötelezettségvállalás összege	Támogatott kérelmek száma	Kötelezettségvállalás összege
Balsa	1	13 419 645	0	0	1	19 822 402	0	0
Buj	0	0	1	12 916 089	2	67 276 527	1	3 065 015
Gávavencsellő	3	67 200 765	1	34 322 646	2	29 830 550	2	24 640 740
Paszab	2	14 140 293	1	33 846 168	0	0	0	0
Szabolcs	2	30 000 000	0	0	4	75 155 242	0	0
Szorgalmatos	2	22 480 328	0	0	0	0	0	0
Timár	1	4 680 114	0	0	0	0	1	4 964 450
Tiszabercel	2	27 947 319	0	0	1	3 765 289	0	0
Tiszadada	2	46 897 730	0	0	0	0	2	19 999 969
Tiszadob	1	11 805 984	1	44 634 496	1	20 000 000	1	9 893 071
Tiszaeszlár	1	20 623 352	0	0	3	40 253 793	0	0
Tiszanagyfalu	2	24 216 539	0	0	1	26 054 477	0	0
Összesen	19	283 412 069	4	125 719 399	15	282 158 280	7	62 563 245

EMVA IV. tengely, azaz a LEADER jogcímrendelet keretében megvalósult projektek településenként bontásban:

Település neve	Nyertes pályázatok száma	Elnyert forrás összege	A településre jutó LEADER források aránya a teljes
Balsa	1	3 950 000	0,52%
Buj	3	13 025 430	1,71%
Gávavencsellő	0	0	0,00%
Ibrány	29	251 455 269	32,99%
Paszab	0	0	0,00%
Rakamaz	11	129 804 922	17,03%
Szabolcs	0	0	0,00%
Szorgalmatos	0	0	0,00%
Timár	0	0	0,00%
Tiszabercel	4	10 739 993	1,41%
Tiszadada	0	0	0,00%
Tiszadob	6	44 055 905	5,78%
Tiszaeszlár	1	20 000 000	2,62%
Tiszalök	7	77 889 096	10,22%
Tiszanagyfalu	0	0	0,00%
Tiszavasvári	23	211 331 909	27,72%
Összesen	85	762 252 524	

A Közép – Szabolcsi LEADER EGYESÜLET szervezeti felépítése**Az ELNÖKSÉG**

(4) Az Elnökség az Egyesület Közgyűlése által jelen alapszabály szerint megválasztott személyekből álló *ügyvezető szerv*.

(5) Az Elnökség összesen **9 főből** áll. Az Elnökség tagja az Elnök 2 Alelnök és 6 fős vezetőség.

NÉV	TISZTSÉG
Orosz Károly Zsolt	elnök
Gál Zoltán	alelnök (általános)
Román István	alelnök (szakmai)
Berencsi Béla	Elnökségi tag
Vojtó Mihályné	Elnökségi tag
Rétközi Ifjúsági és Kulturális Egyesület (RIKE)	Elnökségi tag
BIKE	Elnökségi tag
Szabolcsi Halászati Kft Radóczy János	Elnökségi tag
Bódvai Tamás	Elnökségi tag

(3) Felügyelő bizottság tagjai:

NÉV	Tisztség	Szférák
Somogyi Szilvia	felügyelő bizottság tagja	közszféra
Végh Miklós	felügyelő bizottság tagja	civilszervezet
Ifj. Bódvai István	felügyelő bizottság tagja	üzleti

BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG:

(1) Az egyesület közgyűlése tagjai többségének támogató szavazatával tagjai közül létrehozott testület, amelyben a közszféra képviselőinek aránya kevesebb, mint 50% és amely a projekt javaslatokat a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához való illeszkedés szempontjából vizsgálja és azokról dönt.

(1) A bíráló Bizottság az irányító hatóság által jóváhagyott eljárásrend alapján működik.

(3) Bíráló bizottság tagjai:

NÉV	Tisztség	Szférák
Tajthy Péter	Bíráló bizottság tagja	közszféra
Gégény Géza	Bíráló bizottság tagja	közszféra
Szántó Zsolt	Bíráló bizottság tagja	közszféra
Barta Miklós Ferenc	Bíráló bizottság tagja	közszféra
Lisovszki Róbert	Bíráló bizottság tagja	Civil szervezet

Kulcsár Béla	Bíráló bizottság tagja	üzleti
Jászai János	Bíráló bizottság tagja	üzleti
Pápa Mihály	Bíráló bizottság tagja	üzleti
Ferenczi Richárd	Bíráló bizottság tagja	egyházszervezet

VI. számú melléklet

99

Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása

	Közgyűl és	Elnökség / Döntésho zó Testület	Helyi Bíráló Bizottság	Munkaszervezet	Tervezés Koordináló Csoport
A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is.	Döntés (SzMSz szerint)	Döntés (SzMSz szerint)	-	Végrehajtás: jogszabályok és eljárásrendek követése	-
A pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával, e műveleteknek az adott stratégiai és célkitűzések és célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk révén.	-	-	Döntés	Előkészítés	-
A hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, a holtteher vagy helyettesítő hatást, ugyanakkor biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervnek nem minősülő partnerek adják. Írásos kiválasztási eljárás nem folytatható.	Döntés (HFS kritérium)	Döntési javaslat	-	Előkészítés	Előkészítés
A pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani a projektet) mérlegelése, pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását – megfelelő időtartam biztosításával.	Döntés (HFS kritérium)	Döntési javaslat	-	Jogszabályi megfelelésesség biztosítása	Előkészítés

Támogatási kérelmek befogadása és értékelése.	-	-	-	Döntés előkészítés bírálatra	-
Pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a KÜ-hez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából.	-	-	Kiválasztás, döntés jóváhagyás	KÜ benyújtás	-
A közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek – független szereplő általi – végrehajtása.	-	-	-	Folyamatos monitoring és külső szereplő bevonása (külső LEADER HACS szervezettel megállapodás alapján)	

Település	Szervezet neve	Szervezet képviselője	SZAKMAI TEVÉKENYSÉG, TAPASZTALAT
Ibrány			Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.
	Ibrány Város Önkormányzata	Berencsi Béla	
	Feller Tűzép Kft.	Feller Győző	A FELLER-TÜZÉP Kft. klasszikus tűzép-telepként gyakorlatilag valamennyi az építkezéshez, felújításhoz kapcsolódó terméket forgalmazza. A vállalat a folyamatosan változó és fejlődő világban az építkezők, felújítók részére megbízható információkkal és professzionális kiszolgálással áll rendelkezésre. Nemcsak az építőanyagok újraelosztásában vállalnak szerepet a térségben, hanem aktív részesei is a tervezési, építési folyamatoknak, az új anyagok, technológiák bevezetésében, tanácsadásban. Az építőanyag forgalmazás mellett szaktanácsadással is segítik az építkezni vágyókat. A vásárlók részére igény szerinti gépi rakodást, illetve a faanyagok tekintetében méretre vágást és daruzást biztosítanak.
	Ibrányi Polgárőr Egyesület	Tábori Tibor	Az egyesület a település közbiztonságának és közrendjének fokozása végett figyelő és járőrszolgálatot teljesít. Emellett sok rendezvényt is biztosít, iskolakezddéskor figyel a kisiskolásokra, nagy összegű kifizetésekkor kíséri a postás

		kézbésítőket, külön felkérésre részt vállal a rendőri akciókban, és az önkormányzati rendezvényeken is jelentős feladatokat lát el.
RIKE	Bakti László	Programok szervezése az ifjúkori korosztály részére, fellépési lehetőség biztosítása: Amatőr rock társulat, Prometheus rockzenekar, RIKE Film Amatőr Filmesek Klubja, Kerékpározók Barátai Köre, Irodalmi Színpad.
Ibrányi Református Egyházközség	Vass László	Református lelkész : A lelkesi szolgálat legfontosabb területei: az Ige hirdetése, sákramentumok kiszolgáltatása, hitéleti alkalmak megtartása, a konfirmáció, az esketés és a temetés (szimbolikus és kazuális szolgálatok), egyházi anyakönyvek vezetése, tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és egyházi igazgatási tevékenységek végzése. Lelkesi jellegű szolgálat keretében: a tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és közegyházi igazgatási tevékenységek végzése, amennyiben az egyébként nem lelkesi képesítésű személy által elvégezhető feladatot református lelkesi képesítéssel rendelkező személy végzi, egyházi felhatalmazás alapján. Hitéleti nevelés, közösségszervezés és építés.
Kulcsár-Fém Kft.	Kulcsár Béla	gazdasági társaság vezetője. Főtevékenység: 4399. Egyéb speciális szaképítés
NIMRÓD '96 Vadásztársaság	Berencsi Béla	A társaság 7000 hektáron gazdálkodik. Ibrányban kellemes környezetben a horgásztóval szemben egy újonnan épült panzióban biztosít szálláslehetőséget. A vadásztársaság tevékenysége keretében minden évben fácánt nevel értékesítési és vadászati hasznosításra.
Városépítők Köre Egyesület	Román István	Az egyesület fő tevékenységi körébe a kulturális tevékenység tartozik. A kultúra fontos közösségteremtő erő, emellett az életminőség lényeges alkotója is. XXI. század kultúrafelfogása újabb kihívások elé állítja a lokális kultúra megőrzésére, a hagyományos falusi közösségekben történő egészséges szocializációt remélő és azért tenni akaró embereket, szervezeteket. Napjainkban, az individualizálódott társadalom felgyorsult életritmusában a család és a civil közösségek mintaadó jelentősége sajnos kissé háttérbe szorul. Az egyesület meggyőződése, hogy minden polgárnak joga, hogy műveltségét, készségeit gyarapítsa, közösségi művelődési jogait érvényesítse. Sajnos a mai átlagember életéből hiányoznak a közösség együtt átélt élményei, nincsenek közös táncok, zenélések, játékok, sem pedig közös irodalmi élmények. Ezért

			programjaival és tevékenységével szeretné a helyi közösség újra egymásra találásának elősegítését. Főállásban: az FM agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkára. Korábban a Nyíregyházi Főiskola Karier Irodájának vezetője.
	IMTEF Szövetkezet	Lukács Béla	Fő tevékenységi kör: gépjármű alkatrész gyártás, ezen belül meghatározó a lérugó fém alkatrészek gyártás. A szövetkezet a termékfejlesztést a lérugó alkatrészein kívül igyekszik más ágazatban is megvalósítani, így a mezőgazdaságban szükséges különböző tárcsalapok gyártását is tervezi.
Nagyhalász	Nagyhalász Önkormányzata	Város Orosz Károly	Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.

	Bor Mihály e.v.	Bor Mihály	30 éve egyéni vállalkozó. Tevékenységi kör: teherfuvarozás, tűzép , horgasztó, Nemzeti Dohánybolt és Lottózó üzemeltetése.
	Alarm-Vill Bt.	Bor Lajos	Villanszerelés: teljeskörű villanszerelés, családi házak, üzemcsarnokok, irodaépületek, elektromos hálózatok építése. Vagyonvédelem: riasztórendszerek telepítése, kamerarendszerek telepítése, beléptető rendszerek telepítése. Kapuautomatizálás: szárnyas kapuk, tolókapuk, garázkapu automatikák szerelése.
	Pápa-Ép Kft.	Pápa Mihály	Tevékenységek: ács munkák, tetőszerkezeti munkák, tetőfedés, generálkivitelezés.
	Nagyhalászi Polgárőrség Egyesület	Lisovszki Róbert	A város vagyoni értékeinek védelme, közrend, közbiztonság megszilárdítása, rendezvények biztosítása, járórszolgálat.
	Kultúra Nova Kulturális Egyesület	Dr. Táriné Dr. Makó Ilona	Cél szerinti besorolás: kultúra, információ, kommunikáció, sport, hobbi, szabadidő, egészségügy, szociális, karitatív.
	Nagyhalászi Református Egyházközség	Végh Miklós	Református lelkész : A lelkészi szolgálat legfontosabb területei: az Ige hirdetése, sákramentumok kiszolgáltatása, hitéleti alkalmak megtartása, a konfirmáció, az esketés és a temetés (szimbolikus és kazuális szolgálatok), egyházi anyakönyvek vezetése, tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és egyházi igazgatási tevékenységek végzése. Lelkészi jellegű szolgálat keretében: a tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és közegyházi igazgatási tevékenységek végzése, amennyiben az egyébként nem lelkészi képesítésű személy által elvégezhető feladatot református lelkészi képesítéssel rendelkező személy végzi, egyházi felhatalmazás alapján. Hitéleti nevelés, közösségszervezés és építés. Időosztalon vezetése és működtetése.
Buj	Buj Község Önkormányzata	Barta Ferenc Miklós	Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi

		hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.
Barta Miklós Ferenc e.v.	Barta Miklós Ferenc	Tevékenységi kör: tűzép, vas-, műszaki- és háztartási bolt üzemeltetése.
Bódvai Tamás József e.v.	Bódvai Tamás József	Fő profil: vas- és fémforgácsolás, egyedi alkatrészek készítése, fogaskerek, kúpkerek, bordástengelyek, bordáshüvelyek fogazása, marása, köszörülése, edzése.
Vincze Melinda e.v.	Vincze Melinda	kereskedelmi vállalkozás
Buji Sportbarátok Egyesülete	Mester János	Fő tevékenység: sportegyesületi tevékenység.
Buji Diáksport Egyesület	Popovics Norbert	Az egyesület azzal a céllal alakult, hogy minél több buji gyermek számára biztosított legyen a rendszeres sportolás lehetősége, a sport segítségével tanuljanak meg küzdeni kitűzött céljaik érdekében, együtt örüljenek sikereiknek, erősítsék egymást a problémák megoldásához vezető út bejárásában és ezeket a sportolás során megszerzett képességeiket az élet bármely területén kamatoztassák. Fő feladatának tekinti, hogy gyermekekben felébresszék az igényt az egészséges élet és a rendszeres testmozgás iránt. A Buji Diáksport Egyesület ellátja az iskola sporttevékenységével kapcsolatos feladatokat, biztosítja a szakosztályok diákolimpiai versenyeztetését és az ezzel kapcsolatos szervezési és tanulókíséreti feladatokat. Nagy hangsúlyt fektet a tehetséges diákok felismerésére és fejlesztésére.
Buji Polgárőr Egyesület	Fazekas András	A község vagyoni értékeinek védelme, közrend, közbiztonság megszilárdítása, rendezvények biztosítása.

Balsa	Balsa Község Önkormányzata	Somogyi Szilvia	Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.
	Balsai Broyler Kft.	Suba Jánosné	Fő tevékenység: 0147. Baromfitenyésztés, Élőállat nagykereskedelme.
	Szabolcsi Halászati Kft.	Radóczy János	Szabolcsi Halászati Kft tulajdonosa és ügyvezetője. A cég teljes vertikumú gazdaság, azaz a halszaporítástól a halfeldolgozásig mindent maga végez. A társaság fő tevékenysége a tógazdasági édesvízi halfajok szaporítása, termelése, feldolgozása, horgászat-szervezés, természetes vízi halgazdálkodás.
	Centering-Alfa Kft.	Virág István	Út és közműépítési munkák, valamint vasbeton szerkezet építési munkákat is.
	Balsai Népfőiskolai és Turizmusfejlesztési Egyesület	Somogyi Szilvia	Az egyesület elnöke: Az egyesület célja: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében – különösen a Felső-Dadai-Térségben – működésével, szolgáltatásaival segítse a civil társadalom építését, szervezetek, közösségek, népfőiskolák fejlődését, segítse a térség területén élő polgárok részvételét a közügyekben, továbbá segítse a helyi és térségi helytörténeti kutatómunkát. Az egyesület további célja, hogy fórumot biztosítson a települési közösségek, polgárok közösségi ügyeinek, problémáinak feltárására,

			megbeszélésére közhasznú tevékenységei körének megfelelően.
	Balsai Nyugdíjas Egyesület	Szűcs Istvánné	Az egyesület elnöke: Cél elsősorban a nyugdíjasok életének színesebbé tétele, a szabadidő hasznos eltöltése, a nyugdíjasokat érintő jogszabályok változásának figyelemmel kísérése, egymás kölcsönös segítése. Az egyesület rendszeresen jár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Nyugdíjas Szövetség elnöki gyűléseire, a szomszéd települések nyugdíjas rendezvényeire.
	Balsai Polgárőr Egyesület	Tóth László	Az egyesület elnöke: Tevékenységi köre, munkája (az új alapszabály szerint): a helyi közrend és közbiztonság védelme, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot, a közúti baleset helyszínén, valamint, óvoda és iskola közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet lát el, illetve láthat el. Az egyesület nagy figyelmet fordít az alaptevékenységen kívül: a gyermek és ifjúságvédelemre, idősek- egyedül élők kiemelt védelmére, környezetvédelemre, annak megóvására. A visszajelzések alapján a lakosság igényli a polgárőrség jelenlétét a közbiztonság és a közrend fenntartása érdekében.
Tiszatelek	Község Tiszatelek Önkormányzata	Gégény Géza Zsolt	Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák

			kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.
Rétköz-Ép Kft.		Ifj. Bódvai István	Gazdasági társaság vezetője: tevékenysége: építési terület előkészítése.
Fém-Forg-Ker Kft.		Horváth Tibor	Gazdasági társaság vezetője : tevékenysége : Építészeti és szerkezeti fémek gyártása
Bód-Fa Kft.		Bódvai István	Fő tevékenység: építési terület előkészítése.
Tiszatelek Sportegyesület		Gégény Géza Zsolt	Fő tevékenység: sportlétesítmény működtetése.
Tiszateleki Polgárőrség Egyesület		Szabó Károly	Fő tevékenység: közbiztonság, közrend.
Tiszateleki Református Egyházközség		Véghegy Fekete Ágnes	Református lelkész : A lelkészi szolgálat legfontosabb területei: az Ige hirdetése, sákramentumok kiszolgáltatása, hitéleti alkalmak megtartása, a konfirmáció, az esketés és a temetés (szimbolikus és kazuális szolgálatok), egyházi anyakönyvek vezetése, tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és egyházi igazgatási tevékenységek végzése. 5. Lelkeszi jellegű szolgálat: a tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és közegyházi igazgatási tevékenységek végzése, amennyiben az egyébként nem lelkészi képesítésű személy által elvégezhető feladatot református lelkészi képesítéssel rendelkező személy végzi, egyházi felhatalmazás alapján. Hitéleti nevelés, közösségszervezés és építés.

Paszab			Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.
	Paszab Község Önkormányzata	Tajthy Péter	
	Kovács János e.v.	Kovács János	Szikvíz gyártás.
	Kakuk Istvánné e.v.	Kakuk Istvánné	Vegy- és mezőgazdasági szaktolt üzemeltetése.
	Szaszi+M Kft.	Szabó Andrásné	Fő tevékenység: élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem.
	Paszabi Református Egyházközség	Szilágyi Sándor	Református lelkész : A lelkészi szolgálat legfontosabb területei: az Ige hirdetése, sákramentumok kiszolgáltatása, hitéleti alkalmak megtartása, a konfirmáció, az esketés és a temetés (szimbolikus és kazuális szolgálatok), egyházi anyakönyvek vezetése, tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és egyházi igazgatási tevékenységek végzése. 5. Lelkeszi jellegű szolgálat: a tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és közegyházi igazgatási tevékenységek végzése, amennyiben az egyébként nem lelkészi képesítésű személy által elvégezhető feladatot református lelkészi képesítéssel rendelkező személy végzi, egyházi felhatalmazás alapján. Hitéleti nevelés, közösségszervezés és építés.
	Paszabi Polgárőrség Egyesület	Czomba Zoltán	Alapvető feladata a község közrendjének, a lakosság nyugalmanak biztosítása. A működés alapvető célja a járőrözés, mely általában az

			éjszakai időpontokban zajlanak, de folyamatosan jelen van a tagság a helyi rendezvények biztosításánál.
	Akácvirág Nyugdíjas Egyesület	Kovácsné Tar Ilona	Az egyesület elsődleges céljai a településen élő nyugdíjasok összefogása, a hagyományápolás és népművészet, természeti környezetvédelmi tevékenység, szabadidős programok szervezése. A község életében, rendezvényeiben aktívan résztvevő olyan szervezet, mely szorosan együttműködve a települési önkormányzattal végzi a tevékenységét. Minden alkalmat megragadnak az egyesület tagjai arra, hogy támogassák a település szépítését, népszerűsítését, hozzájáruljanak a község lakosságának minél szélesebb körű bevonásába a rendezvények alkalmával.
Tiszabercel	Tiszabercel Község Önkormányzata	Szántó Zsolt	Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.
	Gold-Treffer Bt.	Szántó Zsolt	Zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumósnövény termesztése.
	Arany-Parmen Kft.	Görömbei Vilmos	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése, felvásárlás, szolgáltatás.
	GL Bau Team Kft.	Gliba Lászlóné	Fő tevékenységi kör: lakó- és nem lakó épület építése.

Gávavencsellő	Tiszaberceli Polgárőr Egyesület	László Antal	A község vagyoni értékeinek védelme, közrend, közbiztonság megszilárdítása, rendezvények biztosítása.
	Berczeli Ifjúsági Kulturális Egyesület	Hegedüs Zoltán	Az egyesület célja a térség, kiemelten Tiszabercel ifjúságának összefogása, kulturális, oktatási területen történő, önszerveződésen alapuló fejlesztése. A települések fiataljai számára tartalmaz szórakoztató programok fejlesztése, közösségépítés. Az egyesületi célnak megfelelően az Egyesület feladatai közé tartozik különösen: ifjúsági és kulturális rendezvények szervezése és lebonyolítása; a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló sport és turisztikai programok szervezése és lebonyolítása; kapcsolattartás, együttműködés a település és a térség hasonló civil szervezeteivel; önképző körök, szakkörök működtetése a tagság igénye szerint; érdekképviselés.
	Tiszaberceli Református Egyházközség	Szilágyi Sándor	Református lelkész : A lelkészi szolgálat legfontosabb területei: az Ige hirdetése, sákramentumok kiszolgáltatása, hitéleti alkalmak megtartása, a konfirmáció, az esketés és a temetés (szimbolikus és kazuális szolgálatok), egyházi anyakönyvek vezetése, tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és egyházi igazgatási tevékenységek végzése. 5. Lelkészi jellegű szolgálat: a tanítói, diakóniai, missziói, kulturális és közegyházi igazgatási tevékenységek végzése, amennyiben az egyébként nem lelkészi képesítésű személy által elvégezhető feladatot református lelkészi képesítéssel rendelkező személy végzi, egyházi felhatalmazás alapján. Hitéleti nevelés, közösségszervezés és építés.
	Gávavencsellő Önkormányzata	Vojtó Mihályné	Főállású polgármester: az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat (Alkotmány 44/B§) Az Ötv. a képviselő-testületek számára a polgármester feladatainak meghatározásában széleskörű szabályozási önállóságot biztosít. A részletes szabályok megállapításának felelőssége főleg a képviselő-testületre hárul. Az SZMSZ-ek a polgármester fő feladatait különösen a következőkben látják: a település fejlődésének elősegítése; helyi közszolgáltatásokról való gondoskodás; önkormányzat vagyonának megőrzése és gyarapítása; az önkormányzat gazdálkodásának menedzselése; a demokratikus helyi hatalomgyakorlás megvalósítása és segítése a

		közakarat érvényesülésének biztosítására, nyilvánosság megteremtése, helyi fórumok szervezése; lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a hatékony együttműködési formák kialakítása; az önkormányzati intézmények működésének ellenőrzése, segítése; - a polgármesteri hivatal irányítása; a képviselő-testület munkatervének előkészítése, benyújtása, végrehajtása, stb. a törvény által hatáskörébe utalt feladatok ellátása.
Gávavencsellői Sütőüzem Kft.	Zöldi Mihály	Az üzem Gávavencsellő község és a környező 14 település kenyér, péksütemény, cukrászsütemény lakossági és intézményi ellátását biztosítja.
Flamingó Jászai Kft.	Jászai Orsolya	A kőfaragóipari gép-, szerszám-, kellékkereskedelmi tevékenységét 1998-ban kezdte. Mindezt a kőfaragók, sírkövesek és viszonteladók teljeskörű kiszolgálásának érdekében. A dinamikusan fejlődő kőfaragó ipari kereskedelem időközben túlnőtte a keleti régió határait, így a kereskedelmi tevékenységünket továbbfejlesztette egy 1000 m ² -es raktár és üzlethelyiséggel. Ezen kívül három zárt kisteherautó teríti a megrendelők felé a szükséges gépeket, szerszámokat, illetve kellékeket. A feldolgozóipar számára igyekszik, akár egyedi kívánságokat is rugalmasan, pontos határidőre, kiváló minőségben teljesíteni. Egyedülálló gép-, szerszám-, kellékválasztékkal áll a vásárlók és megrendelők rendelkezésére.
Gávavencsellő-Invest Nkft.	Hengspergerné Szabó Gyöngyi	Fő tevékenység: idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása. Egyéb: közétkeztetést és gyermekétkeztetést ellátó konyha.
Gávavencsellői Sportegyesület	Vojtó Mihályné	A fiatalok sportéletét, az utánpótlás képzését végzi a GASE, Gávavencsellői Sportegyesület.
Alapítvány Gávavencsellőért	Varga Istvánné	Az alapítvány céljai: biztosítani a Nagyközség fejlődését és elősegíteni az itt élő emberek testi, lelki, szellemi, kulturális és szociális igényeinek kielégítése.
GARA-ÉP-KER Kft.	Gál Zoltán	Fő tevékenység: lakó- és nem lakó épület építése.

	Római Katolikus Egyházközség	Ferenczi Richárd János	Plébános: a Gávavencsellői Egyházközség közösségének a püspök által kinevezett lelkipásztora. Feladata: A rábízott közösség lelkipásztori gondozása, hitéleti nevelése, az egyházi közösség építése és irányítása , továbbá az egyházi jognak megfelelően végzi a tanítói, megszentelői és kormányzó feladatát.
--	------------------------------	---------------------------	---